

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ก้อ สวัสดิพานิชย์. หนังสืออุทิศทรัพย์แห่งปัญญา. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์, 2532.
- กุสุมา รัชชมณี และคณะ. ทักษะการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2536.
- กฤษดา มัลลิกะมาส และ วิพุธ โสภวงศ์. การเขียน 1 (หนังสือภาษาไทย รายวิชา ท 041) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, ม.ป.ป.
- กฤษดา มัลลิกะมาส และ วิพุธ โสภวงศ์. การเขียนสำหรับมัธยมศึกษาตอนปลาย. (หนังสือภาษาไทยรายวิชา ท 041). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2524.
- กฤษดา มัลลิกะมาส และ วิพุธ โสภวงศ์. การเขียน 1 (หนังสือเรียนภาษาไทยรายวิชา ท 041) พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2538.
- คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. การสัมมนาการใช้ภาษาไทยของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และบุคคลทั่วไป. กรุงเทพฯ : 2526.
- จารึก อยะวงค์. ความหมายและขอบข่ายของกิจกรรมนักเรียน. สารพัฒนาหลักสูตร. (กันยายน 2526)
- ชลอ รอดลอย. ทักษะการเขียนสรุปความเป็นพื้นฐานการศึกษาที่จำเป็น. สารพัฒนาหลักสูตร 14 (มิถุนายน), 2538.
- ชูลี อินมั้น. การอ่านสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และ ประภาศรี สิทธิอำไพ. ภาษาไทยสำหรับออร์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ณรงค์ฤทธิ์ คักตารณรงค์. ปัญหาการสอนภาษาไทย. วิทยาวารย์. 2537.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอดมรรคผล. การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2528.
- ทวีป อภิลิทธิ. กิจกรรมปลายเปิด : กิจกรรมส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์. ประชากรศึกษา 36 (กรกฎาคม 2529), 2529.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. พฤติกรรมการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครู ชนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2535.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูชนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์, 2535.
- เทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. การพัฒนาแนวคิดกรมส่งเสริมทักษะการเขียนภาษาไทย สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2529.

- ชิตา โมสิกรัตน์ . การใช้ภาษาไทย (หน่วยที่ 4) . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , 2532 .
- นพคุณ คุณาชีวะ . พฤติกรรมการสอนภาษาไทย 1 . พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง , 2530 .
- นพดล จันทรเพ็ญ . การใช้ภาษาไทย . ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยอุบลราชธานี กรุงเทพฯ : แสงศิลป์การพิมพ์ , 2539 .
- นิติมา บรมเกษตรินทร์ . ภาษาไทย 1 . สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ . . . . . กรุงเทพฯ : วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพ , 2538 .
- บงอร สว่างวีระส และ เขียวภา ทุกกะคุปต์ . การวัดความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ โดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัย . วารสารภาษปริทัศน์ 2 (ภาคต้น ปีการศึกษา 2524)
- บงอร สว่างวีระส และ เขียวภา ทุกกะคุปต์ . หลักสูตรเชิงพินิจกับภาคปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษา . กรุงเทพฯ : เอรารัตนการพิมพ์ , 2521 .
- บันลือ พุกกะวัน . มิติใหม่ในการสอนอ่าน . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2532 .
- บุญยงค์ เกศเทศ . การเขียน , ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2534 .
- ประคอง กรวรรณสุต . สถิติเพื่อการวิจัย ทางพฤติกรรมศาสตร์ . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535 .
- ประเทิน มหาพันธ์ . การสอนอ่านเบื้องต้น . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2530 .
- ประพีร์ อุ่นจิตติ . การเปรียบเทียบความสัมฤทธิ์ผลในการอ่านและเขียนพยางค์ภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสัมพันธ์และไม่สัมพันธ์กับชื่อศัพท์ . วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531 .
- ประภาศรี สีอำไพ . วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2524 .
- ปรียา- หิรัญประดิษฐ์ , เรือเอกหญิง . ภาษาไทย 6 (การเขียนสำหรับครู) หน่วยที่ 9-15 . สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมาธิราช , 2533 .
- พะอบ โประภานุณะ , พันตรีหญิง คุณหญิง . ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย . (การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง) . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บำรุงสาส์น , 2532 .
- พนม พงศ์ไพบุลย์ . สถาบันภาษาไทยเพื่อคนไทย . สถาบันภาษาไทย 1 . (เมษายน-มิถุนายน)
- พันธุ์ทิพา ทลาบเลิศบุญ และ คณะ . ภาษาไทย 3 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2539 .

- ไพโรธ เลิศพิริยกุลมล. การย่อความ. 1 เอกสารคำสอบวิชา 1543215 ฝ่ายเอกสารตำรา สำนักส่งเสริม
วิชาการ สถาบันราชภัฏธนบุรี, 2539.
- มนัส รัตนติลา ณ ภูเก็ต. เอกสารการสอนชุดวิชาการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต. พิมพ์
ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน, 2527.
- มยุรี สุรวีวัฒน์. "อ่านทำไม อ่านอะไร อ่านอย่างไร" วารสารภาษาปริทัศน์ 4 (ภาคต้นปีการศึกษา
2526).
- มลิวลย์ ลัมไพรี. ภาษาไทย 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- มาลินี ชาญศิลา และ คณะ. ภาษาไทย 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- รัญจวน อินทรกำแหง และ คณะ. การอ่านและพิเคราะห์หนังสือ. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์,
2520.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- วรรณิ์ โสมประยูร. การพัฒนาการเขียน-ระดับประถมศึกษา (เอกสารการสอนชุดการสอนกลุ่มทักษะ 1
ภาษาไทย). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ : 2536.
- วรรณิ์ สิริสุขะ. เปรียบเทียบความสามารถการเขียนเรียงความภาษาอังกฤษของนักศึกษามหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย ที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการเสริมทักษะการฟัง และทักษะการอ่าน. ปริญญา
นิพนธ์มหาวิทยาลัย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- วัลย์รัตน์ อติแพทย์. หนังสือเรียนภาษาไทย ราชวิชา ท 041 การเขียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2532.
- วัลลภา เทพหัสติน ณ อยุชยา และ คณะ. รายงานผลการวิจัยเรื่องการเขียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ตามทัศนะของอาจารย์และนักเรียน. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.
- วิชัย ราชภูริศิริ. หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2525.
- วิชาการ, กรม. รายงานการวิจัย การศึกษาและพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้น
ทักษะกระบวนการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.

- วิชาการ , กรม . หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
คุรุสภาลาดพร้าว , 2535 .
- วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ . การเขียนใบงานส่งเสริม . พิมพ์ครั้งที่ 3 . เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยี
การเกษตรแม่โจ้ , 2531 .
- ศักดิ์ดา ปั่นแห่งเพชร และ คณะ . ภาษากับการสื่อสาร . นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร ,
2529 .
- ศิริชัย กาญจนวาสิ . สถิติประยุกต์สำหรับการวิจัย . กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2534 .
- ศรีสุดา จริยากุล . ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่าน เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย 5 การอ่าน
หน่วยที่ 1-5 . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช , 2527 .
- เศาร์นลิน วรณศิริ . แนวโน้มการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการแก้
ปัญหาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น . วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2528 .
- สนิท ตั้งทวี . อ่านไทย . (วิชาภาษาไทย : 211) . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2536 .
- สนิท ตั้งทวี . การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ , 2529 .
- สนิท สัตโยภาส . พฤติกรรมการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา . พิมพ์ครั้งที่ 1 . กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว , 2538 .
- สมพงษ์ จิตระดับ . กิจกรรมการเรียนการสอน . ประชากรศึกษา . 35 (ตุลาคม 2527) , 2527 .
- สมพร มั่นตะสูตร . การสอนภาษาไทย . กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์ , 2526 .
- สมพร มั่นตะสูตร . แฟ้มพิพัฒนา . การอ่านทั่วไป . ภาควิชาภาษาไทย คณะวิชามนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ . กรุงเทพฯ : โอ เอส พรินติ้ง เฮาส์ , 2534 .
- สมศรี บำบัด . ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราเร็วในการอ่านในใจกับอัตราความเร็วในการเขียนสรุปความจาก
วรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแพร่ . วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , 2531 .
- สิริวรรณ สุวรรณอาภา . เอกสารการสอนชุดวิชากระบวนการเรียนการสอน เล่ม 2 หน่วยที่ 6-10 .
กรุงเทพฯ : บริษัทสารมวลชน , 2523 .
- สุจิต เพียรชอบ . การพัฒนาการสอนภาษาไทย . กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย , 2530 .

- สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรวรย์ . วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538 .
- สุปราณี พุทธิकरण และ คณะ . ภาษาไทย 3 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2533 .
- สุพิน บุญชูวงศ์ . หลักการสอน . พิมพ์ครั้งที่ 2 . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงสุทธิการพิมพ์ , 2531 .
- สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ . การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม . กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2532 .
- สุนน อมรวีวัฒน์ และ สมพงษ์ จิตระดับ . สาระและกิจกรรมการสอนวิชาหลักสูตรและการสอน ระดับประถมศึกษา . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2531 .
- สุमितรา อังวัฒนกุล . กิจกรรมการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร . ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2535 .
- เสนีย์ พิทักษ์อรรณพ . มีอะไรในหลักสูตร . สารพัฒนาหลักสูตร (มีนาคม 2529) , 2529 .
- เสาวลักษณ์ รัตนวิทย์ . เอกสารคำสอนหลักสูตรและการสอนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษา . กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร , 2531 .
- อัจฉิมา เกิดผล และ คณะ . ภาษาไทย 1 พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2533 .
- อัจฉรา ชิวพันธ์ . กิจกรรมการเขียนสร้างสรรค์ขั้นประถมศึกษา . กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช , 2533 .
- อัจฉรา วงศ์โสธร . แนวการสร้างข้อสอบภาษา . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , 2538 .
- อัมพร สุขเกษม . การอ่านหนังสือ . มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม , 2520 .
- อัมพร สุขเกษม . การเขียน 2 . กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช , 2534 .

ภาษาอังกฤษ

- Arndt , Valerie . Six writers in search of texts : A protocol-based study of L₁ and L₂ writing . ELT Journal 41 (October 1987) 267 - 267 .
- Austin , Doris Edna . Reading to Write ; The effect of the analysis of essays on writing skills in college composition classes . Dissertation Abstracts International 45 : 3 (September 1984) 771 - A .
- Baker , Catherine Anne . Effects of comparison / contrast writing instruction on the reading comprehension of tenth-grade students . Dissertation Abstracts International 45 : 9 (March 1984) : 2816 - A

- Brown , James I . A Comparison of Listening and Reading Ability . College English .
10 (November 1984)
- Byrne , Donn . Teaching Oral English . London : Longman , 1984 .
- Cooper , J . David and others . To What and How of Reading Instruction .
Second Edition . Ohio : Merrill Publishing Company , 1988 .
- Devine , Thomas G . Teaching Reading Comprehension : From Theory to
Practice . Boston : Allyn and Bacon , 1986 .
- Dubin , Fraida . "What Every EFL Teacher Should Know About Reading" English
Teaching Forum 20 , 3 (July 1982)
- Duncan , Jeffrey L . Writing from Start to Finish : A Rhetoric with Reading .
New York : Harcourt Brace Jovanovich , Publishers , 1985 .
- Dunn , Rita and Dunn , Kenneth , Teaching Students Through Their Individual
Learning Styles : A Practical Addison . Virginia Reston Publishing
Co , 1978 .
- Gbenedio , U . B . Two methods of teaching reading in Nigerian primary classes .
ELT Journal 40 (January 1986) : 45 - 50 .
- Good , Carter V . Dictionary of Education . 3rd . ed . McGraw Hill , Inc . New York ,
1973 .
- Goodman , Kenneth . The reading process . In Patricia L . Carrell , Joanne Devine
and David E . Eskey . Interactive Approaches to Second Language
Reading . P . 11 - 22 . Cambridge : Cambridge University Press , 1988 .
- Harris , Larry A . and Smith , Carl B . Reading Instruction . New York Macmillan
Publishing Company , 1986 .
- Heaton , J . B . Writing English Language Tests . London : Longman , 1979 .
- Ike , Ndubuisi J . From brainstorming to creative essay : Teaching composition
writing to large classes . English Teaching Forum 28 (April 1990) : 43 .
- Imscher , William F . Teaching Expository Writing . New York : Holt , Rinehart and
Winston , 1979 .
- Jacobs , H.L . et al . Testing ESL Composition . Rowley , Mass : Newbury House
Publishers , 1981 .

- Kennedy, Eddie C. Methods in Teaching Developmental Reading. Illinois : F. E. Peacock Publishers, 1981.
- Krashen, Stephen D. Writing: Research, Theory and Application. Oxford : Pergamon Press, 1984.
- Langer, Judith. Reading, Thinking, Writing and Teaching. Language Art 59 : 4 (April 1982) : 336 - 341.
- Miller, Lyle L. Developing Reading Efficiency. Minneapolis : Burgers Rub, 1972.
- Miller, Wilma H. The First R. Elementary Reading Today. 2nd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1977.
- Monahan, B. D. Revision Strategies of basic and competent writers as they write for different audiences. Research in the Teaching of English 18 (1984) : 289 - 304.
- Morris, A. and Dore, N. Stewart. Learning to Learn from Text. Singapore : Addison - Wesley Publishing Company, 1989.
- Murray, Donald M. Learning by Teaching. Montclair : Boynton / Cook Publishers, 1982.
- Patty, Water I., Dorothy C. Petty and Mojoric F. Becking. Experiences in Language: Tools and Techniques for Language Arts Methods. 4 th ed. Bacon, 1985.
- Raimos, Ann. Technique in Teaching Writing. New York : Oxford University Press, 1983.
- Richek, Margaret Ann, Lynne K. List and Janet W. Lerner. Reading Problems Assessment and Teaching Strategies. Second Edition. New Jersey : Prentice-Hall, 1989.
- Ross, Steven and Robb, Thomas. Learning to write through reading. The Language Teacher 11 (May 1987) : 7 - 8.
- Rundle -Schwark, Elaine Louise. A study of the effects of interactive writing on reading comprehension in fifth-grade. Dissertation Abstracts International 53 : 6 (December 1992) : 1793 - A.
- Sarangam, Isara L. The relationship between writing and reading achievement : The effectiveness of the writing to reading program. Dissertation Abstracts International 53 : 04 (October 1992).

- Scribner, S. and Cole, M. Literacy without schooling: Testing for intellectual effects. Haward Educational Review 48 (1987): 448 - 461 .
- Stotsky, Sandra. The role of writing in developmental reading. Journal of Reading 25 : 4 (January 1982): 330 - 340 .
- White, Ronald V. Teaching Written English. Great Britain. London : George Allen & Unvein (Publishers), 1980 .
- White, Ronald V. "Reading." In communication in the Classroom : Application and Methods for a Communicative Approach, Johnson, Keith and Morrow, Keith. Harlow, Essex : Longman, 1981 .
- Williams, Julia. Improving reading comprehension : Some curren tstrategies. English Teaching Forum 26 : 1 (January, 1988): 7 - 8 .
- Zamel, Vivian. The composing processes of advanced ESL students : Six case studies. TESOL Quarterly 17 (June 1983): 165184 .

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

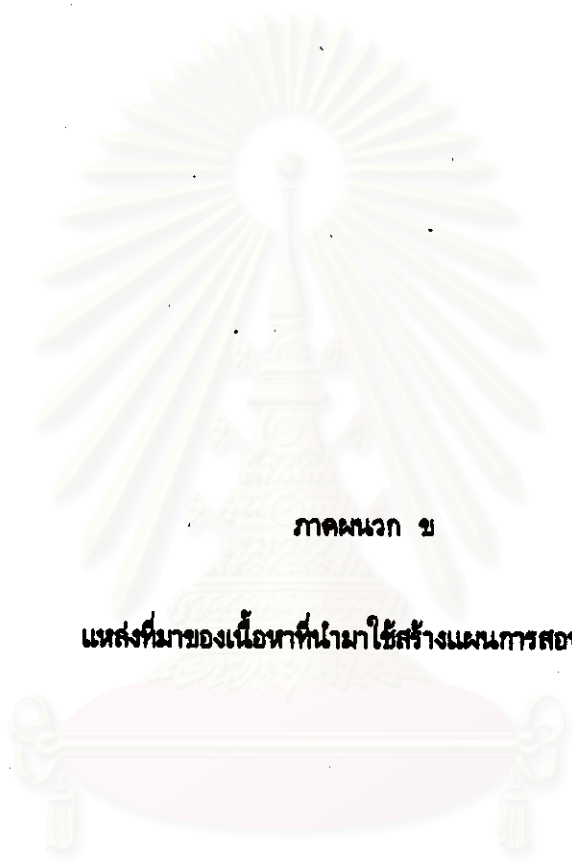
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์สมเกียรติ รัชชมนัน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. อาจารย์วราไพ สิงห์พันธุ์
ครูผู้ช่วยนิเทศก์กรมสามัญศึกษา, อาจารย์ 3 ระดับ 8
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
3. อาจารย์ธัญญภรณ์ อุชชิน
หัวหน้างานทะเบียนวัดผล, อาจารย์ 3 ระดับ 8
โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

หมายเหตุ ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้พิจารณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยทั้ง 3 ประเภท คือ

1. แผนการสอน
2. แบบสอบความสามารถการเขียนสรุปความภาษาไทย
3. เกณฑ์การตรวจแบบสอบการเขียนสรุปความภาษาไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

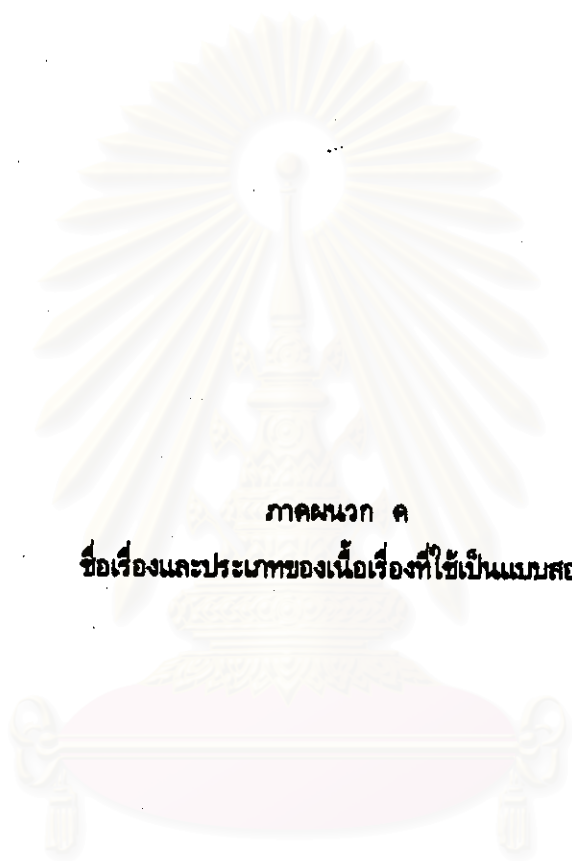
ภาคผนวก ข

แหล่งที่มาของเนื้อหาที่นำมาใช้สร้างแผนการสอน และแบบสอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แหล่งที่มาของเนื้อเรื่องที่น่ามาใช้แผนการสอนและแบบสอบความสามารถการเขียนสรุปความภาษาไทย

ลำดับที่	แหล่งที่มา
1	ศิลา โคมฉาย . บางลำภูและคำหนึ่ง 2538.
2	ประภัสสร เสวิกุล . อธิษฐาน 2537.
3	วัฒนา . การ์ตูนแบบที่ 8 สิงหาคม 2539.
4	วิชาการ, กรม . "นิทานชาดก" ทัศนะสัมพันธ์ 2 .
5	"ข่าวประจำวัน" . สยามโพสต์ 7 มิถุนายน 2540.
6	"ไซข่าว" . มติชนสุดสัปดาห์ อังคารที่ 15 กรกฎาคม 2540.
7	ดอน มตแดง . หลัทธิ 24-30 มกราคม 2540.
8	"ข่าวประจำวัน" . ไทยรัฐ 23 กันยายน 2540.
9	ธีรภาพ โลหิตกุล . สยามน้ำและความทรงจำ 2537.
10	ศ. น.พ.ดร. วิจิตร บุญยะโทตระ . ชีวิตและสิ่งแวดล้อม 2537.
11	"ประวัติบุคคลสำคัญของโลก" . วิทยาศาสตร์อ่านสนุก 2535.
12	นิเทศการณีย์ . 9 วิชาทางแห่งราชวงศ์จักรี 2530.
13	"สถาบันภาษาไทย" . นิธิสารสาทก เล่ม 1 2539.
14	วิชาการ, กรม . เฉนิสวณิษ 2535.
15	"สถาบันภาษาไทย" . ภาษาไทยของเรา 2537.
16	ไพโรธ เลิศพิริยกุล . เอกสารคำสอน 2537.
17	อำนวยการ บุปผาชาติ อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ 2540.
18	นิรันดร์ ยอนแสงรัตน์ . ไสท์ แอนด์ แฟมิลี่ กรกฎาคม 2540.
19	บำรุง กำลังอ่อนแรง . หลัทธิ 28 ก.พ. - 6 มี.ค. 2540.
20	วาสนา บุญสม . กลอนสัมผัสใจได้อย่างไร 2539.
21	ทวีศักดิ์ จันทวาร . แดนสวรรค์และสายลม 2538.
22	ร.ท. นิพนธ์ กาบสลับพล . นิทานพื้นบ้านของฟิลิปปินส์ 2537.
23	ซัจด์ภัย บุรุษพันธ์ . มงพม่าแลสาวซ่าเลื่องจีน 2531.
24	"ทานตะวัน" . ศรีธนญชัย 2537.

ภาคผนวก ค

ชื่อเรื่องและประเภทของเนื้อเรื่องที่ใช้เป็นแบบสอบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ชื่อเรื่องและประเภทของเนื้อเรื่องที่ใช้เป็นแบบสอบความสามารถ
การเขียนสรุปความภาษาไทย

ตอนที่	ชื่อเรื่อง	ประเภท
1	ครีบทัก	เรื่องสั้น
2	มหากบิลวานร	นิทานชาดก
3	โรงแรมรก...คร่าชีวิต	ข่าว
4	ภัยจากฉี่หนู	บทความ
5	อากาศกรุงเทพ ๓ วันนี้ ดายผ่อนส่ง แก้ไขยาก	สารคดี
6	พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5	ประวัติบุคคลสำคัญ
7	ภาษาไทยของเรา	บทร้อยกรอง
8	พรุ้งนี้	บทเพลง
9	อานิสงส์ การอุปสมบทบรรพชา	บทสนทนา
10	บทสัมภาษณ์คุณแม่ลูก 4	บทสัมภาษณ์
11	สัมภาษณ์คนจน	คำประกาศัย
12	คำแถลงการณ์คนงานบริษัทไทยภัตรา จำกัด	คำแถลงการณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

รายการแก้ไขแผนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแก้ไขแผนการสอน

1.

แก้ไขเป็น จับประเด็นสำคัญของเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้
สรุปประเด็นสำคัญของเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้
2.

แก้ไขเป็น ขีดเกลาภาษาให้สะอาดสวยงาม สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน
ขีดเกลาสำนวนภาษาให้สะอาดสวยงาม สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน
3.

แก้ไขเป็น อุทธรณ์ข้อบกพร่อง และแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ครูและนักเรียนช่วยกันติชม และแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
4.

แก้ไขเป็น สังเกตการตั้งคำถามและตอบคำถาม
ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม
5.

แก้ไขเป็น อุทธรณ์ในงานเนื้อเรื่องของข่าวที่เป็นแบบทดสอบเรื่อง.....
อุทธรณ์เอกสาร เรื่อง.....
6.

แก้ไขเป็น ครูอ่านเอกสารเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของบทความ
ครูอ่านเอกสารการสอนเกี่ยวกับลักษณะและประเภทของบทความ
7.

แก้ไขเป็น อุทธรณ์แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทความที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง
"ภัยจากฉี่หนู" เปิดให้นักเรียนฟัง
นักเรียนฟังบทความเรื่อง "ภัยจากฉี่หนู" จากแถบบันทึกเสียง
8.

แก้ไขเป็น สรุปความจากเรื่องทั้งหมด
เขียนสรุปความจากเรื่องทั้งหมด
9.

แก้ไขเป็น เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งในอุดมคติของคุณคน
เพื่อให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งและชื่นชมในอุดมคติของคุณคน
10.

แก้ไขเป็น บอกถึงคุณสมบัติของคุณคนที่คุณประทับใจ
บอกถึงคุณสมบัติของคุณคนที่คุณประทับใจ
11.

แก้ไขเป็น พูดสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ได้
พูดสนทนากับบุคคลต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ง
แผนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 1 เรื่องการเขียนสรุปความจากเรื่องสั้น เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการเขียนสรุปความ
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากเรื่องสั้นที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายและขั้นตอนการเขียนสรุปความได้ถูกต้อง
2. บอกลักษณะของเรื่องสั้นได้
3. บอกสาระสำคัญของเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายของเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากเรื่องสั้นที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ความหมายและขั้นตอนการเขียนสรุปความ

การเขียนสรุปความ หมายถึงการเก็บรวบรวมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ๆ ของเรื่อง ที่ได้จากการฟังหรือการอ่าน นำมาเรียบเรียงใหม่ให้ได้สาระครบถ้วนโดยใช้ประโยคที่สั้นกะทัดรัด อ่านแล้วเข้าใจง่าย ซึ่งมีขั้นตอนการเขียนสรุปความของเรื่องสั้น ดังนี้

1. ฟังหรืออ่านเรื่องสั้นอย่างน้อย 2 เที่ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร

2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ

3. พิจารณาส่งเสริมขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง

4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน

โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด

5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้ความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่

6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะและองค์ประกอบของเรื่องสั้น

เรื่องสั้นมีลักษณะดังนี้

1. มีตัวละครน้อย
2. มีแนวคิดอันเป็นแก่นเรื่องเพียงแนวเดียว
3. เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในเวลาอันสั้นและมีตัวละครน้อย
4. มีขนาดสั้น ประมาณ 4,000-5,000 คำ
5. เป็นเรื่องที่มีความสมจริง

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

1. โครงเรื่อง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของเรื่องสั้น ซึ่งมีลักษณะดังนี้
  - 1.1 มีความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ต่าง ๆ และระหว่างบุคคลในเรื่องโดยตลอด
  - 1.2 มีข้อขัดแย้งที่น่าสนใจ ทำให้เกิดความตื่นตันทึ่งน่าติดตาม
  - 1.3 มีการสร้างความใคร่รู้ หรือการท้วงเรื่อง
  - 1.4 มีความสมจริง เป็นเรื่องที่มีน้ำหนักและสมเหตุสมผล
2. ตัวละคร เป็นตัวบุคคลหรือทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้ประพันธ์สร้างขึ้น ให้มีความรู้สึกนึกคิดเทียบเท่าบุคคล เพื่อสร้างพฤติกรรมในการดำเนินเรื่องให้ใกล้เคียงกับมนุษย์ที่สุด
3. แนวคิด หรือแก่นเรื่อง มีความสำคัญคือ มีลักษณะสมจริงต่อสภาพสังคมของมนุษย์ทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของมนุษย์ แสดงลักษณะอันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ และเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมและยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น
4. บทสนทนา บทสนทนาจะช่วยเน้นบทบาทของตัวละครให้เด่นชัดขึ้น และมีส่วนในการดำเนินเรื่องช่วยไม่ให้เกิดความซ้ำซาก ทำให้เรื่องน่าอ่านมากขึ้น
5. ฉาก หมายถึงสถานที่และเวลาที่เรื่องนั้น ๆ เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และช่วยสร้างบรรยากาศ

3. ตัวอย่างเรื่องสั้น

เรื่อง น้ำท่วมครึ่งคืน

จิตา โคมฉาย*

เจ้าหนูยีนสั้น ๆ อยู่ใต้แสงไฟดวงเล็ก เสียงเอะอะเฮ็ดตะโوَประสานกับเสียงแผดร้องของเด็กหญิงในบ้าน ทำให้ดวงหน้าซึ่งปกติซุบซิดอยู่แล้วยิ่งซิดเขียว เปลี่ยนเป็นขาวอมเหลืองราวผ่านกระดาษเก่า

“ข้าจะเกกมะเทรวเป็นอันซพาสขึ้นทุกวัน ต้องกระหนาบเสียบ้างให้เซ็ด...” คุณยายเสียงแข็งดั่งคัมบ้าน ทำทงโกรซจัด เจ้าหนูเบียดตัวแนบซิดผนัง เหมือนพยายามแทรกเข้าทสเบร้นในอิฐรูปน ผ้ำท่มแบบผ้ำซนทญเกำครำเบือยยุ่ย เหลือเพียงครึ่งผืนในอ้อมอกกอดกระซบแน่น ก้มหน้าเอาคางซุกผ้งลงทงไออุ่นและซูดกลืนคั้นเคย

“อะไรกัน ซอวังแกนี่งไม่ต้องเข้ามาซังในนระคินนึ้นอนกับทมกับแมวกก็แล้วกัน” คุณยายค่อนวำ อชฎนการรมของเจ้าหนูคือผลก้าน้องสวาทซูกองน้ำ หัวกระแทกซู่ซิวโครมใหญ่ สเหตุเพราะนี่งมกได้ของเล่นมกกวำคนอื่น เย็นนี้น้ำซายพ้อของนี่งซื่อวิดิโอการ์ตูนมผำก แล้วยำนันซอบอวดคุดซ่ม นำทมันไล้

“อยู่ตรงนั้นล่ะนะ” เสียงคุณยายยังคงดั่งมก เจ้าหนูมีน้ำใสริ่มเบ้าตาดีกซายวัยททชวรูสึกโดดเดี่ยวยิ่งนัก เจ้าหนูไม่รู้เหตุผสของผู่ใหญ่ ที่ต้องลงมือลงไม้ต่อกันมยหลังการท่มเถียงแบบเอะเป็นเอชทยทสยครั้ง แล้วพ้อเก็บซำวของออกจกบ้านไป เกือบปีไม่เยียมกรมมำให้เห็น แมไม่ได้แสดงควมททุกซื่ออย่างทีใจเจ้าหนูเป็น แตกต่างกันสิ้นเชิงจนเกิดซ่องแห่งควมท่งเหิน

เมื่อเด็กซายถูกทังให้นอนกับคุณยายมกครั้งขึ้น ผ้ำท่มผืนนั้นทวิควมสำคัญ เป็นสิ่งไม่อชจซาดได้ ในยามค้ำคินรวรเป็นวงซนเทกส้อมให้หลับไหล มันคืออนุสรณ์ของควมรัก

เจ้าหนูเคยวำเริงสโตส อ้วนซว กระทังคุณยายเรียก “ไอ้ซทญู ซูบโทรมลงรวดเร็ว ผอมเหลืองเงียบทงอย ทีเพิ่มกลับเป็นควมก้ำวรวและวิษยท่น้อง ซูกองลุนป้ำน้ออกระทังคนอื่น ๆ ทีมีพ้อครบถ้วน เจ้าหนูก้อเรื่องไม่บ่อยนักแต่มกทำโดยไม่มีเหตุผล เป็นวুবเดียวของควมอิจฉนและทกกรวต้องทอบผ้ำท่มไปทมมซุกทสทลิกลิทนิภัยรวผ้ำนั้นสมรถปกป้องและเป็นทีท่งพิงของชีวิต

ผ้ำท่มซาดรุ่งรัง แม่และญกทิท่น้องคนอื่น ๆ เสนอจะซื่อให้ใหม่ เจ้าหนูไม่ยอมแม้จะเลือกแบบซายได้เองก็ไม่สนใจ เมื่อถูกซ้วจะซโมยเอไปทังเจ้าหนูอชระวดอย่งน้กแล้วจนทกคนยอมแม้ กระทังมันฉีกซาดอออกเป็นสองส่วนสองผืน เกำครำครำเป็นผ้ำซิวเด็กซายเก็บผืนหนึ่งไว้แนบอ

“นิสัยไม่ดีแบบนี้ต้องแก้ด้วยก้านมะยม” คุณยายยังไม่ททยโกรซ

เจ้าหนูเบะปาก มีบงอย่งติดอยู่ในล้คอดต้องกล้กกลืน ใจเกิดสำนักผิดและสงสรน้องสวควมจริงลิ่งของที ๆ น้อง ๆ ได้มท้ยสุดแล้วใช้เล่นด้วยกัน วิดิโอม้วนล้คสุดก็ดูด้วยกันเพียงแต่มันเป็นของคนอื่น เจ้าหนูไม่ได้รับกับมือ ไม่ได้อวด ไม่ได้ว้างทงมใจ

“ระวังเอะ อยู่ซ้งนอกนั้น” ซ้งนอกตอนนั้ลมกรรโชกแรง ใบตองสะบัดซวนหวาดสะท้นเด็กซายทมนตัวเตรียมแผ่น ซยผ้ำแก่งเกี้ยวหัวตะปู้ที่ซ้งไม้โทรมแรงกระซกผ้ำเบือยยุ่ยซาดควำก! เป็นทงยวเจ้าหนูใจททยวบ ก้มททยอผสของผืนผ้ำทงสออื่น อัก อัก

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเสนอ เกี่ยวกับการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งให้ทั้งสาระและความเพลิดเพลิน ครูให้นักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าเรื่องที่ตนชอบ หรือประทับใจให้เพื่อนฟัง เปิดโอกาสให้เพื่อนได้ซักถาม และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูอธิบายขั้นตอนการเขียนสรุปความ โดยใช้เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความประกอบ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเมื่อครูอธิบายจบ หลังจากนั้นครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด 2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขา ๑ กลุ่ม ครูอ่านเอกสารลักษณะและองค์ประกอบของเรื่องสั้นให้นักเรียนฟัง 2 เที่ยว ให้ทุกกลุ่มพิจารณาเรื่องที่ฟังแล้วเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ บนกระดาน ที่ครูแบ่งเป็นช่องไว้ 5 ช่อง 3. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบผลงานของทุกกลุ่มและช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเสนอ เกี่ยวกับการฟังเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งให้ทั้งสาระและความเพลิดเพลิน ครูให้นักเรียน 2-3 คน ออกมาเล่าเรื่องที่ตนชอบ หรือประทับใจให้เพื่อนฟัง เปิดโอกาสให้เพื่อนได้ซักถาม และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ครูโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูอธิบายขั้นตอนการเขียนสรุปความ โดยใช้เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความประกอบ ให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามเมื่อครูอธิบายจบ หลังจากนั้นครูสรุปเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด 2. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน แต่ละกลุ่มเลือกประธานและเลขา ๑ กลุ่ม ครูนำเอกสารลักษณะและองค์ประกอบของเรื่องสั้น แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน ให้ทุกกลุ่มพิจารณาเรื่องที่อ่าน แล้วเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ บนกระดานที่ครูแบ่งเป็นช่องไว้ 5 ช่อง 3. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบผลงานของทุกกลุ่ม และช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ครูอ่านเอกสารเรื่องสั้น "ผ้าทอเครื่องผืน" ให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เทียบ ให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันสรุปความจากเนื้อเรื่องที่ฟังทั้งหมดให้ได้ใจความครบถ้วน ตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกผลงานลงแผ่นกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม</p> <p>5. ให้อาจารย์ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำกระดาษสรุปเนื้อเรื่อง มาติดบนกระดานในช่องที่ครูแบ่งไว้ 5 ช่อง ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง ครูกล่าวชื่นชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของเรื่องสั้นที่เป็นแบบทดสอบเรื่อง "ครีบทัก" ให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เทียบ</p> <p>2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากเรื่องสั้นที่ฟัง แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p>	<p>4. ครูแจกเอกสารเรื่องสั้น "ผ้าทอเครื่องผืน" ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน ให้นักเรียนทุกกลุ่มช่วยกันสรุปความจากเนื้อเรื่องที่อ่านทั้งหมด ตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกผลงานลงแผ่นกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม</p> <p>5. ครูให้อาจารย์ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำกระดาษสรุปเนื้อเรื่อง มาติดบนกระดานในช่องที่ครูแบ่งไว้ 5 ช่อง ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง ครูกล่าวชื่นชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูนำเอกสารเนื้อเรื่องของเรื่องสั้นที่เป็นแบบทดสอบเรื่อง "ครีบทัก" แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน</p> <p>2. ครูให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากเรื่องสั้นที่อ่าน แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p>

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของเรื่องสั้น 2. เอกสารเรื่องลักษณะของเรื่องสั้น 3. เอกสารตัวอย่างของเรื่องสั้น "เรื่อง ผ่าห่มครึ่งผืน" 4. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของเรื่องสั้น "เรื่อง ศรีวิหัท" 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของเรื่องสั้น 2. เอกสารเรื่องลักษณะของเรื่องสั้น 3. เอกสารตัวอย่างของเรื่องสั้น "เรื่อง ผ่าห่มครึ่งผืน" 4. เอกสารเนื้อเรื่องของเรื่องสั้น "เรื่อง ศรีวิหัท"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากเรื่องสั้น

เรื่อง ศรีบท

ประภัสสร เสวิกุล*

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

เด็กชายร่างเล็กอายุราว 10-11 ขวบ...เกือบปีเห็นจะได้ที่เขาเข้ามาเป็นลูกจ้างร้านขายปลาตู้แห่งนี้ แม้ งานจะมากกว่าการเป็นลูกมือช่างปูน และไม่ต้องแก่งแย่งกับใครเหมือนตอนที่รับจ้างเข็นรถผักในตลาด วันทั้งวัน อยู่แต่ในร้าน ทำความสะอาดตู้ปลา ขายปลา ลูกน้ำ หนอนแดง และข้าวของเครื่องใช้เกี่ยวกับการเลี้ยงปลาไป ตามเรื่อง แต่สิ่งเดียวที่ทําให้เด็กชายออกจะรู้สึกเบื่อกับการทำงานที่นี้ก็คือน้ำร้อนในหูตาคือเสียงปรวนแปรของ เขียวजूเจ้าของร้านผู้พิการ

เขียวजूอายุในราว 40 ปี ร่างกายท่อนบนค่อนข้างเจ้าเนื้อ ในขณะที่ท่อนล่างตั้งแต่สะโพกลงมา มือ สิบเล็กไม่สามารถใช้ประโยชน์อะไรได้ และสิ่งที่เขินเหมือน "ขา" ทั้งสองข้างของเขาก็คือเก้าอี้เข็นซึ่งแก้งจ่อมอยู่ ตลอดวัน...แม้สายตาสจะสั้นมาก จนต้องสวมแว่นตาหนาเตอะ แต่ตาเขาก็ไวพอ ๆ กับปาก และไม่ว่าเด็กชายจะ ทำอะไรผิด ดูเหมือนจะไม่เคยรอดพ้นจากสายตาของชายพิการไปได้ และสิ่งที่ติดตามมาคือเสียงด่าที่ทาบคาย

มีคนเล่าว่า เดิมเขียวजूก็มีรูปร่างสมประกอบดีทุกอย่าง ตอนอายุได้ 25-26 ปี ขณะที่ซื้อนมเตอร์ ไซค์เพื่อนไปเที่ยวก็เกิดอุบัติเหตุ ถูกรถเก๋งชนท้ายมอเตอร์ไซค์อย่างแรง เพื่อนตายคาที่ ส่วนตัวเขียวजूกลายเป็นอัมพาตต้องนั่งบนรถเข็น ไม่สามารถเดินไปไหนมาไหนได้อีก

ในช่วงบ่ายที่ปลอดลูกค้า เขียวजूมักจะพุดหน้ากับเคาน์เตอร์กลับไปเป็นเวลานาน ๆ ช่วงเวลานั้นเป็น เวลาที่เด็กชายมีความรู้สึกปลอดโปร่งที่สุด ...เขามักจะยืนมองฝูงปลาในตู้แต่ละใบอย่างเงียบ ๆ เด็กชายคุ้นเคย กับปลาเหล่านั้นเหมือนเพื่อนสนิท... บ่อยครั้งที่เด็กชายออกจะใจหายที่ต้องซื้อปลาซึ่งเคยเห็นอยู่ทุกวันใส่ถุง พลาสติกให้ลูกค้าแบกหน้า เขาไม่อาจคาดเดาได้ว่า "บ้านใหม่" ของปลาเหล่านั้นจะเป็นอย่างไร บางตัวอาจจะ ได้คนเลี้ยงที่รักและเอาใจใส่อย่างดี แต่บางตัวอาจถูกเลี้ยงอย่างหึ่ง ๆ ขว้าง ๆ ปล่อยให้มันทนทุกข์ทรมาน หรือ จนกว่าจะตายไปเอง

เสียงระฆังกระเบื้องดังกึ่งขึ้นอีกครั้ง เด็กชายเหลียวไปมองทางหน้าร้าน แต่ยังไม่กล้าเข้าไปกลัวเสียงของ เขียวजूที่แผดขึ้นมา

"เร็วเข้าซิไอ้เบ๊ยก รีบไปดูว่าเขาจะซื้ออะไร มัวแต่ยืนเป็นเบ๊อยู่ได้"

เด็กชายรีบร้อนจนสนสนกันไปหาลูกค้าคนแรกของช่วงบ่ายวันนี้...

"เรามีปลาใหม่ ๆ เยอะเลยครับ" เขียวजूส่งเสียงออกมาจากมุมมืดหลังเคาน์เตอร์

"...ปลาคาร์ปสวย ๆ ก็มี ปลาทองหัวสิงโตก็มีครับ"

"ผมอยากได้ปลาทูดาสักคู่"

"เอาสิครับ เชิญเลือกตามสบาย...เฮ้ย ไอ้เบ๊ยก ดูปลาให้ดูนแกด้วย"

"เอาตัวนี้ก็แล้วกัน..." ชายหนุ่มชี้มือไปที่ปลาตัวหนึ่ง

เด็กชายเขย่งตัวขึ้นค่อย ๆ ใช้สวิงตะล่อมปลาที่ถูกค้ำต้องการมาใส่ถุง

"ตัวผู้หรือตัวเมีย" ชายหนุ่มถามเบา ๆ

"ตัวเมียครับ"

"จัน ทาตัวผู้ให้อีกตัว...นั่น ๆ เอาไอ้ตัวใหญ่นั้นก็ได้"

"ได้ไหม" ถูกค้ำหนุ่มร้องถามพลางชะโงกหน้าเข้ามาชิดตู้ปลา

"ได้แล้วครับ" เด็กชายตอบพลางจ้วงสวิงคว่ำปลาเทวดาตัวใหญ่ที่กำลังตื่นตกใจ

"ปลาเป็นอะไรไป..." ถูกค้ำคว่ำถุงพลาสติกไปดูด้วยความแปลกใจ

"...เอ๊ะ ครับมันหักไปข้างหนึ่งนี่"

"อะไรนะครับ"

เขี่ยถุงซึ่งทั้งหูและตาเหมือนจะคอยจ้องจับผิดเด็กถูกจ้วงอยู่ตลอดเวลา รีบไถ่แก้ออกมาอย่างรวดเร็ว...ทันทีที่มองเห็นสภาพของปลาเทวดาสีหน้าของแกก็แดงก่ำ

"ไอ้เบ๊ยก..." เจ้าของร้านผู้พิการตะคอกเด็กชายที่เพิ่งก้าวลงจากม้ามายืนตัวสั่น

"เอาน่าเฮ้ย เด็กมันไม่ได้ตั้งใจ"

"คุณไม่รู้อะไร ไอ้เด็กเวรนี้ทำผมฉิบหายมาเยอะแล้ว วันก่อนก็มอเตอร์ตก ขวดโหลแตก..แล้วยังปลาเทวดานี้อีก ตัวใหญ่ ๆ ขนาดนี้ ราคาหลายสิบบาทนะครับ"

ชายหนุ่มมองดูเด็กชายที่ยืนก้มหน้าก้มตา

"เอาอย่างนี้ก็แล้วกันผมให้ค่าปลาตัวที่ครับหักนี้สิบบาท แต่เฮ้ยอย่าไปทำอะไรเด็กมันนะ"

เขี่ยถุงเขี่ยเสียง ถึงอย่างไรเงินสิบบาทก็ดีกว่าจะต้องสูญเสียปลาไปเปล่า ๆ

"ทาตัวผู้ให้อีกตัวสิ" ถูกค้ำผู้อารีหันมาทางเด็กชาย

"เร็วสิไอ้เด็กบ้า มัวตะบิดตะบอยอะไรอยู่" เขี่ยถุงล่าับเสียงดัง พลางกฤตจักรถ่ายปลาตัวเมียใส่ถุงพลาสติกใบใหม่ และเทปลาครีบหักโครมลงในกะละมังอะลูมิเนียมแบบบีที่ วางอยู่บนชั้นเหล็กใต้ตู้ปลา

ดึกมากแล้วแสงทึม ๆ จากโคมไฟข้างถนน ที่สอดเข้ามาทางหน้าต่างกระจกหน้าร้านขายปลาตู้ทำให้มองเห็นร่างเล็ก ๆ ของเด็กชายอายุในราว 10-11 ขวบ ที่นั่งอยู่บนม้านั่งเตี้ย ๆ ตรงชั้นเหล็กใต้ตู้ปลา เขาเห็นปลาเทวดาตัวนี้มาตั้งแต่เมื่อมาอยู่ที่นี้ใหม่ ๆ เขาเคยนึกข่าวรูปร่างที่โตแก๊งก้างผิดพวกพ้องและสายลิต้าที่พาดตามตัวนั้น ก็ทำให้ชวนนึกถึงม้าสายที่อยู่ในสวนสัตว์ ซึ่งทำให้เขาแอบเรียกมันว่า "ไอ้ม้าสาย"...

"ไอ้ม้าสาย" กินจุกว่าปลาเทวดาตัวอื่น ๆ ...เด็กชายชอบแอบหย่อนหนอนแดงตัวยาวที่เขี่ยถุงเก็บไว้ให้ปลาเงินปลาทองให้ "ไอ้ม้าสาย" กินเสมอ เพื่อดูมันโผล่ขึ้นสูบน้ำกระเซ็น หรือบางทีเมื่อเขาแกลึงเคาะตู้ มันก็จะวิ่งมาหาราวกับรู้ภาษา ...เด็กชายอดที่จะเสียใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อตอนบ่ายวันนี้ไม่ได้

“ไอ้มีลาภ” กระเลือกกระสนขึ้นมากเอือกหนึ่งก่อนจะทิ้งตัวลงอย่างสิ้นหวัง...เด็กชายตื้อขึ้นมากในอก เมื่อคิดว่ามันคงต้องเจ็บปวดและทุกข์ทรมานอย่างมาก ที่ต้องกลายเป็นปลาพิการไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ แค่อล่คล่องอย่างเคย และมีลมหายใจผะบาง ๆ รอวันตาย

เขี่ยกุ่มงอยหน้าจากโต๊ะเขียนหนังสือตัวเล็กในห้องนอนที่ฟูบหน้าอยู่ แกมมองไปทางนาฬิกาตั้งโต๊ะที่บอกเวลา 2 นาฬิกาของวันใหม่พลางนึกโมโหเด็กธูจ้าง ที่ไม่พาแกขึ้นไปนอนบนเตียง...เจ้าของร้านปลาผู้พิการ เช่นแก้อีกก็ ๆ ออกมาจากห้อง และตั้งท่าจะตะโกนเรียกธูจ้าง แต่ก่อนที่จะเอื้อมมือไปเปิดสวิตช์ไฟที่ข้างฝา สายตาอันคมไวของแกก็เหลือบไปเห็นร่างตะคุ่มของเด็กชายที่นั่งโงกหลับอยู่กับกะละมังบนบิที่ใส่ปลาครบหัก

หนุ่มใหญ่ผู้พิการจ้องมองภาพนั้นอยู่ครู่หนึ่ง เป็นครั้งแรกในหลายปีที่ผ่านมา ที่ความรู้สึกอ่อนโยน โรยรินมาสัมผัสจิตใจอันแห้งผาก... แกถอนหายใจลึก ๆ ขณะที่หนุ่มแก้อีกกลับ และไถรถซ้ำ ๆ กลับไปในห้อง

-----
* ประภัสสร เสวิกุล. ครีบทัก. กรุงเทพมหานคร: กิฬการพิมพ์, 2537.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 2 เรื่องการเขียนสรุปความจากนิทาน เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากนิทานที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะของนิทานได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความจากนิทานได้
3. บอกสาระสำคัญของนิทานที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายของนิทานที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากนิทานที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากนิทานที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากนิทาน

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากนิทานอย่างน้อย 2 เที้ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไรและมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาส่วนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะทั่วไปของนิทาน

นิทาน เป็นเรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมา ผ่านยุคหนึ่งไปสู่อีกยุคหนึ่งจนถือเป็นมรดกทางวัฒนธรรม การเล่านิทานจึงเป็นกิจกรรมบันเทิงใจ สามารถเล่าได้ทุกสถานที่ทุกโอกาส และมีการเล่าสืบต่อกันมาช้านานแล้ว ไม่อาจกำหนดได้ว่านิทานเกิดขึ้นเมื่อใด ใครเป็นผู้ริเริ่ม ซึ่งการเล่านิทานมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. ให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่านผู้ฟังเป็นหลัก คือมุ่งให้ผู้ฟังผู้อ่าน ได้รับความสนุกสนาน และความเพลิดเพลิน มีอารมณ์คล้อยตาม คือมุ่งทางด้านอารมณ์มากกว่าทางด้านสติปัญญา

2. ให้ความรู้ นิทานบางเรื่องจะมีความรู้สอดแทรกอยู่ เช่น ความรู้ทางจารีตประเพณี พิธีกรรม ศาสนาและประวัติศาสตร์

3. ให้นำแนวทางในการดำเนินชีวิต โดยทั่วไปจะใช้หลักธรรมเป็นแนวคิดสำคัญ ตัวเอกของเรื่องจะยึดมั่นในคุณธรรม มีความอดทนอดกลั้นต่ออุปสรรค แต่ด้วยคุณธรรมย่อมมีคนช่วยเหลือ และทำให้ได้รับสันติสุขในบั้นปลาย ฉะนั้นชีวิตในตัวเอกของเรื่อง ย่อมเป็นแบบอย่างที่ดีสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตจริง

3. ตัวอย่างนิทาน

เรื่อง จำเลยหิน

นานมาแล้ว ที่เมืองจันทรมีเด็กชายคนหนึ่งชื่อ "จู่" อาศัยอยู่กับยายในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ยายและจู่มีฐานะยากจนมาก จู่ช่วยยายทำงานโดยนำขนมที่ยายทำไปขายในตัวเมือง

ครั้งหนึ่งยายให้จู่นำขนม 300 อัน ไปขายในเมืองเช่นเคย จู่นำกระดาษรองกระดาษก่อนจึงเอาขนมวางลงไป นำมันขนมจึงชิมลงไปบนกระดาษนั้น จู่เป็นเด็กฉลาด สามารถเชิญชวนให้คนที่เดินทางผ่านมาซื้อขนมจนหมดได้เงินมา 300 ตังค์ (เงิน) จู่เก็บเงินไว้ใต้กระดาษที่รองขนมอย่างมิดชิด

ขณะนั้นเอง มีหญิงชราคนหนึ่งเดินทางมา มีหอบกระดาษที่ใส่ผลไม้เงินเต็ม ทันใดนั้นหญิงชราเกิดล้มลงกับพื้นถนน ผลไม้ในกระดาษหกกระจาย จู่เห็นจึงวางกระดาษของตนวิ่งเข้าไปช่วยเหลือหญิงชรา นั้น ช่วยเก็บผลไม้ใส่กระดาษและมัดผูกเงินเรียบร้อย หญิงชราทักสาวชอบใจจู่

จู่กลับมาหากระดาษของตนด้วยความเป็นห่วง "...เอ๊ะกระดาษของเราหายไปไหน...?" จู่หันไปมองรอบๆ ครัวหนึ่งก็ร้องอย่างดีใจ " อ้อ...อยู่ข้างหินใหญ่ก้อนนั้นเอง" จู่รีบวิ่งไปที่กระดาษของตนพร้อมกับเปิดดูเงินใต้กระดาษเปียกน้ำมันขึ้นดู จู่ตกใจมากเมื่อพบว่าเงินทั้ง 300 ตังค์นั้นหายไปเสียแล้ว "โอ..โอ ช่วยด้วย เงินหาย โอ..ช่วยด้วย เงินหาย..." จู่ร้องอย่างตกใจ ผู้คนผ่านไปมามองอย่างแปลกใจ

จู่รำคาญอย่างน่าสงสาร และวิ่งวอนใครที่นำเงินไปนั้นคืนให้ แต่ก็เปล่าประโยชน์ ขณะที่จู่อ่อนวอนอยู่นั้น ได้เหลือบไปเห็นชายคนหนึ่งเข้า "โอ..ท่านเป่ากงนี่ ท่านช่วยเราได้ เราจะต้องไปขอร้องท่าน.." จู่รีบวิ่งไปคุกเข่าต่อหน้าขุนนางจีน "เป่ากง" พร้อมขอร้องวิ่งวอนให้ท่านช่วย เพราะจู่รู้ว่าท่านเป็นผู้พิพากษาที่มีความยุติธรรม เป่ากงได้สอบถามรายละเอียดตั้งแต่ต้นจนจบ และสอบถามผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ทั้งหมด แต่ปรากฏว่าไม่มีใครขโมยเงินไป

ในที่สุดท่านเป่ากงพูดขึ้นด้วยเสียงอันดังว่า "เอาทะเล..เอาทะเล เมื่อไม่มีใครขโมยเงินของเด็กไป และเราก็ถามครบทุกคนแล้ว แสดงว่าต้องเป็นหินใหญ่ก้อนนั้นแน่ที่ขโมยเงินเด็กไป" พูดจบก็หันไปสั่งคนใช้ให้นำก้อนหินไปที่โรงศาล และมีวิธีสอบสวนก้อนหินให้รับสารภาพให้ได้ เมื่อทุกคนได้ยินท่านพูดว่า จะสอบสวน

ก้อนหินให้รับความจริงให้ได้ ทุกคนต่างหัวเราะเยาะ และบอกว่าจะตามไปดูตุลกะแห่งยุค ท่านเปากงก็พูดว่าทุกคนมีสิทธิ์จะได้ดูการสอบสวน แต่มีข้อแม้ว่าใครก็ตามจะเข้าไปฟังการสอบสวน จะต้องเสียเงินคนละ 20 ดอลลาร์ให้กับโรงศาล คนใช้ของเปากงได้นำก้อนหินไปโรงศาล มีผู้คนสนใจที่ไปฟังมากมาย รวมถึงคนที่อยู่ในเหตุการณ์ด้วย

พอถึงโรงศาล ท่านเปากงให้คนใช้นำหม้อดินใส่น้ำเกือบเต็ม มาตั้งไว้ตรงทางเข้าโรงศาลแล้วท่านก็ประกาศว่า ใครจะเข้าไปดูก้อนหินถูกสอบสวน จะต้องหย่อนเงิน 20 ดอลลาร์ลงในหม้อน้ำก่อน แล้วท่านก็มายืนอยู่ข้าง ๆ ประตู คอยมองดูหม้อน้ำที่แต่ละคนหย่อนเงินลงไป จนเงินเกือบเต็มหม้อน้ำก็ยังไม่ปรากฏว่ามีอะไรเกิดขึ้น จนกระทั่งมีชายจมูกใหญ่คนหนึ่งหย่อนเงินลงในหม้อน้ำ "ต่อม ...ๆ" ท่านเปากงถึงกับร้องออกมาว่า "อา..ไซ่แล้ว ชายคนนี้จะละขโมยเงินของเด็กไป พวกเจ้ามาจับชายคนนี้ไว้ แล้วค้นกระเป๋าเขาดู"

คนใช้ของท่านเปากงทำตาม พอเปิดกระเป๋าออกก็เห็นเงิน 280 ดอลลาร์เก็บซ่อนอยู่ รู้สึกก็รู้ว่าเงินของตน ท่านเปากงตอบว่า "ไซ่แล้วเงินของหนูที่ชายคนนั้นขโมยไป" ชายคนจมูกใหญ่ก็แสดงท่าทางฮึดฮัดบอกว่าเงินของตน และถามว่าท่านรู้ได้อย่างไรว่าเป็นเงินเด็กคนนั้น ผู้คนที่ดูเหตุการณ์ก็เกิดความสงสัยว่าท่านรู้ได้อย่างไร ท่านเปากงตอบว่า "พวกท่านดูซิ ดูที่น้ำในหม้อดินมีมันเยิ้มเลยทีเดียวนะ เจ้าหนูคนนั้นแกเก็บเงินไว้ที่ได้กระดากที่มีมันเยิ้ม น้ำมันเลยติดบนเงินนั้นด้วย ตลอดเวลาที่ทุกคนหย่อนเงินลงไปใต้น้ำเราดูอยู่ และเมื่อชายคนนั้นหย่อนเงินลงไปน้ำ น้ำมันก็ละลายทันที เราจึงแน่ใจว่าชายคนนั้นขโมยเงินเด็กไป"

ทุกคนได้ฟังต่างยอมรับ รวมทั้งชายจมูกใหญ่ก็รับสารภาพ เปากงจึงคืนเงินให้เด็กไปจนครบ ให้คนที่ไม่เกี่ยวข้องแยกย้ายกันกลับบ้าน ยกเว้นชายจมูกใหญ่ต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย

ท่านเปากงหันมาโอบตัวลู่อู้อย่างปรานีว่า "เจ้าหนูขยันและกล้าหาญมาก เจ้าจงอยู่ฝึกงานกับเรานี้เถอะ วันข้างหน้าเจ้าคงได้ดี กลับไปบอกยายเจ้าเถอะ" ลู่อู่มักเข้าค้ำับท่านเปากง อย่างดีใจในความกรุณานับตั้งแต่นั้นมาลู่อู่ก็อยู่รับใช้ท่านเปากงไม่ต้องออกขายขนม พอโตขึ้นก็กลายเป็นพนักงานคิดคณหนึ่งของศาลแห่งนั้น.....

-----
*หนังสือการ์ตูนฉบับนี้ ปีที่ 21, ฉบับที่ 8 สิงหาคม, 2539.

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 คนออกมาเล่านิทานสั้น ๆ ให้เพื่อนฟัง แล้วสุ่มนักเรียนที่ฟัง 2-3 คน ให้บอกข้อคิดและคติที่ได้จากการฟังนิทานนั้น</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำโปสเตอร์เรื่องลักษณะของนิทานมาติดไว้บนกระดาน แล้วสุ่มตัวอย่างนักเรียน 1 คนออกมาอ่านให้เพื่อน ๆ ฟัง 1 เทียว แล้วเก็บโปสเตอร์คืน ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังแล้วช่วยกันสรุปลักษณะของนิทานครูสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง 2. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน ให้ตัวแทนทุกกลุ่มออกมารับซองที่บรรจุแถบประโยคคำสั่งที่เหมือนกันทุกของให้กลุ่มละ 1 ซอง ให้ทุกกลุ่มเก็บไว้จนกว่าครูจะสั่งให้เปิดได้ 3. ครูอ่านเอกสารนิทาน เรื่อง "จำเลยหิน" ให้นักเรียนฟัง 2 เทียว แล้วให้ทุกกลุ่มเปิดซองบรรจุแถบประโยคคำสั่ง <p>แถบประโยคคำสั่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ฟังว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เกิดผลอย่างไร 2. ให้สรุปสาระสำคัญ และส่วนขยายความของแต่ละย่อหน้า 3. ผู้เขียนต้องการแสดงแนวความคิดในเรื่องใด 4. คติและข้อคิดที่ได้จากการฟังมีอะไรบ้าง 5. เขียนสรุปความจากเรื่องทั้งหมด 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูขออาสาสมัครนักเรียน 1 คนออกมาเล่านิทานสั้น ๆ ให้เพื่อนฟัง แล้วสุ่มนักเรียนที่ฟัง 2-3 คน ให้บอกข้อคิดและคติที่ได้จากการฟังนิทานนั้น</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำโปสเตอร์เรื่องลักษณะของนิทานมาติดไว้บนกระดาน ให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน 1 เทียว แล้วเก็บโปสเตอร์คืน ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้วช่วยกันสรุปลักษณะของนิทาน ครูสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง 2. ครูให้นักเรียนแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน ให้ตัวแทนทุกกลุ่มออกมารับซองที่บรรจุแถบประโยคคำสั่งที่เหมือนกันทุกของให้กลุ่มละ 1 ซอง ให้ทุกกลุ่มเก็บไว้จนกว่าครูจะสั่งให้เปิดได้ 3. ครูแจกเอกสารนิทาน เรื่อง "จำเลยหิน" ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด เก็บเอกสารคืนแล้วให้ทุกกลุ่มเปิดซองบรรจุแถบประโยคคำสั่ง <p>แถบประโยคคำสั่ง</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร เกิดผลอย่างไร 2. ให้สรุปสาระสำคัญ และส่วนขยายความของแต่ละย่อหน้า 3. ผู้เขียนต้องการแสดงแนวความคิดในเรื่องใด 4. คติและข้อคิดที่ได้จากการฟังมีอะไรบ้าง 5. เขียนสรุปความจากเรื่องทั้งหมด

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ให้ทุกกลุ่มช่วยกันตอบคำถามทุกข้อตามลำดับ แล้วเขียนคำตอบลงบัตรสำหรับเขียนข้อความ ที่ครูแจกให้</p> <p>5. ให้ตัวแทนทุกกลุ่มนำบัตรคำตอบที่เป็นผลงานกลุ่มมาติดไว้ที่กระดานซึ่งแบ่งช่องไว้ 5 ช่อง ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของทุกกลุ่ม พร้อมกับแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องนิทานที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "มหากบิลวานร" ให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เที่ยว 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากนิทานที่ให้ฟัง แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ 	<p>4. ให้ทุกกลุ่มช่วยกันตอบคำถามทุกข้อตามลำดับ แล้วเขียนคำตอบลงบัตรสำหรับเขียนข้อความ ที่ครูแจกให้</p> <p>5. ให้ตัวแทนทุกกลุ่มนำคำตอบที่เป็นผลงานกลุ่มมาติดไว้ที่กระดานซึ่งแบ่งช่องไว้ 5 ช่อง ครูและนักเรียนร่วมอภิปรายผลงานของทุกกลุ่ม พร้อมกับแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกเอกสารเนื้อเรื่องของนิทาน ที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "มหากบิลวานร" ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากนิทานที่ให้อ่าน แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>สื่อการเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของนิทาน 2. เอกสารลักษณะทั่วไปของนิทาน 3. โปสเตอร์เรื่อง "ลักษณะทั่วไปของนิทาน" 4. เอกสารตัวอย่างนิทาน "เรื่อง จำเลยหิน" 5. แถบประโยคคำสั่ง 6. แบบบัตรคำตอบ 7. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของนิทาน "เรื่อง มหาภิรมย์วานร" 	<p>สื่อการเรียนรู้การสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของนิทาน 2. เอกสารลักษณะทั่วไปของนิทาน 3. โปสเตอร์เรื่อง "ลักษณะทั่วไปของนิทาน" 4. เอกสารตัวอย่างนิทาน "เรื่อง จำเลยหิน" 5. แถบประโยคคำสั่ง 6. แบบบัตรคำตอบ 7. เอกสารเนื้อเรื่องของนิทาน "เรื่อง มหาภิรมย์วานร"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากนิทาน

เรื่อง มหาภิกษวนร

อ่านเรื่องให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

ครั้งพระเจ้าพรหมทัตครองเมืองพาราณสี ครั้งนั้นพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญาวานร มีกำลังมากได้ 5 กำลังข้างสาร มีวานรเป็นบริวารประมาณแปดหมื่น อยู่ในป่าหิมพานต์ สถานที่ที่พระโพธิสัตว์อยู่นั้น มีมะม่วงใหญ่ต้นหนึ่งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำมีกิ่งก้านสาขาพุ่มงาม ล้วนฐานคล้ายยอดแห่งภูเขา ผลมะม่วงนั้นโตประมาณเท่าหม้อ รสหวานโอชามีกลิ่นหอมมีกิ่งหนึ่งทอดไปทางบกมีผลหล่นไกลต้น กิ่งหนึ่งทอดไปทางน้ำ ผลหล่นลงในน้ำ อีก 2 กิ่งผลหล่นไม่ไกลต้น

พระโพธิสัตว์มีปัญญารู้กาลภายหลังเห็นว่า ทุกข์ภัยจะบังเกิดแก่ฝูงวานร เพราะผลมะม่วงซึ่งหล่นลงในน้ำ จึงสั่งให้บริวารเก็บผลที่กิ่งทอดไปในน้ำกินเสียก่อน มีผลสุกทุกหนึ่งมัดแดงท่งท้อไว้วานรทั้งหลายจึงมองไม่เห็น ผลนั้นสุกอมทุดจากชั้วทะลุรังมัดหล่นลงในน้ำ ลอยไปติดชายที่กั้นไว้เป็นที่สำหรับสูงน้ำแห่งพระเจ้าพาราณสี เวลาเย็นพนักงานลงไปเรือตักชายเห็นผลมะม่วง ไม่รู้ว่าเป็นผลอะไร จึงเก็บไปถวายพระเจ้าพาราณสี พระองค์จึงตรัสถามข้าราชการทั้งหมดก็ไม่มีใครรู้จัก อำมาตย์ผู้หนึ่งจึงกราบทูลว่า ถ้ามพรานป่าคงทราบ จึงสั่งให้หพรานป่ามาถามได้ความว่าเป็นผลมะม่วง พระเจ้าพาราณสีจึงเดือนมะม่วงประทานให้พรานป่ากินก่อน แล้วเสวยและประทานให้เหล่าข้าราชการ

พระเจ้าพาราณสีพอพระทัยในผลมะม่วงนั้นจึงตรัสถามพรานป่า พรานป่ากราบทูลว่าต้นมะม่วงนั้นอยู่ริมฝั่งแม่น้ำในป่าหิมพานต์ พระเจ้าพาราณสีจึงผูกพันเรือล่องขึ้นไปตามคำบอกของพรานป่าเสด็จไปตั้งพลับพลาอยู่ใต้ต้นมะม่วงนั้นให้เลือกผลมะม่วงสุกเสวยทุกวัน ครั้นเวลาเที่ยงคืนพระโพธิสัตว์ก็นำบริวารบินไปตามกิ่งน้อยกิ่งใหญ่ เก็บผลมะม่วงนั้นบริโภคอย่างเคย

ฝ่ายพระเจ้าพาราณสีตื่นบรรทม ทอดพระเนตรเห็นฝูงวานร ทรงปลุกพวกข้าราชการตรัสว่าฝูงลิงอยู่บนต้นมะม่วงมาก ช่วยกันล้อมยิงอย่าให้หนีได้

ฝ่ายบริวารวานรเห็นมนุษย์จะคอยทำลายชีวิต ก็หวาดหวั่นไม่รู้จะหนีไปทางไหน ก็พากันเข้าไปหาพระโพธิสัตว์ พระโพธิสัตว์ก็ปลุกใจวานรไม่ให้ตกใจกลัวและคิดอุบายให้เหล่าวานรพันอันตราย จึงได้ไปทางปลายกิ่งทางแม่น้ำแล้วกระโดดไปไกลประมาณ 100 วา ถึงต้นไม้ต้นหนึ่งที่ริมน้ำ แล้วไปถอนเอาเถาว์ล้วยมาผูกไว้กับเอวของตนแล้วก็กระโดดกลับมายังต้นมะม่วงนั้นก็ไม่ถึงต้น แต่เอวมือทั้งสองยึดกิ่งไว้ได้ เทียบศกายให้ตรงกับเถาว์ล้วยอกให้บริวารได้บนหลังตน แล้วไต่บนเถาว์ล้วยถึงต้นไม้ที่พันจากมหาภิกษุพิบัติ

ครั้งนั้นพระเทวทัตก็เป็นวานรอยู่ในหมู่บริษัทรั้น วานรเทวทัตจะแกล้งให้พระโพธิสัตว์ได้ ความลำบากกาย ก็ทำได้ไต่บนหลังเหมือนวานรอื่นไม่จึงขึ้นไปบนกิ่งสูงแล้วกระโดดลงบนหลังพระโพธิสัตว์ แล้วก็เลยไต่แถวลงไป

ครั้งนั้นพระโพธิสัตว์ได้เสวยทุกขเวทนามอย่างแสนสาหัสจนดวงทนต์แตก ฝ่ายพระเจ้าพาราณสี ทอดพระเนตรเห็นพระโพธิสัตว์ฉลาดและมีความอุตสาหะช่วยบริวารพ้นอันตรายได้อย่างนั้น ทรงดำริว่าไม่ควร ผ่านารพิเศษอย่างนี้ จึงสั่งให้ราชบุรุษท่าแควขึ้นไปรับพระโพธิสัตว์ลงมา นำไปอาบน้ำล้างตาและคลุมกายด้วยผ้า ที่ย้อมน้ำฝาดให้ตม่น้ำหวานอันมีรสโอชา ให้ทาน้ำมันที่เคี่ยวได้พันหนให้นอนบนหลังชุมพาท ตรีสูตรเสริญ ปัญญาและความสามารถของพระโพธิสัตว์

ฝ่ายพระโพธิสัตว์ก็สั่งสอนพระเจ้าพาราณสี ให้ดำรงอยู่ในราชธรรมและยกข้อสำคัญกล่าวอีกว่า ผู้ที่เป็นหัวหน้าจำต้องมีวิจารณ์ปัญญาและความสามารถ คือบำบัดทุกข์ภัยอันเกิดแก่บริษัทของตน จึงจะสมควร แก่ความเป็นผู้ใหญ่ พอจบคำสั่งสอนพระโพธิสัตว์ก็สิ้นชีวิต

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2, ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 3 เรื่องการเขียนสรุปความจากข่าว เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากข่าวที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะและรูปแบบของข่าวได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความจากข่าวได้
3. บอกสาระสำคัญของข่าวที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความของข่าวที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากข่าวที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากข่าวที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากข่าว

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากข่าวอย่างน้อย 2 เทียบ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาส่งขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านบททวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะและรูปแบบของข่าว

ข่าว (News) คือการรายงานเหตุการณ์หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้น ซึ่งอยู่ในความสนใจใคร่รู้ของประชาชน ข่าวที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. มีใจความสำคัญ หมายถึงเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนส่วนใหญ่

2. มีความน่าสนใจ หมายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ประชาชนใคร่ติดตาม เช่น

- 2.1 มีความทันสมัยในการรายงานเหตุการณ์
- 2.2 มีความเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับผู้อ่าน
- 2.3 มีความเด่นของเหตุการณ์
- 2.4 มีเนื้อหาที่แปลกใหม่หรือน่าสนใจ
- 2.5 มีความขัดแย้งที่รุนแรง
- 2.6 มีความลึกลับซับซ้อน
- 2.7 มีผลกระทบต่อกลุ่มมวลชน
- 2.8 มีความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ

รูปแบบของข่าว โดยทั่วไปข่าวจะมีอยู่ 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ ข่าวหนัก และข่าวเบา

ข่าวหนัก (Hard news) เป็นข่าวที่มีเนื้อหาสาระหนักสมองและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับคนส่วนใหญ่ เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจและสังคม ข่าวการศึกษา ข่าวแรงงาน จะพบมากในหนังสือพิมพ์ประเภทมุ่งคุณภาพ เช่น หนังสือพิมพ์สยามรัฐ มติชน ฐานเศรษฐกิจ

ข่าวเบา (Soft news) เป็นข่าวที่มีเนื้อหาสาระเบาสมอง มุ่งให้ความบันเทิงเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านมากกว่าอย่างอื่น แม้จะมีความสำคัญและมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่น้อยกว่าข่าวหนัก แต่ชาวบ้านทั่วไปก็ให้ความสนใจมากกว่า เช่น ข่าวอาชญากรรม ข่าวกีฬา ข่าวบันเทิง พบมากในหนังสือพิมพ์ประเภทมุ่งปริมาณ เช่น ไทยรัฐ เดลินิวส์ บ้านเมือง สยามกีฬา ข่าวสด

3. ตัวอย่างข่าว

ฝุ่นวิกฤติ - คนกรุงป่วยเพียบ 2.5 ล้าน

ภูมิแพ้ยันปอดอักเสบ - เด็ก , คนชราแย - จราจร , โรงงานห้องแถวต้นเหตุ

นายแพทย์เทพนม เมืองแมน ที่ปรึกษาผู้ว่าฯ กทม. เปิดเผยว่า จากสถิติในปี 2539 พบว่า ในกรุงเทพมหานครมีผู้ป่วยที่ป่วยเป็นโรคทางเดินหายใจ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐสูงถึง 1.1 ล้านคน หากรวมผู้ป่วยที่รักษาที่โรงพยาบาลเอกชนมีสูงถึง 2.5 ล้านคน ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กและผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีอาการรุนแรงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยเริ่มแรกจะเป็นโรคภูมิแพ้ ต่อมาจะมีโรคแทรกซ้อนอื่น ๆ เช่น โรคปอดอักเสบ ต่อมทอนซิลอักเสบ ไซนัสอักเสบ วัณโรค และบางรายมีอาการรุนแรง ถึงขั้นเสียชีวิต

สำหรับสาเหตุการเกิดนั้น ที่ปรึกษาผู้ว่าฯ กทม.กล่าวว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ คือปัญหาการจราจรที่ติดขัดโดยเฉพาะไอเสียจากรถยนต์ รถจักรยานยนต์ที่เผาไหม้ไม่สมบูรณ์ รถเมล์ที่พบว่ามียุบรวม 80 % ปลดปล่อยควันดำเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนด และฝุ่นละอองจากการก่อสร้าง โดยพบว่าปัจจุบันมีการก่อสร้างอาคารสูงกว่า 1,000 ราย โครงการสาธารณูปโภค 90 โครงการ และเกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนกว่า 20,000 แห่ง และโรงงานอุตสาหกรรมตามท้องถื่นอีกกว่า 70,000 แห่ง จากการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษพบว่า ในช่วงโมงเร่งด่วนระหว่างเวลา 07.00 -10.00 น. และ 14.00-17.00 น. เป็นช่วงที่มีปริมาณสารมลพิษทางอากาศสูงสุด โดยเฉพาะในย่านรามคำแหงและสะพานควาย วัดปริมาณมลพิษเฉลี่ย 24 ชั่วโมง ได้ 1,500 - 2,000 มิลลิกรัม ต่อลูกบาศก์เมตร เกินกว่ามาตรฐานสากลถึง 500 เท่า

นายแพทย์เทพนภกรกล่าวว่า ขณะนี้ตนได้เสนอแนวทางแก้ไขให้ผู้ว่าฯ กทม. พิจารณาแล้ว โดยในส่วนของการก่อสร้างอาคาร ผู้รับเหมาจะต้องติดตั้งตาข่ายถี่และจัดซื้อเครื่องดูดฝุ่น เพื่อใช้งานทุกชั้นของอาคาร รวมทั้ง กทม. จะทำหนังสือถึงปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมให้ดำเนินการตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะโรงงานท้องถื่น

.....
หนังสือพิมพ์สยามโพสต์ , 7 มิถุนายน 2540.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพนักข่าวที่คนส่วนมากรู้จักมาให้ให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับบุคคลในภาพนั้น ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลเหล่านั้นเป็นใคร มีความสำคัญอย่างไร และทำหน้าที่อะไร แล้วจึงโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูลุ่มนักเรียน 1 คนอ่านเอกสารเรื่องลักษณะและรูปแบบของข่าวให้นักเรียนฟัง 2 เทียบ ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังนั้น แล้วให้ช่วยกันสรุป ครูสรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้โปสเตอร์เนื้อหาที่เตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ครูนำข่าว (หัวข้อข่าว) ประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู แล้วลุ่มนักเรียน 1 คน ออกมาอ่านหัวข้อข่าว 3-4 หัวข้อให้เพื่อนฟัง ให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าเป็นข่าวประเภทใด แล้วครูสรุปอีกครั้ง โดยเขียนบนกระดาน 3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนกลุ่มมารับเอกสารข่าวที่ครูเตรียมไว้ 4 ชุด ซึ่งเป็นเนื้อหาเหมือนกัน ให้ผู้ช่วยครูกลุ่มละ 1 คน เป็นตัวแทนนำไปอ่านให้สมาชิกในแต่ละกลุ่มฟัง 2 เทียบ แล้วเก็บเอกสารคืน 4. ให้สมาชิกทุกกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของข่าว โดยดำเนินตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพนักข่าวที่คนส่วนมากรู้จักมาให้ให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับบุคคลในภาพนั้น ร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า บุคคลเหล่านั้นเป็นใคร มีความสำคัญอย่างไร และทำหน้าที่อะไร แล้วจึงโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกเอกสารเรื่องลักษณะและรูปแบบของข่าวให้นักเรียนทุกคนอ่าน ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น แล้วให้ช่วยกันสรุป ครูสรุปเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้โปสเตอร์เนื้อหาที่เตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ครูนำโปสเตอร์ข่าว (หัวข้อข่าว) ประเภทต่าง ๆ ที่มีตัวอักษรขนาดใหญ่อ่านได้ชัดเจน ติดไว้ที่กระดาน ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บโปสเตอร์ ครูให้นักเรียนช่วยกันตอบว่าหัวข้อข่าวที่อ่านเป็นข่าวประเภทใด ครูสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยเขียนบนกระดาน 3. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนกลุ่มมารับเอกสารข่าวที่ครูเตรียมไว้ 4 ชุด แต่ละชุดมีจำนวนเท่าสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นเนื้อหาเหมือนกัน ให้ตัวแทนนำไปแจกให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนอ่าน ตามกำหนดเวลา แล้วเก็บเอกสารคืน 4. ให้สมาชิกทุกกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของข่าว โดยดำเนินตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>5. ครูให้ตัวแทนทุกกลุ่ม เสนอผลงานโดยเขียนลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ นำไปติดไว้บนกระดานที่ครูแบ่งช่องไว้ 4 ช่อง ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง ครูกล่าวชื่นชม และเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของข่าวที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "โรงแรมรก...คร่าชีวิต" เปิดให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เที่ยว 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากข่าวที่ได้ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ 	<p>5. ครูให้ตัวแทนทุกกลุ่ม เสนอผลงานโดยเขียนลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ นำไปติดไว้บนกระดานที่ครูแบ่งช่องไว้ 4 ช่อง ครูและนักเรียนร่วมกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง ครูกล่าวชื่นชม และเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเนื้อเรื่องของข่าวที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "โรงแรมรก...คร่าชีวิต" แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากข่าวที่ได้อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของข่าว 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและรูปแบบของข่าว 3. ภาพนักข่าว 4. เอกสารตัวอย่างข่าว "ผู้นำวิกฤติ คนกรุงป่วยเพียบ" 5. ไปสเตอร์สรุปเนื้อหา "ลักษณะและรูปแบบของข่าว" 6. แดงบันทึกเสียงข่าวสั้นประเภทต่าง ๆ 7. แดงบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของข่าว "เรื่อง โรงแรมนรก..คร่าชีวิต" 	<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของข่าว 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและรูปแบบของข่าว 3. ภาพนักข่าว 4. เอกสารตัวอย่างข่าว "ผู้นำวิกฤติ คนกรุงป่วยเพียบ" 5. ไปสเตอร์สรุปเนื้อหา "ลักษณะและรูปแบบของข่าว" 6. แดงใส่ข่าวสั้นประเภทต่าง ๆ 7. แดงบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของข่าว "เรื่อง โรงแรมนรก..คร่าชีวิต"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากข่าว

เรื่อง โรงแรมรอก...ค่าชีวิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

เมื่อ ๑๑ ก.ค. 100 คนเลยที่เดียวสำหรับผู้สูญเสียในโศกนาฏกรรมสยอง ไฟไหม้โรงแรมรอยแยล จอมเทียนรีสอร์ท หาดจอมเทียน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โรงแรมระดับ 5 ดาว สูง 16 ชั้น เมื่อวันที่ 11 ก.ค. ที่ผ่านมาก

ไฟมรณะเผาโรงแรมรอก เหตุเพลิงไหม้โรงแรมรอยแยล จอมเทียนรีสอร์ท เมื่อตอนสายวันที่ 11 ก.ค. นับเป็นความสูญเสียครั้งร้ายแรงที่สุดครั้งหนึ่ง เมื่อมีผู้เสียชีวิตอย่างน้อย 90 ศพ บาดเจ็บกว่า 100 คน ประชุมเหตุแห่งโศกนาฏกรรมครั้งนี้มาจากห้องครัวคอฟฟี่ช็อปชั้นล่าง ซึ่งในภายหลังเจ้าหน้าที่จับกุม นายจำเนียร สุตโท หัวหน้าพนักงานประจำห้องอาหาร ในข้อหากระทำการโดยประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต จากการตรวจสอบพบว่า ก่อนเกิดเหตุในครั้วกำลังทำอาหารตามที่กลุ่มสัมมนาที่เข้ามาใช้บริการ โรงแรมสั่งไว้

“ผมกำลังดูแลการจัดโต๊ะอาหาร มีเด็กล้างจานวิ่งจากห้องครั้วมาบอกว่าแก๊สรั่ว ผมก็ไปตามช่างแต่ไม่พบ จึงมาดูภายในห้องครั้วมีกลิ่นแก๊สเหม็นคุ้ง เด็กล้างจานกำลังพยายามจัดการกับแก๊สอยู่ ผมเลยเข้าไปช่วยโดยไปปิดวาล์วที่ถังแก๊ส แต่หมุนผิดกลายเป็นเปิดให้แรงขึ้น แก๊สเลยพุ่งออกมาและติดไฟลุกพริบขึ้นอย่างรวดเร็ว ผมก็เลยวิ่งหนีออกมาจากนั้นและได้ยินเสียงระเบิดดังติดต่อกันเป็นระยะ ๆ” นายจำเนียรกล่าว ด้วยน้ำเสียงแหบแห้งหลังถูกแจ้งข้อหา

หลังเกิดเหตุไม่นาน ตำรวจ สภ.ต.พัทยา ก็นำกำลังพร้อมรถดับเพลิงของพัทยาและจังหวัดใกล้เคียงกว่า 100 คน รุดมายังจุดเกิดเหตุโดยมี พล.ต.ต.คงเดช ชูศรี ผบก.ภ.ชลบุรี มาร่วมอำนวยการเจ้าหน้าที่ดับเพลิงขนรถฉีดน้ำ รถบรรทุกน้ำ รถกระเช้า มากันจำนวนมากพร้อมทั้งแจ้งขอกำลังสนับสนุนไปยังดับเพลิงกรุงเทพฯ รวมทั้งเฮลิคอปเตอร์จากกองบินตำรวจ

เพียงไม่กี่นาที ไฟที่มีต้นเพลิงจากชั้นล่างลุกลามขึ้นไปถึงชั้น 8 อย่างรวดเร็ว แขนกที่เข้าพักโผล่หน้าสลอนทางหน้าต่างเพื่อขอความช่วยเหลือ และต้องการอากาศบริสุทธิ์ เนื่องจากภายในห้องมีควันไฟตลบอบอวลไปหมด

ในเมืองแรกรถกระเช้าสามารถช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในอาคารออกมาได้รวม 14 คน ซึ่งทั้งหมดติดอยู่บนชั้น 3 แต่ละคนได้รับบาดเจ็บถูกไฟลวกไปตาม ๆ กัน ส่วนชั้นที่สูง ๆ ขึ้นไป ตำรวจก็ไม่รู้จะช่วยเหลืออย่างไร

ในระหว่างการช่วยเหลือนั่นเอง ก็เกิดเหตุของขบวนการ เมื่อมีแขกต่างชาติ 2 คนซึ่งอยู่ในห้องพักชั้น 8 ทนความร้อนและควันไฟไม่ไหว พยายามปีนหนีออกจากหน้าต่างโดยใช้เชือกหย่อนลงมา แต่ระหว่างที่ปีนออกจากหน้าต่างเกิดเสียดสีลัดตกลงกระแทกพื้นเสียชีวิต

อย่างไรก็ตาม ผู้คนส่วนใหญ่ที่หนีออกจากห้องพักได้ จะวิ่งขึ้นไปบนดาดฟ้า โบกมือขอความช่วยเหลือจากเฮลิคอปเตอร์ ราวครึ่งชั่วโมงหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้ อาคารโรงแรมทั้งหลังก็ตกอยู่ในทะเลเพลิงและควันไฟที่ลุกลามไปถึงชั้นบนสุดแล้ว

เจ้าหน้าที่ยังคงระดมฉีดน้ำเข้าไปทุกทิศทางของโรงแรม ในขณะที่ตัวอาคารเริ่มมีปัญหาเมื่อมีรอยแตกกว้างเกิดขึ้นจากอุณหภูมิกายในที่สูงชันทุกขณะ จนหลายฝ่ายหวั่น ๆ ว่ามันจะถล่มลงมา

พระเพลิงยังคงเผาผลาญทุกอย่างที่ขวางหน้า จนกระทั่งผ่านไปราว 6 ชั่วโมง เจ้าหน้าที่ก็เริ่มควบคุมสถานการณ์ได้ โดยบริเวณชั้น 1 - 16 ควันเริ่มเบาบางลงเรื่อย ๆ แต่ก็ยังอันตรายอยู่

ช่วงในเวลาเย็น หน่วยผจญเพลิงสวมชุดป้องกันและหน้ากากกันควันพิษ บุกเข้าไปสำรวจภายในจุดแรกภายในห้องครัวของคอฟฟี่ช็อปที่คาดว่าจะเปื้อนควันเพลิง ก็พบศพพ่อครัวเสียชีวิตอยู่รวมกันทั้ง 6 ศพ ถูกเผาไหม้เกรียม ภายในคอฟฟี่ช็อปพบศพพนักงานกว่า 30 ศพ นอนตายอยู่

เจ้าหน้าที่เริ่มออกตรวจห้องพักแต่ละชั้น โดยใช้ชวานพื้นประตูเข้าไป ตั้งแต่ชั้น 1-12 พบภาพแขกที่เข้าพักนอนตายภายในห้อง เพราะไม่มีทางหลบหนี เนื่องจากประตูปิดล็อกและความมืดทำให้การช่วยตัวเองลำบากมากขึ้น หลังจากผ่านไปเกือบ 10 ชั่วโมง ไฟก็สงบ ชุดผจญเพลิงบุกเข้าไปเพื่อช่วยเหลือและค้นหาศพผู้เสียชีวิต โดยในวันแรกค้นได้ถึงชั้นที่ 12 พบศพทั้งสิ้น 77 ศพ มีทั้งสำคัญควันตายและถูกย่างสด ส่วนใหญ่จะติดอยู่ในห้องพัก

วันรุ่งขึ้นมีการตรวจชั้นที่เหลือพบศพเพิ่มเติมอีกจำนวนหนึ่ง รวมแล้วเหตุการณ์เพลิงไหม้ครั้งนี้มีผู้เสียชีวิตไม่น้อยกว่า 90 ศพ บาดเจ็บกว่า 100 คน

นับเป็นความสูญเสียครั้งใหญ่ที่สุดครั้งหนึ่ง จากเหตุเพลิงไหม้โรงแรม ที่เกิดขึ้นหลายครั้งในเมืองไทย

มติชนสุดสัปดาห์ อังคารที่ 15 กรกฎาคม 2540 ปีที่ 17 ฉบับที่ 882

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 4 เรื่องการเขียนสรุปความจากบทความ เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากบทความที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะและรูปแบบของบทความได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทความได้
3. บอกสาระสำคัญของบทความที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากบทความที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากบทความที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากบทความที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทความ

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากบทความอย่างน้อย 2 เทียบ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาสวนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านบททวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะและประเภทของบทความ

บทความ (Article) เป็นข้อเขียนแสดงความคิดเห็น หรือรายงานที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์วารสาร ฯลฯ ลักษณะโดยทั่วไปของบทความนั้นจะมุ่งเสนอความคิดเห็น หรือความรู้ในเรื่องที่คนทั่วไปกำลังสนใจ เนื้อหาที่เขียนมักมีขนาดสั้นและเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ทันสมัย ประกอบไปด้วยข้อเท็จจริง และความคิดเห็นของผู้เขียน มีวิธีการเขียนมุ่งแสดงความโน้มน้าวให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตาม

บทความที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. น่าสนใจ
2. มีขนาดกะทัดรัด
3. มีแก่นสาร มีหลักฐานข้อเท็จจริงพิสูจน์ได้
4. ผู้เขียนต้องศึกษาเรื่องที่จะเขียนให้ชัดแจ้งถึงปัญหา และเสนอทางแก้ไขด้วย

ประเภทของบทความ บทความโดยทั่วไปแบ่งออกได้กว้าง ๆ 3 ประเภท คือ

1. บทความบรรยาย เป็นบทความที่มุ่งเสนอความรู้ ซึ่งอยู่ในความสนใจของคนทั่วไป ตามทวาระของตน โดยมีแง่มุมที่ทันสมัยแปลกใหม่ และมีการอ้างอิงข้อมูลที่น่าเชื่อถือ นิยมใช้มากในการแสดงความคิดเห็นใหม่ ๆ ทางวิชาการ เช่น แนวคิดในการต่อต้านโรคเอดส์ โดยทั่วไปมีเนื้อความทางวิชาการ มีเผยแพร่ทั้งในวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์
2. บทความเชิงวิเคราะห์ เป็นบทความที่มุ่งเสนอความคิดเห็นจำแนกแยกแยะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้านและเป็นกลาง โดยประมวลข้อมูล ข้อเท็จจริงและเหตุผลทั้งแง่มุมที่เป็นทั้งผลดีผลเสีย เสนอให้ผู้อ่านพิจารณาเพื่อจะได้เข้าใจสถานการณ์นั้นอย่างถ่องแท้ และสามารถตัดสินใจได้อย่างหนึ่งด้วยตัวเองได้
3. บทความวิจารณ์ เป็นบทความที่มุ่งเสนอความคิดเห็น เพื่อโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านเชื่อถือและคล้อยตาม เป็นบทความที่นิยมกันมากที่สุด มี 2 ลักษณะคือ
  - 3.1 บทความวิจารณ์เชิงโต้แย้ง เป็นการแสดงความคิดเห็นขัดแย้ง หรือไม่เห็นด้วยกับการกระทำ หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยพยายามหาเหตุผลมาอ้าง ให้ผู้อ่านคล้อยตามให้ได้มากที่สุด
  - 3.2 บทความเชิงวิจารณ์สนับสนุน เป็นการแสดงความคิดเห็นคล้อยตาม หรือสนับสนุนการกระทำ หรือสถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้น โดยผู้เขียนหาเหตุผลมาจูงใจให้ผู้อ่านเห็นว่าสิ่งนั้นถูกต้องดีงามและควรสนับสนุน

3. ตัวอย่างบทความ

เรื่อง เด็กที่ใกล้ชิดสัตว์จะฉลาด

ดอน มดแดง*

เป็นที่รู้กันว่า มนุษย์กับสัตว์เลี้ยงเกือบทุกตัวมา ตั้งแต่ออกจากป่าจากถ้ำมาแล้ว โดยเฉพาะสัตว์นั้นมนุษย์นำเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตตลอด ไม่ว่าจะเป็นอาหารการกิน เป็นแรงงานที่ต้องพึ่งพาหรือจนกระทั่งเป็นเพื่อนคลายเหงา ด้วยเหตุนี้สัตว์ต่าง ๆ ที่เราเลี้ยงไว้ ถือได้ว่าล้วนมีประโยชน์มากมาย แต่มีคนจำนวนไม่น้อยไม่กล้าเลี้ยง เพราะเกรงจะเป็นพาหะนำโรคมาให้ ซึ่งเรื่องนี้ควรจะระวังไว้ด้วย นั่นคือการดูแลรักษาไม่ให้เป็นโรคต่าง ๆ ด้วย จึงจะเป็นการเลี้ยงสัตว์ที่ถูกต้อง

มีนักวิทยาศาสตร์ชาวต่างประเทศ คือ ดร. ไนเก้ เอนเตนเบอร์ก ได้ค้นคว้าเรื่องสัตว์เลี้ยงกับคนในครอบครัว โดยใช้เวลาถึง 4 ปีในการศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยยูเทรช์ ประเทศฮอลแลนด์ และได้ประกาศต่อหน้าผู้สื่อข่าวทุกไม่ว่า ได้ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับสัตว์เลี้ยงของเขาว่า "เราตื่นตัวกับการค้นพบครั้งนี้มาก เพราะว่าเด็กที่อยู่กับสัตว์เลี้ยงเป็นเด็กที่สามารถเรียนรู้อะไรได้เร็วกว่า และอยู่ได้อย่างไม่มีปัญหา คือเป็นคนใจดีไม่ค่อยมีปัญหาการทะเลาะวิวาทกับเด็กอื่น ๆ และไม่มีปัญหากับพ่อแม่" และกล่าวต่ออีกว่า "ได้ค้นพบว่าสัตว์นั้นมีความสำคัญกับเด็กมาก เด็กที่มีสัตว์เลี้ยงไว้ดูแล เป็นเด็กที่เจริญเติบโตดีหลายอย่างเมื่อเทียบกับเด็กที่ไม่ได้อยู่กับสัตว์เลี้ยง"

นอกจากนี้เด็กที่มีสัตว์เลี้ยงมักเป็นเด็กที่มีสติปัญญาดี เรียนรู้อะไรได้เร็วกว่าเด็กอื่น ๆ และมีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง

ทำไมสัตว์เลี้ยงจึงได้วิเศษขนาดนั้น ดร. เอนเตนเบอร์ก ตอบคำถามนี้ว่า เป็นเพราะเด็กนั้นกลายเป็นผู้ให้ผู้อื่น เช่นอาหารการกิน ให้ที่อยู่อย่างสบายและยังได้รับการปกป้องคุ้มกันภัยอันตรายต่าง ๆ ให้มันอีกด้วย ส่วนเด็กที่เลี้ยงดูสัตว์ เป็นการช่วยให้เด็กได้รู้จักการรับผิดชอบต่อสัตว์ และสิ่งอื่น ๆ ในขณะที่อายุน้อย รู้จักการให้ การดูแล ให้ความรักความสงสาร ที่สำคัญที่สุดคือ เป็นการส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เด็กเกิดปัญญาเฉลียวฉลาดขึ้น

ส่วนสัตว์ที่จะนำไปเลี้ยงจะเป็นสัตว์ชนิดใดก็ได้ มันสามารถเป็นสื่อแห่งความรัก ขอให้การเลี้ยงดูนั้นเป็นไปด้วยดี ด้วยความรักความเมตตาอย่างจริงใจ เหมือนเขาเป็นสมาชิกในครอบครัวรักษาพยาบาลเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่ใช่เลี้ยงโดยการปล่อยอย่างน่าสังเวช

* ดอน มดแดง. หนังสือหลักใจ. ฉบับวันที่ 24-30 มกราคม 2540.

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปในสังคมไทยเช่น สภาพชุมชนแออัด ปัญหาการจราจร และปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ พร้อมกับนำภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านั้นประกอบการสนทนา แล้วร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้น แล้วครูโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ให้นักเรียนเลือกตัวแทนในชั้น มาอ่านเอกสารเรื่องลักษณะและประเภทของบทความ ให้เพื่อนทุกคนฟัง 2 เที่ยว แล้วช่วยกันสรุปความจากเรื่องที่ฟังนั้น ครูสรุปอีกครั้งโดยใช้แผ่นโปสเตอร์สรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แล้วนำเทปตัวอย่างบทความมาเปิดให้นักเรียนทุกกลุ่มฟัง 2 เที่ยว ให้ทุกกลุ่มช่วยกันพิจารณาเรื่องที่ฟังทั้งหมด แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน ให้ตัวแทนบันทึกลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม 3. ครูให้ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำผลงานมาติดบนกระดานที่ครูแบ่งไว้ 4 ช่อง 4. ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูและนักเรียนร่วมสนทนาเกี่ยวกับปัญหาทั่วไปในสังคมไทยเช่น สภาพชุมชนแออัด ปัญหาการจราจร และปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ พร้อมกับนำภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเหล่านั้นประกอบการสนทนา แล้วร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเหล่านั้น แล้วครูโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกเอกสารเรื่องลักษณะและประเภทของบทความ ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนดแล้วเก็บเอกสารคืน ให้นักเรียนช่วยกันสรุปความจากเรื่องที่อ่านนั้น ครูสรุปอีกครั้งโดยใช้แผ่นโปสเตอร์สรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แล้วนำเอกสารตัวอย่างบทความ แจกให้นักเรียนทุกกลุ่มเท่าจำนวนสมาชิกอ่านตามเวลาที่กำหนด ให้ทุกกลุ่มช่วยกันพิจารณาเรื่องที่อ่านทั้งหมด แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน ให้ตัวแทนบันทึกลงในกระดาษที่ครูแจกให้ เพื่อเสนอเป็นผลงานกลุ่ม 3. ครูให้ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำผลงานมาติดบนกระดานที่ครูแบ่งไว้ 4 ช่อง 4. ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทความที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "ภัยจากฉี่หนู" เปิดให้นักเรียนฟัง 2. เทียบ 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากบทความที่ได้ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ 	<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเนื้อเรื่องของบทความที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "ภัยจากฉี่หนู" แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากบทความที่ได้อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ยังบกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทความ 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและประเภทของบทความ 3. ภาพเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การจราจร 4. เอกสารตัวอย่างบทความ "เรื่อง เด็กที่โกธิตด สัตว์จะฉลาด" 5. โปสเตอร์สรุปเนื้อหาของตัวอย่างบทความ 6. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทความ "เรื่อง ภัยจากฉี่หนู" 	<p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทความ 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและประเภทของบทความ 3. ภาพเกี่ยวกับสภาพปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ การจราจร 4. เอกสารตัวอย่างบทความ "เรื่อง เด็กที่โกธิตด สัตว์จะฉลาด" 5. โปสเตอร์สรุปเนื้อหาของตัวอย่างบทความ 6. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทความ "เรื่อง ภัยจากฉี่หนู"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากสารคดี

เรื่อง ภัยจากฉี่หนู

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

โรคฉี่หนูเป็นอย่างไร มีสาเหตุมาจากอะไร ทำไมต้องเป็นฉี่หนู ฉี่หนูอันตรายได้อย่างไร เพราะอะไรจึงได้ระบาดหนักจนน้ำท่วมภาคอีสาน น้ำท่วมภาคใต้โรคนี้ทำไมถึงไม่ระบาด เป็นคำถามที่มีขึ้นภายหลังเกิดเหตุการณ์น้ำท่วม ซึ่งมีประชาชนเจ็บป่วยล้มตายเป็นจำนวนมากด้วยโรค เลปโตสไปโรซิส หรือ โรค ฉี่หนู ที่ระบาดหนักในหลายจังหวัดของภาคอีสาน

โรคนี้มีสาเหตุมาจากแบคทีเรียชนิดหนึ่งที่มีชื่อเรียกว่า "เลปโตสไปรา" ซึ่งปกติแบคทีเรียชนิดนี้จะอาศัยอยู่ในไตของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมเกือบทุกชนิด ไม่ว่าจะเป็น สุนัข โค กระบือ แต่ที่เรียกโรคนี้ว่าโรคฉี่หนู เนื่องจากบรรดาไตของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมทั้งหลาย ไตของหนูเป็นแหล่งที่เชื้อเลปโตสไปรา ชอบอาศัยอยู่มากที่สุด และมากกว่าสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยน้ำนมชนิดอื่น

ผศ. นพ. ประตป สิงหวิธานนท์ หัวหน้าวิชาสูติวิทยาเซตว็อน มหาวิทยาลัยมหิดลได้อธิบายที่มาของโรคฉี่หนูว่า เพราะเมื่อแบคทีเรียอยู่ในไต พอหนูฉี่ก็จะมีแบคทีเรียตัวจิ๋วไหลปนออกมาทั้งฉี่หนูเสมอ เนื่องจากแบคทีเรียชนิดนี้ชอบความสกปรกและความชื้น และมีชีวิตอยู่ได้นานถึง 2-3 เดือน และจะระบาดหนักในช่วงน้ำท่วม เมื่อเราเดินลุยน้ำเพียงแค่ผิวหนังถลอก หรือมีรอยขีดข่วน โรคชนิดนี้ก็สามารถเจาะผ่านเข้าสู่ร่างกายได้ หรือแม้ว่าเราไม่มีแผล เวลาลงเล่นน้ำ น้ำกระเด็นเข้าปาก ตา หรือจมูก แบคทีเรียชนิดนี้ก็สามารถเข้าสู่ร่างกายผ่านทางเนื้อเยื่อตา ปาก จมูก ได้อย่างสบาย

เมื่อเชื้อโรคชนิดนี้เข้าสู่ร่างกาย อาการของโรคเลปโตสไปโรซิสจะแสดงออกมาให้เห็นในระยะเวลา 20 วัน อาการของโรคฉี่หนูจะทำให้เรารู้สึกปวดหัวตัวร้อน ในลักษณะแบบเดียวกับไข้หวัด ซึ่งโดยปกติเมื่อติดเชื้อนี้แล้ว คนทั่วไปมักคิดว่าตัวเองเป็นแค่ไข้หวัด จึงไม่มีการรักษาที่ถูกต้องจะมามากก็ตอนที่อาการเพียบหนักซึ่งเมื่อถึงตอนนั้นก็สายเกินไปหมอช่วยเหลือะไรไม่ได้แล้ว

ศ.นพ.ศรชัย หล่ออารีย์สุวรรณ คณบดีคณะเวชศาสตร์เซตว็อน มหาวิทยาลัยมหิดล เผยถึงสาเหตุที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องมาจบชีวิตด้วยโรคนี้ เนื่องจากการรักษาไม่ถูกต้อง ทั้งที่โรคนี้ไม่ใช่โรคร้ายแรงแต่อย่างใด เพราะจากสถิติของผู้ป่วยได้รับเชื้อจากฉี่หนูมีเพียง 2-5% เท่านั้นที่เสียชีวิต เนื่องจากเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้เข้าไปกักกินไตของเราจนวายตาย

โรคนี้ถึงจะไม่มียุคขึ้นป้องกัน แต่ก็มีวิธีการหาให้หายได้ขอแต่เพียงให้เราเฝ้าระวังสังเกตอาการป่วยให้
ให้ดีกว่า เวลารู้สึกเหมือนเป็นไข้หวัด มีอาการปวดหัวตัวร้อน ถ้ากินแก้ปวดไปแล้ว 1 วันอาการปวดหัวยังไม่หาย
ให้สงสัยไว้ก่อนว่าอาจจะติดเชื้อสเตรปโตสไปราได้ อย่าชะล่าใจ ต้องรีบไปให้หมอตรวจโดยเร็ว และเมื่อไปหาหมอ
แล้ว หากหมอบอกว่า เราเป็นไข้หวัด ให้บอกหมอด้วยว่าเราสงสัยจะเป็นโรคนี้

ปัจจุบันนี้มีวิธีตรวจได้เร็วเพียง 5 นาที สามารถรู้ผลได้ทันทีที่เราได้รับเชื้อหรือไม่ คณะบดี
คณะเวชศาสตร์เขตร้อน แนะนำวิธีการสังเกตอาการของโรคนี้ ข้อสงสัยเพราะเหตุใดโรคนี้แพร่ระบาดหนัก
ในภาคอีสาน และตอนน้ำท่วมมากได้ทำไมโรคนี้ถึงไม่ค่อยระบาด ศ.ศรชัย อธิบายว่า เป็นเพราะพื้นที่ถูกน้ำ
ท่วมในภาคใต้นั้นเป็นภูเขาสูงมีพื้นที่ปลูกข้าวน้อย และน้ำไม่ค่อยท่วมขัง เวลานั้นน้ำท่วมป่าจะไหลลงทะเลก่อน
ข้างเร็ว ดังนั้นเชื้อแบคทีเรียที่ถูกหนูปล่อยมากับดี จึงถูกน้ำพาชะลงทะเลหมด ต่างกับภาคอีสานพื้นที่น้ำ
ท่วม ส่วนใหญ่เป็นนาข้าวมีหนูชุมและมีปัญหาน้ำท่วมขัง ดังนั้นเชื้อแบคทีเรียชนิดนี้ จึงมีปริมาณมากเมื่อมาเจอ
ปัญหาน้ำท่วมขัง แบคทีเรียจึงไม่ไปไหน ซึ่งเชื้อโรคชนิดนี้มีชีวิตอยู่ในน้ำได้ทน 2-3 เดือน ภาคอีสานจึงมี
ปัญหานี้มากกว่าภาคใต้

คณะบดีคณะเวชศาสตร์เขตร้อนยังบอกด้วยว่า ปรกติโรคนี้จะไม่ค่อยระบาดในตอนน้ำเพิ่งเริ่มท่วม
แต่ถ้ามีน้ำท่วมขังเชื้อเจริญเติบโตได้ดีและไม่หนีไปไหน จากคุณสมบัติการระบาดได้ดีของโรคนี้ ขึ้นอยู่กับมีหนู
ชุมและมีน้ำท่วมขัง เพราะฉะนั้นพื้นที่ที่จะเป็นแหล่งระบาดของโรคนี้ได้ดี และยิ่งกว่าภาคอีสานเห็นจะไม่พ้น
เมืองฟ้าอมรของนครกรุงเทพมหานคร เพราะมีคุณสมบัติครบถ้วนที่ดีกว่าทุกประการ คือมีทั้งน้ำท่วมขังทุกครั้งที่
น้ำท่วม และมีหนูชุมตามท่อระบายน้ำ และกองขยะซึ่งผลการสำรวจยืนยันว่า หนูเมืองมีสเตรปโตสไปรามากกว่า
ภูนา

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอังคารที่ 23 กันยายน 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 5 เรื่องการเขียนสรุปความจากสารคดี เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากสารคดีที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะและประเภทของสารคดีได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของสารคดีได้
3. บอกสาระสำคัญของสารคดีที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากสารคดีที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากสารคดีที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากสารคดีที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากสารคดี

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากสารคดีอย่างน้อย 2 เทียบ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาสวนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้ความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ขัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะและประเภทของสารคดี

สารคดี (Feature) คืองานเขียนที่เสนอความรู้หรือข้อเท็จจริง ซึ่งน่าสนใจให้แก่ผู้อ่าน โดยใช้กลวิธีการแต่ง ที่อ่านได้อย่างสนุกเพลิดเพลินอารมณ์ด้วย สารคดีแตกต่างจากงานเขียนประเภทตำรา คือไม่ได้

มุ่งเสนอความรู้ทางวิชาการอย่างตรงไปตรงมา แต่จะเลือกเสนอข้อมูลที่กำลังอยู่ในความสนใจ หรือน่าสนใจเป็นพิเศษ แล้วปรุงแต่งด้วยสำนวนภาษาที่ไพเราะสละสลวย มีการดำเนินเรื่องที่เร้าใจให้ติดตาม นิยมใช้ภาพประกอบเรื่องที่กลมกลืน สวยงาม และชัดเจน สารคดีบางเรื่อง ใช้กลวิธีการแต่งบางอย่างคล้ายคลึงกับเรื่องสั้นหรือนวนิยาย สารคดีเป็นงานเขียนที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านมากขึ้น โดยมีเผยแพร่ทั้งในนิตยสาร หนังสือพิมพ์หรือแม้ในวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งสามารถจัดแบ่งเนื้อหาของสารคดีที่นิยมเขียนทั่วไปไว้หลายประเภทดังนี้

1. สารคดีท่องเที่ยว คืองานเขียนที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้สนใจการท่องเที่ยว เช่น ลักษณะท้องถิ่น สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี การคมนาคม ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ

2. สารคดีชีวประวัติ เป็นสารคดีที่มุ่งให้ความรู้เกี่ยวกับบุคคล และอาชีพที่น่าสนใจ เพื่อให้ผู้อ่านได้ศึกษาความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของบุคคลเหล่านั้นเอาไว้เป็นบทเรียนสำหรับตัวเอง หรือเพื่อประโยชน์สำหรับสังคมส่วนรวม

3. สารคดีรายงานพิเศษ คือสารคดีที่เรียกกันทั่วไปว่า "สื่ूप" เป็นสารคดีขนาดยาวที่มุ่งติดตามค้นหาความรู้จากปรากฏการณ์ หรือสถานการณ์ในเรื่องที่ประชาชนกำลังสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งมักเกี่ยวข้องกับเชิงข่าวหรือเป็นการเสนอข้อมูลในแง่มุมแปลกใหม่ที่ผู้อ่านไม่ทราบมาก่อน

4. สารคดีวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม คือสารคดีที่ให้ความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับวิทยาการก้าวหน้าในโลก และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่กำลังตื่นตัวกันอย่างกว้างขวางทุกประเทศ

5. สารคดีปกิณกะ คือ สารคดีที่เสนอความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ ขนาดสั้น ๆ ซึ่งกำลังได้รับความนิยมมากขึ้นเป็นลำดับ เพราะสามารถรับรู้ได้ในเวลารวดเร็วและไม่น่าเบื่อหน่าย ดังนั้นนอกจากจะพบสารคดีประเภทนี้ในสิ่งพิมพ์ทั่วไปแล้ว ปัจจุบันยังนิยมนำมาเสนอทางวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์อีกด้วย

3. ตัวอย่างสารคดี

กั๋งหม้อ.....ผู้กล้า

ธีรภาพ โลหิตกุล*

*กต สลักเพชร วัย 73 ปี ที่ชาวบ้านเรียกเขาว่า "กั๋งหม้อ" เพราะเป็นหม้อรากไม้ที่ใคร ๆ ในเกาะช้างด้านทิศใต้รู้จักดี ชาวเจ้าพบท่านในคืนวันแห่งการทวนรำลึกวีรกรรมทหารเรือไทยในยุทธนาวีที่เกาะช้าง ในปี พ.ศ. 2536

งด สลักเพชร หรือ "กั๋งหอม" ซึ่งเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขของชาวเกาะช้างโดยกำเนิดเพราะคุณหลวง สลักเพชรพัฒนางานก็คือ "กั๋ง" ของ "กั๋งหอม" ที่สำคัญคือ กั๋งหอมเป็นสายเลือดสลักเพชรที่เหลืออยู่ในขณะนี้ที่ สืบทอดวิชา "หอมรากไม้" แม้วัยจะล่วงเลยถึง 73 ปี ใคร ๆ ก็เห็นหอมกั๋งไล่วันตาคาหน้าเตอะ ปากคาบหูทรีโบ จาก เลือไม้ไล่ รองเท้าแตะคืบไว้ที่นิ้ว เดินหรือแจวเรือออกไปดูอาการของคนไข้ แล้วกลับมาลับรากไม้ไล่หม้อ ต้มยาให้ พอดตกเย็น มีบรรดาคุณแม่ลูกอ่อนอุ้มลูกงูหลามมาให้กั๋งกวาดยาแก้ไข้แก้อีโอสารพัดโรค เป็นอย่างนี้ ตั้งแต่กั๋งยังหนุ่ม

กั๋งหอมได้เล่าถึงเหตุการณ์เมื่อ 52 ปีก่อน ครั้งสงครามโลกครั้งที่ 2 ฝรั่งเศสเอาเครื่องบินร่อน ยิงกราดมาที่เรือสงขลา ทหารเรือลอยคอในทะเลเต็มไปหมด เสียงปืน กลิ่นคาวเลือด น้ำตา ความคั่งแค้น และความตายต่อหน้าต่อตา กั๋งหอมและเพื่อน 4 คน แจวเรือไปจุดขึ้นเรือได้หลายคน ด้วยสามัญสำนึกของ มนุษย์ ที่พึงช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ กั๋งหอมช่วยชีวิตทหารเรือที่ลอยคอรอความตายอยู่กลางทะเลใกล้เกาะ ช้างถึง 20 นาย ที่เสียชีวิตแล้วอีก 9 คน ที่รอดชีวิตมาบางคนก็เสียชีวิต ตะโกนตำท้าวฝรั่งเศส วิ่งลงทะเล จะตามไปฆ่า ทำให้เกิดความอเนจอนาถใจนัก เพราะเกิดมาไม่เคยเจอสงครามโหดร้ายอย่างนี้

"ถ้ามองย้อนไปแล้ว ที่แจวเรือไปช่วยทหารเรือ นั้น กั๋งคิดว่าเป็นความคิดแบบคนหนุ่มที่ไม่กลัวอะไร หรือเปล่า" ข้าพเจ้าถามตามประเด็นใหม่ที่เกิดขึ้นมากกว่ากลางสังคมที่น้ำใจงวดแห้งลงไปทุกที..ทุกที

"ใคร ๆ ก็กลัวตายทั้งนั้นแหละคุณเอ๊ย แต่ตอนนั้นมันนึกอยู่อย่างเดียวว่าต้องไปช่วยทหาร ก็ทหาร เขารบเพื่อเรา แผ่นดินนี้มีบุญคุณต่อเราตั้งแต่รุ่นกั๋งรุ่นย่า มีโอกาสทดแทนต้องปกป้อง ไม่เห็นจะเป็นวีรกรรม อะไรเลย..." กั๋งหอมพูดพลางลับรากไม้ไปพลาง อิดใจหม้อยาที่เดือดควั่นโขมงส่งกลิ่นหอมอบอวล กั๋งลุกไปหยิบ ผ้าขาวม้าพาดบ่ามวนใบยาสูบ แล้วยกหม้อลงเรือไปให้คนไข้เป็นปกติ เหมือนอย่างที่ทำมาแต่หนุ่ม ๆ

"ไม่มีเหรียญตราผู้กล้ามาคล้องคอ ไม่มีแม่ชื่อจารึกในตำนานยุทธนาวี ไม่มีมาลัยแห่งการวะจากคน รุ่นหลัง" แต่สำหรับข้าพเจ้า "กั๋งหอม" คือฮีโร่ไร้เหรียญอัศวินผู้สถิตในใจชั่ววันจันทร์

* ธีรภาพ โลหิตกุล . สายน้ำและความทรงจำ . กรุงเทพมหานคร : 2637.

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพเกี่ยวกับธรรมชาติและสถานที่ต่าง ๆ เช่น ป่าไม้ น้ำตก การจราจร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มาให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพนั้น โดยการบรรยายประกอบสั้น ๆ สัก 1 ภาพ แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> นักเรียนเลือกตัวแทนในชั้น อ่านเอกสารเรื่อง ลักษณะและประเภทของสารคดี ให้เพื่อนฟัง 2 เที้ยว แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยเขียนบนกระดาน ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับตัวอย่างเอกสารสารคดี ที่ครูเตรียมไว้ให้กลุ่มละ 1 ชุด ที่มีเนื้อหาเหมือนกัน ให้ตัวแทนทุกกลุ่มนำไปอ่านให้สมาชิกฟัง 2 เที้ยว แล้วเก็บเอกสารคืน 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพเกี่ยวกับธรรมชาติและสถานที่ต่าง ๆ เช่น ป่าไม้ น้ำตก การจราจร สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ มาให้นักเรียนดู ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับภาพนั้น โดยการบรรยายประกอบสั้น ๆ สัก 1 ภาพ แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> ครูนำเอกสารเรื่องลักษณะ และประเภทของสารคดี แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน และให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปอีกครั้งหนึ่ง โดยเขียนบนกระดาน ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับตัวอย่างเอกสารสารคดี ที่ครูเตรียมไว้ให้กลุ่มละ 1 ชุด ที่มีเนื้อหาเหมือนกัน โดยจัดเอกสารเท่ากับจำนวนสมาชิกทุกกลุ่ม ให้ทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>3. ให้สมาชิกทุกกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ ได้ฟังตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกไว้ เป็นงานกลุ่มต่อไป</p> <p>4. ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกมาร่วมกัน อภิปรายผลงานของกลุ่ม ผู้ร่วมอภิปรายช่วยกันแก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p> <p>5. ครูและ นักเรียนช่วยกัน สรุปและแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่องเมื่อตัวแทนทุกกลุ่มอภิปรายแล้ว</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. นักเรียนฟังสารคดีที่เป็นแบบทดสอบ จากแถบ บันทึกเสียง เรื่อง "อากาศกรุงเทพฯ วันนี้ ตายผ่อนส่ง แก๊สหายาก" มาเปิดให้นักเรียนฟัง 2 เที้ยว</p> <p>2. นักเรียนเขียนสรุปความจากเรื่องที่ฟัง แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2 - 3 คน อ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง</p>	<p>3. สมาชิกทุกกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่ ได้อ่านตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกไว้ เป็นงานกลุ่มต่อไป</p> <p>4. ให้ทุกกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 1 คนออกมาร่วมกัน อภิปรายผลงานของกลุ่ม ผู้ร่วมอภิปรายช่วยกัน แก้ไข เพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p> <p>5. ครูและ นักเรียนช่วยกัน สรุปและแก้ไขเพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่องเมื่อตัวแทนทุกกลุ่มอภิปรายแล้ว</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. แจกเอกสารสารคดีที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "อากาศกรุงเทพฯ วันนี้ ตายผ่อนส่ง แก๊สหายาก" ให้ นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนดแล้วเก็บใบงานคืน</p> <p>2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่าน แล้วนำ ผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2 - 3 คน อ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง</p>

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของสารคดี 2. เอกสารเรื่องลักษณะและประเภทของสารคดี 3. ภาพเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำตก 4. เอกสารตัวอย่างบทความ "เรื่อง กังหมอ..ผู้กล้า" 5. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของสารคดี <p>"เรื่อง อากาศกรุงเทพ ๖ วันนี้ ตายผ่อนส่ง แก่ไขยาก"</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของสารคดี 2. เอกสารเรื่องลักษณะและประเภทของสารคดี 3. ภาพเกี่ยวกับธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ น้ำตก 4. เอกสารตัวอย่างบทความ "เรื่อง กังหมอ..ผู้กล้า" 5. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของสารคดี <p>"เรื่อง อากาศกรุงเทพ ๖ วันนี้ ตายผ่อนส่ง แก่ไขยาก"</p>

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากสารคดี

เรื่อง อากาศกรุงเทพ ๑ วันนี้ ตายผ่อนส่ง...แก้ไขยาก

อั่งซี่เอง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

การจราจรของกรุงเทพ ๑ ทุกวันนี้ ไม่ต่างอะไรกับการจราจรบนท้องถนน ชาวบ้านอย่างเรา ๆ ท่าน ๆ ต้องเผชิญอยู่ทุกวันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ท้องถนนทุกแห่งยังคงคลาคล่ำไปด้วยยวดยานรุ่นใหม่มาหนาชนิด

แม้หน่วยราชการหลายฝ่าย จะร่วมมือกันหาทางแก้ไข แต่ดูเหมือนว่าจะเป็นการแก้ไขไม่ถูกจุด และไม่จริงจังเสียมากกว่า ปัญหาการจราจรจึงดูเหมือนไม่ได้รับการเหลียวแล ในขณะที่สถิติการจำหน่ายรถยนต์ในแต่ละวัน แต่ละเดือน มียอดจำหน่ายสูงจนน่าเป็นห่วงว่า จะไม่มีถนนรองรับจำนวนรถที่เพิ่มขึ้นทวีคูณ ผลพวงที่ตามมาคือ เกิดปัญหามลพิษที่เกิดจากท่อไอเสียของยวดยานต่าง ๆ ย่านบริเวณที่มีการจราจรหนาแน่นตามชุมชนใหญ่ ๆ โดยเฉพาะช่วงเวลาเร่งด่วน มองสภาพเหมือนอยู่ท่ามกลางหมอกควันอย่างเห็นได้ชัด ไอเสียที่ระบายออกมาจากท่อของยวดยานทุก ๆ คันคือที่มาของมลพิษอากาศที่เป็นปัญหาของคนกรุงเทพ ๑ เมื่อรวมกับแหล่งมลพิษอื่น ๆ แล้วคุณภาพอากาศในกรุงเทพ ๑ กำลังอยู่ในขั้นวิกฤตและอาจจะเลวร้ายถึงขั้นอันตรายได้ เนื่องจากอากาศที่เราสูดเข้าไปเต็มไปดด้วยมลพิษ

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้พูดถึงสารมลพิษในอากาศว่ามีมากมาย เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนนอกไซด์ ก๊าซโอโซน ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ สารตะกั่ว ฯลฯ มลพิษเหล่านี้จะบ่งบอกถึงคุณภาพอากาศ ซึ่งตรวจวัดโดยฝ่ายคุณภาพอากาศและเสียงกองมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลการตรวจวัดจะใช้เป็นเกณฑ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นมาตรฐานสำหรับตรวจสอบและควบคุมดูแลให้สภาพแวดล้อมของบรรยากาศ มีความเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ หากเกินเกณฑ์มาตรฐานต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง และควบคุมปริมาณสารพิษที่ถูกระบายออกมาจากแหล่งต่าง ๆ

ผลจากการตรวจสอบพบว่า แหล่งชุมชนใหญ่ ๆ กลายเป็นเขตอันตรายเสียแล้ว จากการตรวจวัดที่ผ่านมา พบว่าย่านสำคัญ ๆ ที่มีการจราจรหนาแน่น เช่น ย่านประตูน้ำ เขาวราช แมกซ์ศรี บำรุงเมือง สีลม สะพานควาย พหลโยธินและถนนอีกหลายสาย มีฝุ่นละอองเกินกว่ามาตรฐานมากซึ่งมีผลกระทบโดยตรงต่อสุขภาพของคนเมืองหลวงอย่างมหันต์ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของโรครวมทางเดินหายใจ หรือเป็นสาเหตุการกำเริบโรคอื่น ๆ เช่น โรคแพ้ภูมิคุ้มกัน โรคหอบหืด

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่แปลกเลยที่พบเห็นชาวเมืองหลวงจำนวนมากไม่น้อยต้องใช้ผ้าปิดจมูก ขณะที่ต้องเผชิญบนท้องถนนนาน ๆ โดยเฉพาะตำรวจจราจร ผู้ปฏิบัติหน้าที่บนท้องถนนตลอดทั้งวัน เริ่มมีการสวมผ้ากรองฝุ่นกันมลพิษกันแล้ว

การป้องกันสารมลพิษ ผู้เกี่ยวข้องในการควบคุมดูแลให้ความเห็นว่า การสวมผ้ากรองกันฝุ่น เป็นการแก้ไขไม่ถูกต้อง เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุเท่านั้นคือตัวผู้รับ การใช้ผ้ากันฝุ่นสารพิษนั้นแก้ไขกันพิษได้ทุกชนิด แต่ก็ใช่วิธีเดียวที่ดีที่สุดขณะนี้

ศ. น.พ. ดร. วิจิตร บุณยะโทตระ. ชีวิตและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: 2537.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 6 เรื่องการเขียนสรุปความจากประวัติบุคคลสำคัญ เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากประวัติบุคคลสำคัญที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกคุณลักษณะและยกตัวอย่างบุคคลควรยกย่องและถือเป็นแบบอย่างได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของประวัติบุคคลสำคัญได้
3. บอกสาระสำคัญจากประวัติบุคคลสำคัญที่ได้ที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากประวัติบุคคลสำคัญที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากประวัติบุคคลสำคัญที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากประวัติบุคคลสำคัญที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความของประวัติบุคคลสำคัญ
  1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากประวัติบุคคลสำคัญอย่างน้อย 2 เทียบ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
  2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
  3. พิจารณาสั้นขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
  4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
  5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
  6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. เอกสารตัวอย่างบุคคลสำคัญ 2 คน ดังต่อไปนี้

1.1 พระสุนทรโวหาร

พระสุนทรโวหาร นามเดิม "ภู่" หรือที่เรียกกันทั่วไปว่า "สุนทรภู่" เกิดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2329 ถึงแก่กรรมเมื่อพ.ศ. 2398

สุนทรภู่ ได้เล่าเรียนวิชาหนังสือในสำนักวัดชีปะขาว ซึ่งปัจจุบันเรียกว่า วัดศรีสุดารามในคลองบางกอกน้อย ต่อมาได้เข้ารับราชการเป็นเสมียน ในกรมพระคลังสวน แต่ไม่ชอบทำงานอื่นนอกจากแต่งบทกลอน ซึ่งสามารถแต่งได้ดีตั้งแต่ยังรุ่นหนุ่ม

ใน พ.ศ. 2369 ในรัชกาลที่ 2 สุนทรภู่ได้เข้ารับราชการในกรมอาลักษณ์ได้เป็นขุนสุนทรโวหาร ระหว่างรับราชการต้องถูกจำคุกเพราะเมกสุรางจนครองสติไม่ได้ ภายหลังพ้นโทษได้เป็นพระอาจารย์ ถวายอักษรสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าอภราธร พระราชโอรสในรัชกาลที่ 2

ในรัชกาลที่ 3 สุนทรภู่ออกจากราชการและออกบวช เมื่อลาสิกขาแล้วได้ถวายตัวอยู่กับพระองค์เจ้าลักขณานุคุณได้หนึ่งปี ครั้นเจ้านายพระองค์นั้นสิ้นพระชนม์ สุนทรภู่อีกขาดที่พึ่งได้รับความลำบากมาก ต้องลอยเรืออยู่และแต่งหนังสือขายเลี้ยงชีวิต ต่อมาจึงได้รับพระอุปถัมภ์จากกรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ พระราชธิดาในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พ.ศ. 2394 สุนทรภู่ได้เป็นเจ้ากรมอาลักษณ์ฝ่ายพระราชวังบวร มีบรรดาศักดิ์เป็นพระสุนทรโวหาร

วรรณกรรมของสุนทรภู่ มีมากมายหลายประเภท คือมีทั้งนิราศ เช่น นิราศเมืองแกลง นิราศพระบาท นิราศภูเขาทอง นิทานคำกลอน เช่น พระอภัยมณี โคนุดร ลักษณะวงศ์ สุภาษิตคำกลอน เช่น สวัสดิรักษา เพลงยาวถวายโอวาท เสภาขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงามบทเห่กล่อม เช่น เห่เรื่องจับระบำ เห่เรื่องกา ก็ เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ ได้รับยกย่องเป็นบิดาแห่งวิชาฟิสิกส์ยุคใหม่ สมัยที่ไอน์สไตน์ยังเด็กอยู่นั้น มักเป็นคนที่เข้าใจอะไรได้ยากจนใคร ๆ พากันเรียกเขาว่า เด็กหัวทึบ และเมื่อเข้าโรงเรียนในระดับประถมศึกษา ก็ไม่มีเพื่อน ไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วยเพราะบิดามารดาเป็นชาวยิว สมัยนั้นชาวยิวถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ปลงพระชนม์พระเยซู ชาวคริสต์ทั่วไปจึงเกลียดชังชาวยิว

ไอน์สไตน์ชอบอยู่ในบ้านมากกว่าที่จะออกนอกบ้าน เพราะทำให้เขามีความสุขมากกว่าการไปเรียนหนังสือ ที่บ้านแม่เขาก็จะสอนให้เล่นไวโอลิน ส่วนคุณพ่อและคุณลุงก็ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้ ไอน์สไตน์ชอบวิชาคณิตศาสตร์เป็นพิเศษ พออายุได้ 17 ปี เขาได้มีโอกาสเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันเทคโนโลยีที่สวิสเฟดเดอราลอันลือชื่อ ของประเทศสวิตเซอร์แลนด์

เมื่ออายุ 21 ปี ไอน์สไตน์เรียนจบ และทำงานรับจ้างคำนวณให้กับนักดาราศาสตร์พร้อมกับสอนพิเศษไปด้วย และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2444 เป็นต้นมา เขาก็เขียนบทความให้วารสารฟิสิกส์รายปีของเยอรมันปีละชิ้น บทความนี้เองที่ทำให้ไอน์สไตน์กลายเป็นผู้ที่มีคนรู้จักทั่วโลก ในฐานะบิดาของวิชาฟิสิกส์ยุคใหม่ ความรู้จากบทความที่เขาเขียนนี้เองที่ทำให้สหรัฐอเมริกา สามารถสร้างระเบิดอะตอมได้สำเร็จและนำไปทิ้งที่ประเทศญี่ปุ่น ทำให้ชาวญี่ปุ่นล้มตายเป็นจำนวนมาก

เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ไอน์สไตน์รู้สึกเสียใจมากกว่าครั้งใด ๆ ในชีวิต ไอน์สไตน์หวังว่าสิ่งที่เขาคิดค้นขึ้นจะได้นำมาใช้ในทางสันติ มิใช่นำมาทำลายล้างกันเช่นนี้ ในปี พ.ศ. 2464 ไอน์สไตน์ได้รับรางวัลโนเบลสาขาฟิสิกส์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียนในชั้น 2 คนเล่าถึงประวัติของกันและกัน โดยครูถามนำก่อน เช่น เป็นคนจังหวัดใด มีพี่น้องกี่คน จากนั้นครูจึงโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำภาพของ นายชวน หลีกภัย มาให้นักเรียนดู พร้อมกับเล่าประวัติโดยย่อให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณลักษณะของบุคคลท่านนี้ โดยเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ บนกระดาน ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาสรุป และแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ 2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แล้วแจกตัวอย่างเอกสารประวัติบุคคลสำคัญ ที่ครูเตรียมไว้ 2 ชุด ที่มีเนื้อหาต่างกัน แจกชุดที่ 1 ให้กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 แจกชุดที่ 2 ให้กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 โดยให้ตัวแทนกลุ่มอ่านให้สมาชิกฟัง 2 เที้ยว แล้วเก็บเอกสารคืน 3. ให้สมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันสรุปประวัติบุคคลที่ได้ฟัง แล้วเขียนสรุปความลงแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ อ่านได้ชัดเจน เพื่อเสนอเป็นผลงานของกลุ่ม 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียนในชั้น 2 คนเล่าถึงประวัติของกันและกัน โดยครูถามนำก่อน เช่น เป็นคนจังหวัดใด มีพี่น้องกี่คน จากนั้นครูจึงโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำภาพของ นายชวน หลีกภัย มาให้นักเรียนดู พร้อมกับเล่าประวัติโดยย่อให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันวิเคราะห์คุณลักษณะของบุคคลท่านนี้ โดยเขียนสรุปเป็นข้อ ๆ บนกระดาน ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาสรุปและแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่องให้สมบูรณ์ 2. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน แล้วแจกตัวอย่างเอกสารประวัติบุคคลสำคัญ ที่ครูเตรียมไว้ 2 ชุด ที่มีเนื้อหาต่างกัน แจกชุดที่ 1 ให้กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 แจกชุดที่ 2 ให้กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 โดยจัดเอกสารเท่ากับจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ให้ตัวแทนกลุ่มนำไปแจกให้สมาชิกทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน 3. ให้สมาชิกในกลุ่ม ช่วยกันสรุปประวัติบุคคลที่ได้อ่าน แล้วเขียนสรุปความลงแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ อ่านได้ชัดเจน เพื่อเสนอเป็นผลงานของกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ให้ตัวแทนทุกกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน โดยติดตัวอย่างเอกสารไว้บนกระดานก่อน แล้วจึงนำไปสเตอร์สรุปของผลงานกลุ่มไปติดไว้ข้างล่างตัวอย่างเอกสาร ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง หลังจากนั้นให้กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 เสนอผลงาน โดยปฏิบัติเช่นเดียวกันกับกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5" มาเปิดให้นักเรียนฟัง 2 เทียบ 2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความประวัติของบุคคลที่ได้ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2-3 คน มาอ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่อง 	<p>4. ให้ตัวแทนทุกกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 นำเสนอผลงาน โดยติดตัวอย่างเอกสารไว้บนกระดานก่อน แล้วจึงนำไปสเตอร์สรุปของผลงานกลุ่มไปติดไว้ข้างล่างตัวอย่างเอกสาร ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง หลังจากนั้นให้กลุ่มที่ 3 และกลุ่มที่ 4 เสนอผลงาน โดยปฏิบัติเช่นเดียวกันกับกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเนื้อเรื่องเกี่ยวกับประวัติบุคคลสำคัญที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5" แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน 2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความประวัติของบุคคลที่อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานของนักเรียน 2-3 คน มาอ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังบกพร่อง

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของประวัติบุคคลสำคัญ 2. ภาพบุคคลสำคัญ 3. เอกสารตัวอย่างประวัติบุคคลสำคัญ 2 ท่าน 4. โปสเตอร์สรุปความจากเอกสารตัวอย่าง 5. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่อง <p>"พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5"</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของประวัติบุคคลสำคัญ 2. ภาพบุคคลสำคัญ 3. เอกสารตัวอย่างประวัติบุคคลสำคัญ 2 ท่าน 4. โปสเตอร์สรุปความจากเอกสารตัวอย่าง 5. เอกสารเนื้อเรื่อง <p>"พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5"</p>

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากประวัติบุคคลสำคัญ

เรื่อง พระราชประวัติในรัชกาลที่ 5

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรีอีกพระองค์หนึ่ง ที่พระองค์ประสูติมาอย่างหนักจากภัยพวงจักรวรรดินิยม ซึ่งพระองค์ทรงใช้ความสามารถและทรงพิจารณาอย่างแยบยล เพื่อความอยู่รอดของชาติบ้านเมือง ทรงเป็นนักปฏิรูปการปกครองที่ยิ่งใหญ่ จัดระบบการบริหารเยี่ยงอารยประเทศ

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชสมภพ เมื่อวันที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2396 เป็นพระราชโอรสในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี เสด็จเถลิงราชสมบัติเมื่อปีพุทธศักราช 2411 เสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2453 พระชนมายุได้ 58 พรรษา

เมื่อทรงเจริญพระชนษาขึ้น ได้ทรงศึกษาเล่าเรียนในราชสำนัก ทรงรอบรู้ทั้งด้านวิชาการ และโบราณประเพณีนิยมที่นับถือกันในยุคหนึ่ง เช่น ภาษาบาลี วิชาปืนไฟ มวยปล้ำ กระบี่กระบอง คหกรรม และวิศวกรรม นอกจากนี้ยังได้ทรงศึกษาภาษาอังกฤษจากครูสตรีชาวอังกฤษ คือนางแอนนา เลียวโนเวลล์ ด้วยความเป็นอัจฉริยะทรงสามารถเรียนรู้ได้เร็วและเข้าใจง่าย เป็นสิ่งที่ประทับใจพระราชหฤทัยในพระราชบิดายิ่งนัก ทรงมองการณ์ไกลว่าอนาคตของพระราชโอรสนั้นจะก้าวหน้าไปไกลอย่างแน่นอน

เมื่อพระองค์ได้ครองราชย์โดยสมบูรณ์แบบแล้ว ในปี พ.ศ. 2413 เพื่อการเป็นพุทธศตรในการปกครองประเทศต่อไป จึงได้เสด็จประพาสต่างประเทศเป็นครั้งแรก ประเทศที่ได้เสด็จประพาสคือ สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ทรงนำเอาแบบแผนประเพณีที่ก้าวหน้ามาปรับปรุงแก้ไขบ้านเมืองให้ดีขึ้น

ในปี พ.ศ. 2415 ได้เสด็จไปประเทศอินเดีย พม่า พระองค์ทรงดำริว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างคุณภาพและประสิทธิภาพของประเทศ จึงได้จัดสร้างโรงเรียนขึ้นในพระบรมมหาราชวัง ทรงสร้างตึกกรมบ้านช่อง เช่น ตึก ย่านถนนบำรุงเมือง

ในปี พ.ศ. 2416 เป็นปีของการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ เพราะเป็นเวลาที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนมายุครบ 20 พรรษา ซึ่งทรงสามารถปกครองบ้านเมืองโดยพระองค์เองได้แล้ว จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้เหล่าบรรดาขุนนางต่างๆ ที่เคยเข้าเฝ้าให้ยื่นได้ นับเป็นครั้งแรกที่การเข้าเฝ้าต่าง ๆ มิต้องหมอบราบเหมือนแต่ก่อน พฤติกรรมของพระองค์ครั้งนั้น ยังความปลาบปลื้มปิติเป็นล้นพ้นมาสู่ขุนนางและข้าราชการบริหารทั่วไป

ในปี พ.ศ. 2453 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเปลี่ยนแปลงระบบการปกครอง จาก เวียง วัง คลัง นา โดยการแบ่งเป็นกระทรวง ทบวงกรม เยี่ยงอารยประเทศ อีกประการหนึ่งที่เป็น การแสดงออกให้เห็นถึงความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ การเลิกทาส อย่างไรก็ตาม ในการเลิกทาสนั้น พระองค์เริ่มมีพระราชปราวรมาตั้งแต่ 12 กรกฎาคม 2417 มีการลดทาสให้น้อยลงเรื่อย ๆ ให้ทาสหมดสิ้นไป ในวันที่ 13 มีนาคม 2448

ในด้านการศึกษา ได้ทรงจัดตั้งโรงเรียนหลวงแห่งแรกขึ้นในพระบรมราชวัง เมื่อปี พ.ศ. 2422 และในปี พ.ศ. 2434 จัดตั้งโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ขึ้นที่วัดเทพศิรินทราวาส ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2449 ได้จัดตั้งโรงเรียนข้าราชการพลเรือนฯ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในด้านการศาสนา นับได้ว่าพระองค์ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกทุกศาสนาในประเทศไทย โดยเฉพาะศาสนาพุทธอันเป็นศาสนาที่ชาวไทยนับถือกันมาแต่อดีตกาลนั้น พระองค์ทรงสร้างวัดเทพศิรินทราวาสขึ้น เพื่อเป็นการอุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระราชชนนี ทรงสร้างพระไตรปิฎกเพื่อการศึกษาในพระศาสนาและทรงพระราชบัญญัติการปกครองสงฆ์พระราชกฤษฎีกาการปฏิสังขรณ์อารามหลวงวัดอรุณราชวราราม วัดราชาธิวาส

ด้วยความมุ่งหวังสร้างสรรค์ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การแพทย์ การคมนาคม การศึกษา ในการที่จะก้าวขึ้นสู่ระบอบประชาธิปไตยในอนาคต ทำให้พระองค์ทรงเกิดวิริยานุภาพอันแรงกล้า ที่ทรงทำประโยชน์ให้แก่ประชาชน โดยที่มิได้เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย ทำนองเช่น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บำเพ็ญกรณียกิจอยู่ในปัจจุบันนี้

เพราะฉะนั้น ชาวไทยทุกคน ต้องร่วมรักความสามัคคี ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำนองเดียวกับบรรพชนที่ได้เสียสละด้วยเลือด ด้วยชีวิต รักษาผืนแผ่นดินไว้ให้เราอยู่กันอย่างสุขสำราญจนทุกวันนี้

*วิเทศกรณีย์ . 9 รัชกาลแห่งราชวงศ์จักรี . กรุงเทพมหานคร : 2530.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 7 เรื่องการเขียนสรุปความจากกลอนสุภาพ เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากกลอนสุภาพที่ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะทั่วไปของกลอนและข้อบังคับของกลอนสุภาพได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของกลอนสุภาพได้
3. บอกสาระสำคัญจากกลอนสุภาพที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากกลอนสุภาพที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากกลอนสุภาพที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากกลอนสุภาพที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทร้อยกรอง
  1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากบทร้อยกรองอย่างน้อย 2 เที้ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
  2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
  3. พิจารณาส่งเสริมขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
  4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ให้เป็นร้อยแก้ว ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
  5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
  6. ชัดเจนสำนวนภาษาให้สะอาด สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน
2. ลักษณะและประเภทของบทร้อยกรองประเภทกลอน

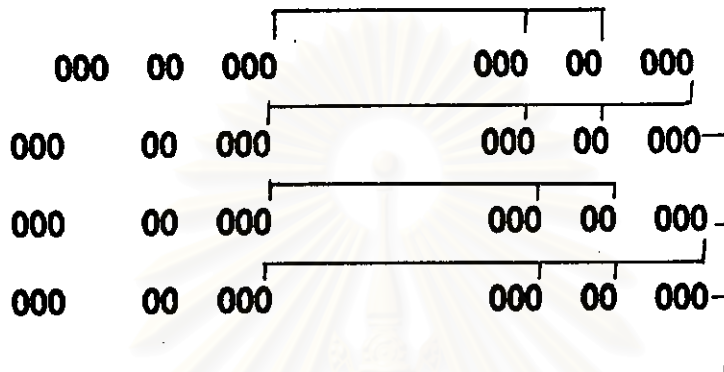
กลอน แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ กลอนขับร้อง และกลอนเพลง

กลอนขับร้อง คือกลอนสำหรับเป็นลำนำขับร้อง ได้แก่ กลอนดอกสร้อย กลอนสักวา กลอนบทละคร กลอนเสภา กลอนเพลงไทย

กลอนเพลง คือกลอนซึ่งส่วนใหญ่ใช้สำหรับอ่าน แต่จะใช้ขับร้องก็ได้ ได้แก่ กลอนแปด (กลอนสุภาพ) กลอนนิราศ กลอนเพลงยาว กลอนหก กลอนกลบท

3. กลอนที่นำมาเป็นตัวอย่างในแผนการสอน คือ กลอนแปด (กลอนสุภาพ)

3.1 แผนภูมิกลอนสุภาพ

3.2 ตัวอย่างกลอนสุภาพ (กลอนแปด)

กลอนสุภาพแปดคำประจำบ่น	อ่านสามตอนทศวรรคประจักษ์แกลง
ตอนต้นสามตอนสองสองแสดง	ตอนสามแจ้งสามคำครบจำนวน
กำหนดบทรยะกะสัมผัส	ให้พาดพิงข้อความตามกระสวน
วางจังหวะกะทำนองต้องกระบวน	จึงจะชวนฟังเสนาะเพราะจับใจ

(หลวงธรรมภิมณฑ์ "ติก")

3.3 คณะ สัมผัส และความไพเราะ

คณะของกลอนแปดหนึ่งบท มี 2 คำกลอน คำกลอนหนึ่งมี 4 วรรค คือ วรรคต้น วรรครับ วรรครอง วรรคส่ง

การสัมผัส คำสุดท้ายของวรรคต้นส่งสัมผัสไปคำที่ 1, 2 หรือ 3 ของวรรครับ คำสุดท้ายของวรรครับจะสัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรครอง คำสุดท้ายของวรรครองส่งสัมผัสไปคำที่ 1, 2 หรือ 3 ของวรรคส่ง

การสัมผัสระหว่างบท คำสุดท้ายของบทแรก จะส่งสัมผัสไปยังคำสุดท้ายของวรรครับของบทต่อไป

ลักษณะความไพเราะ

1. เพิ่มสัมผัสใน จะเป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสอักษรก็ได้
2. คำสุดท้ายของทุกวรรคไม่ควรมีรูปวรรณยุกต์

3. คำสุดท้ายของวรรครับควรมีเสียงสูงและเป็นคำเป็น

4. คำสุดท้ายของวรรคระดับ วรรครอง วรรคส่ง ควรเป็นอักษรต่ำ หรืออักษรกลาง และเป็นคำเป็น

4. เอกสารตัวอย่างกลอนสุภาพ

๑.

อย่าเกียดจรัณการเรียนแรงอุตสาห	มีวิชาเหมือนเม็ทรีพยอยู่นับแสน
จะตกถิ่นฐานใดก็ไม่แคลน	ถึงคับแค้นก็พอยังประหังตน
อันความรู้รู้กระจำงั่งอย่างเดียว	แต่ให้เชี่ยวชาญเกิดคงเกิดผล
อาจจะซึกเข็ดซุกฟูสกนธ์	ถึงคนจนพวงศีไพรงงได้ดี
เกิดเป็นชายชาวสยามตามวิสัย	หนังสือไทยก็ไม่รู้ดุนต์ลี
ต้องอับอายขายหน้าหังตาปี	ถึงผู้ดีก็คงด้อยถอยตระกูล
จะตำเดียวเสียชื่อว่าโหดซ้ำ	จะซึกพ่ายศลาภให้สาบสูญ
หังขายหน้าญาติวงศ์พงศ์ประยูร	จะเพิ่มพูนดินนค่านินทา
หนังสือฤฤฤฤฤฤฤฤฤ	เป็นของถ้วนควรจดจำศึกษา
บิดาปู่สู่เสาะสะสมมา	หวังให้บุตรนคตาได้ร่ำเรียน
จะได้ทราบบาปบุญหังคุณโทษ	ประบุตรโหดตำซ้ำก็พาเหียร
ไม่สมหวังดังบิดาปู่ตาเหียร	เน็นจำเนียรนเพลงพลัดกระจัดกระจาย

(จาก "นิตินสารสาชก เล่ม 1" สถาบันภาษาไทย 2539)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.

ชวนเยาว์ยืนเรียบระเบียบแถว

ดวงตาแน่วนิ่งตรงองใส

“ประเทศไทยรวมเลือดเนื้อชาติเชื้อไทย”

ฟังครวญใดเลือดชานพสุธาทั้งทรง

ผืนแผ่นดินถิ่นนี้ที่ฟ้าปก

เราแสนรักและแสนจะແหนหวง

แผ่นดินไทยไทยต้องครองทั้งปวง

ชีพไม่สงวไครอย่าล้ำมาย้าย

เธอร้องเพลงชาติไทยมันใจเหลือ

พลีชีพเพื่อชาติที่รักทรงศักดิ์ศรี

เพลงกระหึ่มก้องฟ้าก้องชาติ

แม้ไพรีได้ฟังยังถอนใจ

แต่สิ่งหนึ่งซึ่งไทยรำวใจเหลือ

คือเลือดเนื้อเป็นหนอนคอยปอนไต้

บ้างหากินบนน้ำตาประชาไทย

บ้างฝึกฝั้ลัทธิชั่ว่น่ากลัวเกรง

ทุกวันนี้ศึกไกลยังไม่หวง

แต่หวั่นหวงศึกใกล้ไต้ข่มเหง

ถ้าคนไทยหันมาฆ่ากันเอง

จะร้องเพลงชาติไทยให้ไครฟัง

สถาบันวิทยบริการ (นภลัย สุวรรณธาดา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.

อันความกรุณาปราณี
 จะมีใครบังคับก็หาไม่
 หลั่งมาเองเหมือนฝนอันชื่นใจ
 จากฟากฟ้าสุราลัยสู่แดนดิน
 เป็นสิ่งดีสองชั้นพลันมีใจ
 แห่งผู้ให้และผู้รับสมทวีถ
 เป็นกำลังเลิศพลังอื่นทั้งสิ้น
 เจ้าแผ่นดินผู้ทรงพระกรุณา
 ประคองทรงรวบารณไศนทรสวัสดิ์
 เรื่องจรัสอัญมณีสุดสง่า
 พระแสงทรงดำรงซึ่งอาญา
 เทนือประชาพสกนิกร
 ประดับพระวรเดชวิเศษฤทธิ์
 ที่สถิตอานุกาพสโมสร
 แต่การุณยธรรมสุนทร
 งามงอนกว่าพระแสงอันแรงฤทธิ์
 เสถียรในหฤทัยพระราช
 เป็นคุณของเทวาผู้มหิทธิ
 และราชาเทียมเทพอมฤต
 ยามบพิตรเมยแผ่พระกรุณา.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 (เวนิสวานิช กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2535)

๔.

แล้วว่าอนิจจาความรัก

ฟังประจักษ์ตั้งสายน้ำไหล
 ตั้งแต่จะเขี้ยวเป็นเกลียวไป
 ที่ไหนเลยจะไหลคืนมา
 สตรีใดในพิภพจวบแดน
 ไม่มีใครได้แก่นเหมือนอกข้า
 ด้วยไฝรักให้เกินพักตรา
 จะมีแต่เวทนาเป็นเนืองนิตย์
 ใด้ว่าน่าเสียดายตัวนิก
 เพราะเชือสั้นหลงรักจึงซ้ำจิต
 จะออกซื้อสื่อชั่วไปทั่วทิศ
 เมื่อพลั้งคิดผิดแล้วจะโทษใคร
 เสียแรงหวังฝั่งฝากชีวี
 พระจะมีเมตตาที่ไหน
 หมายนำเทาใจจะรีบเสด็จไป
 ก็รู้เท่าเข้าใจในทำนอง
 ด้วยระเด่นบุษบาโฉมตรู
 ควรสูภิรมย์สมสอง
 ไม่ต่ำศักดิ์รูปชั่วเหมือนตัวน้อง
 ทั้งพวกพ้องสุวิวงศ์พงศ์พันธุ์
 ใด้แต่หนีลีบไปภายหน้า
 จะอายุขาวตาหาเป็นแม่แก่น
 เขาจะสอนนินทาทุกสิ่งอัน
 นางรำพันว่าพลาทางโตกกา

(อีเหนา พระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย)

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเสนอเกี่ยวกับป้ายคำขวัญ คำเชิญชวนที่ปรากฏตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วไป หรือสำนวนแปลกลใหม่ตามข้างรถสิบล้อ รถโดยสาร ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างแล้วเขียนบนกระดาน ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน เช่น คำสัมผัส คำคล้องจอง แล้วครูโยงเข้าเรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำไปสเตอร์ เรื่องลักษณะและประเภทของกลอนสุภาพ แผนภูมิ และข้อบังคับของกลอนสุภาพที่เขียนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจนมาติดไว้ที่กระดาน ครูอธิบายลักษณะทั่วไปของกลอนสุภาพประเภทแผนภูมินั้น ครูสรุปให้นักเรียนฟังอีกครั้งหนึ่ง แล้วเก็บไปสเตอร์และแผนภูมินั้น 2. ครูสุ่มนักเรียน 3-4 คนตอบคำถามจากเรื่องที่ฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาคำตอบพร้อมกันช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องเขียนสรุปไว้บนกระดาน ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนทุกกลุ่มออกมารับเอกสารตัวอย่างบทร้อยกรองที่เป็นกลอนสุภาพ กลุ่มละ 1 ชุด ๆ ละ 1 ตัวอย่างที่ครูเตรียมไว้ทั้งหมด 4 ชุด แต่ละชุดมีเนื้อหาต่างกัน แล้วนำไปอ่านให้สมาชิกฟัง 2 เที่ยว ครูเก็บเอกสารตัวอย่างคืน 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำเสนอเกี่ยวกับป้ายคำขวัญ คำเชิญชวนที่ปรากฏตามสถานที่ต่าง ๆ ทั่วไป หรือสำนวนแปลกลใหม่ตามข้างรถสิบล้อ รถโดยสาร ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่าง แล้วเขียนบนกระดาน ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบการเขียน เช่น คำสัมผัส คำคล้องจอง แล้วครูโยงเข้าเรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำไปสเตอร์ เรื่องลักษณะและประเภทของกลอนสุภาพ แผนภูมิ และข้อบังคับของกลอนสุภาพที่เขียนด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ มองเห็นได้ชัดเจนมาติดไว้ที่กระดาน ครูอธิบายลักษณะทั่วไปของกลอนสุภาพประเภทแผนภูมินั้น แล้วให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน ครูเก็บไปสเตอร์และแผนภูมินั้น 2. ครูสุ่มนักเรียน 3-4 คนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาคำตอบพร้อมกันช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่องเขียนสรุปไว้บนกระดาน ให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 3. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม ๆ ละ 10 คน ให้ตัวแทนทุกกลุ่มออกมารับเอกสารตัวอย่างบทร้อยกรองที่เป็นกลอนสุภาพ กลุ่มละ 1 ชุด ๆ ละ 1 ตัวอย่าง ซึ่งมีเท่ากับจำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่ม ที่ครูเตรียมไว้ทั้งหมด 4 ชุด แต่ละชุดมีเนื้อหาต่างกัน แล้วนำไปแจกให้สมาชิกทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด ครูเก็บเอกสารตัวอย่างคืน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ให้สมาชิกทุกกลุ่ม ช่วยกันสรุปความจากบทหรือกรอนที่ฟังนั้นตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกไว้เป็นผลงานของกลุ่ม</p> <p>5. ครูนำไปสเตอร์ตัวอย่างร้อยกรองทั้ง 4 ชุดมาติดไว้บนกระดานที่แบ่งไว้ 4 ช่อง ให้ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงานโดยนำผลงานกลุ่มมาเขียนไว้ข้างล่างตัวอย่างร้อยกรองให้ตรงกันกับเนื้อความที่กลุ่มตนรับผิดชอบ จนครบทั้ง 4 กลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. นักเรียนฟังการอ่านทำนองเสนาะประเภทกลอนสุภาพจากแถบบันทึกเสียง ที่เป็นแบบทดสอบ เรื่อง "ภาษาไทยของเรา" 2 เทียว</p> <p>2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความบทหรือกรอนที่ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p>	<p>4. ให้สมาชิกทุกกลุ่ม ช่วยกันสรุปความจากบทหรือกรอนที่อ่านนั้นตามขั้นตอนการเขียนสรุปความ แล้วบันทึกไว้เป็นผลงานของกลุ่ม</p> <p>5. ครูนำไปสเตอร์ตัวอย่างร้อยกรองทั้ง 4 ชุดมาติดไว้บนกระดานที่แบ่งไว้ 4 ช่อง ให้ตัวแทนทุกกลุ่มเสนอผลงานโดยนำผลงานกลุ่มมาเขียนไว้ข้างล่างตัวอย่างร้อยกรองให้ตรงกันกับเนื้อความที่กลุ่มตนรับผิดชอบ จนครบทั้ง 4 กลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานทุกกลุ่ม แล้วแก้ไขและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูแจกเอกสารบทหรือกรอนประเภทกลอนสุภาพที่เป็นแบบทดสอบเรื่อง "ภาษาไทยของเรา" ให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน</p> <p>2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากบทหรือกรอนที่อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน อ่านให้นักเรียนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่บกพร่อง</p>

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบบททดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ) 2. โปสเตอร์ เรื่อง ลักษณะและประเภทของกลอนกลอนสุภาพ แผนภูมิกลอนสุภาพ ขอน้างดับกลอนสุภาพ 3. เอกสารและโปสเตอร์ตัวอย่างกลอนสุภาพ 4 ตัวอย่าง 4. แถบประโยคคำถาม 5. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องกลอนสุภาพเรื่อง "ภาษาไทยของเรา" 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการฟัง 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบบททดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทร้อยกรอง (กลอนสุภาพ) 2. โปสเตอร์ เรื่อง ลักษณะและประเภทของกลอนกลอนสุภาพ แผนภูมิกลอนสุภาพ ขอน้างดับกลอนสุภาพ 3. เอกสารและโปสเตอร์ตัวอย่างกลอนสุภาพ 4 ตัวอย่าง 4. แถบประโยคคำถาม 5. เอกสารเนื้อเรื่องกลอนสุภาพเรื่อง "ภาษาไทยของเรา"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากบทหรือกรองประเภทกลอนสุภาพ

เรื่อง ภาษาไทยของเรา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

ภาษาคือสื่อغامของความคิด

สื่อน้ำจิตสื่อใจในภาษา

ไวยากรณ์สอนง่ายไม่ไพพา

ภาษาตาภาษาใจเรียนไม่ทัน

ภาษาคือสื่อกลมชนทั้งชาติ

เหมือนแควือฎกติมีังมิตรสนิทมัน

เป็นชาติเดียวภาษาเดียวกัน

ต่างชาติพันธุ์ต่างภาษาต่างวาทิ

ภาษาคือสื่อสรรค์วรรณศิลป์

กล่อมแผ่นดินร่มเย็นเป็นสุขศรี

กล่อมหัวใจให้ละมุนสุนทรี

วรรณคดีปงษ์ชาติวัฒนธรรม

ภาษาคือสื่อสารการศึกษา

วิทยาทั้งหลายได้เรียนร่ำ

ทั้งฟังพูดอ่านเขียนเพียรจดจำ

แม้ใครคำไร้คิดไร้วิชา

ภาษาคือสื่อคำกรอาชีพ

ต้องเร่งรีบหลังงานการศึกษา

จะเป็นครูเป็นหมอเป็นพ่อค้า

เจรจาถูกใจกำไรงาม

ภาษาไทยเรามีข้อดีเด่น

เขียนสายเส้นสวยสมคมอร่าม

เขียนติดไปไม่วรรคจนพักความ

ไม่เป็ียนนามกริยาเหมือนสากล

สรรพนามมากมายมีหลายชั้น
 ปังสัมพันธ์สองฝ่ายไม่ฉงน
 คำสุภาพอ่อนน้อมและต่อมตน
 ปังกมลการุณย์คุณธรรม
 มีเสียงสูงเสียงต่ำในน้ำเสียง
 ไพเราะเพียงพจนานกาสวรรค์
 สร้างถึงคิดสร้างรสบทประพันธ์
 ใช้เสียงสั้นเสียงยาวเข้าอารมณ์
 จึงหลงรักอักษรากว่าชีวิต
 เป็นเมืองนิทรยามชื่นยามชื่นชม
 ผู้เขียนคำรำไรมาให้ชม
 คำไม่คมเลือดก็เข้มข้นหัวใจ.

(จากหนังสือสารสถานภาษาไทย ฉบับปฐมฤกษ์ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เมษายน-มิถุนายน 2537)

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 8 เรื่องการเขียนสรุปความจากบทเพลง เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากบทเพลงที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะและรูปแบบของเพลงได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทเพลงได้
3. บอกสาระสำคัญจากบทเพลงที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากบทเพลงที่ฟังหรืออ่านได้
5. พูดยุติสรุปความจากบทเพลงที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากบทเพลงที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทเพลง

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากบทเพลงอย่างน้อย 2 เที้ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาส่งส่วนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ให้เป็นร้อยแก้ว ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านบททวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้ความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะและรูปแบบของเพลง

เพลง เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่งเช่นเดียวกับบทกวีทั่ว ๆ ไป ต่างกันเพียงที่บทเพลงนั้นมุ่งเพื่อใช้ในการขับร้องแต่บทกวีมุ่งสำหรับอ่านเป็นสำคัญ เพลงนับว่าเป็นศิลปะในแขนงคีตศิลป์ บทเพลงที่ดีจะต้องมีความงาม ความไพเราะ ให้อารมณ์ความรู้สึกและความหมายที่ดี

เนื่องจากคุณสมบัติดังกล่าวทำให้เพลงมีบทบาทต่อชีวิตประจำวัน มนุษย์ได้นำมาขับร้องเพื่อความบันเทิง หรือเพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ตามที่ต้องการ ดังที่ ธนู บุญยรัตพันธุ์ ได้กล่าวถึงบทบาทของบทเพลงต่อชีวิตประจำวันว่า "...เพลงมีอิทธิพลต่อชีวิตเป็นอย่างมากยิ่ง ทุกวงการจึงอาศัยเพลงเป็นสื่อผ่านทางเพื่อไปสู่เป้าหมาย เพลงจึงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อชีวิตและสังคม"

ปัจจุบันบทเพลงที่เราฟังนั้นมีหลากหลายรูปแบบ และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามความนิยมตามเพศและตามวัย จะเป็นในรูปแบบใดก็ตามเพลงทุกประเภทมีองค์ประกอบที่เหมือนกันคือ เนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ บทเพลงมี 4 ประเภทคือ

1. เพลงพิธีการ เป็นเพลงที่ใช้ในการขับร้องในพิธีการ เช่น เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี
2. เพลงประจำเทศกาล เป็นเพลงที่ใช้ขับร้องในเทศกาลตามประเพณี เช่น เพลงปีใหม่ เพลงลอยกระทง
3. เพลงป๊อปปูล่า เป็นเพลงที่นิยมร้องทั่ว ๆ ไป มีการเปลี่ยนแปลงตามความนิยมแต่ละยุคแต่ละสมัย อาจจะนำเพลงเก่ามาดัดแปลงใหม่ให้เข้ากับสมัยนิยม เช่น เพลงไทยสากล เพลงไทยลูกทุ่ง ให้มีจังหวะที่ร้อนแรงขึ้น
4. เพลงคลาสสิก เป็นเพลงที่แต่งโดยกวีที่มีชื่อเสียง หรือพระมหากษัตริย์ทรงพระราชนิพนธ์จะนำมาดัดแปลงไม่ได้ จะต้องอนุรักษ์ไว้ทั้งเนื้อร้อง ทำนอง และจังหวะ

ส่วนประโยชน์ที่ได้รับจากการฟังเพลงนั้น คือ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นสื่อการรับอารมณ์และความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาและที่สำคัญคือสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ตัวอย่างเพลง

๑. โปไม้

FLY : ร้อง

*เหมือนโปไม้ใบเดียว ที่หลงเหลือไว้ในป่า ฉันต้องการเก็บเอาไว้นาน ๆ จงอย่าเอาไป สิ่งเดียวที่ขอไว้ อย่ายื้อแย่งเธอไปจากฉันเลย

พี่อย่าทำร้ายให้เราต้องแยกกัน เหลือแต่เพียงฉัน คงต้องตาย เพราะว่ามันช่างมีความหมาย พี่อย่าดึงตัวคนของฉันไป

เธอคนเดียวคนเดียวที่ฉันมี คือชีวิตคือลมหายใจ อย่าได้ทำให้เธอจากฉันไป (ซ้ำ *)

ฉันได้ยอมเสีย เสียไปทุก ๆ อย่าง เพื่อจะมีเธอในหัวใจ ฉันได้ทุ่มเทเพื่อแลกกับเธอไว้ ขออย่าทำร้ายใจของฉันเลย

คือโปไม้ใบเดียวที่ฉันมี คือชีวิตคือลมหายใจ อย่าได้ทำให้เธอจากฉันไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. นี่แหละความรัก

นันทิดา-มาลีวัลย์-ศรีธัญญา : ร้อง

เป็นดังบทเรียน กับการต้องมีชีวิตอยู่ เรียนรู้อันสิ้นใจ

เป็นดังหยาดน้ำ ต้มกินยิ่งเกิดความกระหาย และในบางครั้งเป็นดั่งไฟ ส่องให้มองทางเดินไป

หรือเผาใจเป็นแก่นแกน

*นี่แหละความรัก (นี่แหละความรัก) ความรักที่สวยงาม มันคือความหวังให้รู้ทัน แต่หากกับบางคน อาจคือความผิดหวัง

**นี่แหละความรัก (นี่แหละความรัก) ความรักที่สวยงาม มันทำให้ชีวิตให้สว่าง แต่หากในบางที่ ที่ อาจกลายเป็นความ...มืดมน

ฉันยินดีจะเก็บ..แต่สิ่งที่ร้ายไว้ และมอบให้เธอเอาไป...แต่สิ่งที่ดี ๆ "ไว้...อยู่...อยู่...

เป็นดังเหตุผล ที่มองไปก็ดูเหมือนง่าย แต่ยากจะเข้าใจ

ทำคนหนึ่งคนให้ทนในเรื่องราว..ทั้งหลาย จะดีจะร้ายยอมลำบาก แลกกับความพึงพอใจ มีรักให้ใคร...คนหนึ่ง

(ข้า * , ** , *)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ให้นักเรียนเสนอชื่อเพื่อนในชั้น 1 คน ออกมาร้องเพลงตามคำขอ แล้วช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเพลงที่ฟังนั้น พร้อมทั้งแสดงข้อความคิดเห็นสั้น ๆ แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงที่ตนชอบฟังให้ยกตัวอย่างเพลงนั้น และสาระที่ได้จากการฟัง ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 1 คน ให้ออกมาอ่านเอกสารเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบของเพลงให้เพื่อนฟัง 1 เทียบ แล้วช่วยสรุปความรู้จากเอกสารที่ฟังนั้น โดยเขียนบนกระดาน ครูสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน โดยที่ให้สลับกันเป็นผู้ร้องและผู้ฟัง กลุ่มที่เป็นผู้ฟังจะต้องจับสาระสำคัญของเพลงที่ได้ฟัง แล้วเขียนสรุปไว้ที่บนกระดาน 3. นักเรียนอภิปรายและช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ยังบกพร่อง ครูติชมแก้ไขและเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง 	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u> ให้นักเรียนเสนอชื่อเพื่อนในชั้น 1 คน ออกมาร้องเพลงตามคำขอ แล้วช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับเพลงที่ฟังนั้น พร้อมทั้งแสดงข้อความคิดเห็นสั้น ๆ แล้วโยนเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูพูดคุยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเพลงที่ตนชอบฟังให้ยกตัวอย่างเพลงนั้น และสาระที่ได้จากการฟัง ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 1 คน ให้ออกมาอ่านเอกสารเกี่ยวกับลักษณะและรูปแบบของเพลงให้เพื่อนฟัง 1 เทียบ แล้วช่วยสรุปความรู้จากเอกสารที่ฟังนั้น โดยเขียนบนกระดาน ครูสรุปเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน แล้วนำแผ่นใสเนื้อเพลงมาฉายให้นักเรียนอ่านที่จอโดยฉายซ้ำ 2 ครั้ง ครูให้ตัวแทนกลุ่มละ 1 คนอาสาออกมาร้องเพลงจากแผ่นใสนั้นร่วมกัน แล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนสรุปไว้บนกระดาน 3. นักเรียนอภิปรายและช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ยังบกพร่อง ครูติชมแก้ไขและเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแถบบันทึกเสียงเนื้อเพลงที่เป็นแบบทดสอบ จากเพลง "พรุ้งนี้" มาเปิดให้นักเรียนฟัง 2 เทียบ 2. ให้นักเรียนแต่ละทุกคนเขียนสรุปความจากเนื้อเพลงที่ ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2 - 3 คน อ่านให้นักเรียน ฟังครูและนักเรียนช่วยกันติชม แก้ไขและเพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทเพลง 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและรูปแบบของบทเพลง 3. เอกสารตัวอย่างเพลง 2 ตัวอย่าง 4. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทเพลง "พรุ้งนี้" 	<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูแจกเอกสารเนื้อเพลง ที่เป็นแบบทดสอบ จาก เพลง "พรุ้งนี้" มาให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่ กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากเนื้อเพลงที่ อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2 - 3 คน อ่านให้นักเรียน ฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันติชม แก้ไขและเพิ่มเติม ส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทเพลง 2. เอกสารเรื่อง ลักษณะและรูปแบบของบทเพลง 3. เอกสารตัวอย่างเพลง 2 ตัวอย่าง 4. เอกสารเนื้อเรื่องของบทเพลง "พรุ้งนี้"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากบทเพลง

พรุ้งนี้

ธงไชย แมคอินไตย์ : ร้อง

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

อยากรู้เหตุใดที่เราถึงต้องโกรธกัน อยากรู้เหตุใดที่เราต้องรังแกกัน และต่างลืมว่าเราต้องแบ่งปัน ต้องใกล้ชิดกัน อยู่เคียงกันไป

* อยากบอกว่ามีแค่เรา แค่นี้เพียงเธอและฉัน ทุก ๆ นาทีเราดีต่อกัน ดีไหม อยากบอกว่ามีแค่เรา อยู่กันเพียงแค่นี้ ให้เรื่องดี ๆ คงดีกว่าการให้ร้าย

** เมื่อเธอและฉันต้องใกล้ชิดกัน ต่างคนต้องให้อภัยทุก ๆ อย่าง พรุ้งนี้จะมีเราต่อไป พรุ้งนี้จะมี สายตาที่ดูอ่อนโยน พรุ้งนี้จะมีภาพเราที่ดูแลกัน จะจดจำว่าเราต่างผูกพัน ได้ร่วมทางที่เดินกันมา
(ซ้ำ * , **)

(คอรัส) ขอ...ขอเพียงแต่สองเรา

คิดด้วยกันและให้มีฝันด้วยกัน อยากให้วันพรุ้งนี้ ชัดแย้งมากลับคืนดี ที่แล้วสปล้างให้กันไป เปลี่ยนจากไฟเป็นน้ำ ที่ร้อนก็กลับเย็นลง ไม่เหลือสงครามในทุกหัวใจ

เปลี่ยนจากดำกับขาว ผสมให้เกิดเป็นเทา ชนะหรือแพ้ลืมมันไป อยากให้วันพรุ้งนี้ จะเหลือก็แต่เพียงเราที่คิดด้วยกัน (คิดด้วยกัน) ฝันด้วยกัน

(ซ้ำคอรัส)

อยากให้วันพรุ้งนี้ ชัดแย้งมากลับคืนดี ที่แล้วสปล้างให้กันไป อยากให้วันพรุ้งนี้ พรุ้งนี้เราอยู่เคียงกัน ดูโลกด้วยกัน (ด้วยกัน) พรุ้งนี้ (พรุ้งนี้) จนถึงตลอดไป

(คอรัส) พรุ้งนี้ พรุ้งนี้ พรุ้งนี้นั้นกลับทางฝัน อยากบอกว่ามีแค่เรา (จะเหลือเพียงเราอยู่) แค่นี้เพียงเธอและฉัน (เพียงแค่นั้นและเธอ)

ทุก ๆ นาทีเราดีต่อกันดีใหม่ อยู่กันตรงนี้ (อยากบอกว่ามีแค่เราอยู่กันเพียงแค่นี้) ฉันทและเธอเดินเคียงกันไป (ให้เรื่องดี ๆ คงดีกว่าการให้ร้าย)

(ซ้ำ **)

มีแค่เราแค่เพียงเธอและฉัน ทุก ๆ นาทีเราดีต่อกันดีใหม่ อยากบอกว่ามีแค่เราอยู่กันเพียงแค่นี้ ให้เรื่องดี ๆ คงดีกว่าการให้ร้าย

เมื่อโลกใบนี้ต้องมีเรา ต่างคนต่างให้อภัยทุก ๆ อย่าง พรุ่งนี้จะมีเราต่อไป ต้องให้อภัยทุก ๆ อย่าง พรุ่งนี้จะมีเราต่อไป ต้องให้อภัยทุก ๆ อย่าง พรุ่งนี้จะมีเราต่อไป (มีแค่เรา แค่เพียงเธอและฉัน) ทั้งฉันและเธอจะยังอยู่ และโลกคงพอให้เราอยู่ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 9 เรื่องการเขียนสรุปความจากบทสนทนา เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากบทสนทนาที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักทั่วไปในการสนทนาได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทสนทนาได้
3. บอกสาระสำคัญจากบทสนทนาที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากบทสนทนาที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากบทสนทนาที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากบทสนทนาที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากบทสนทนา

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากบทสนทนาอย่างน้อย 2 เที้ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาส่วนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้เป็นส่วนวนของผู้เขียนสรุป และให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านบททวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดภาสาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. หลักทั่วไปในการสนทนา

การสนทนา เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องที่มีความสนใจร่วมกัน คู่สนทนาอาจมีความคิดเห็นตรงกัน คล้อยตามกัน หรือแตกต่างกันก็ได้ การสนทนาโดยทั่วไปนั้นจะเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดได้อีกด้วย การสนทนาจะเกิดความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันนั้น มีหลักที่ควรปฏิบัติดังนี้

1. ภาษาที่ใช้ในการสนทนาต้องสุภาพและมีความไพเราะ การใช้คำว่า ค่ะ ครับ ขอขอบคุณ ขอโทษ ให้เหมาะสมทุกกาลเทศะและบุคคล
2. เรื่องที่นำมาสนทนาต้องทำให้คู่สนทนาสบายใจ และเป็นเรื่องไม่ทำร้ายผู้อื่น
3. การสนทนา หากมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นต้องรีบไกล่เกลี่ยให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และหลีกเลี่ยงการสนทนาในลักษณะนั้นทันที
4. การสนทนาต้องรักษามารยาทคือ ในขณะที่ฝ่ายหนึ่งกำลังพูด ไม่ควรขัดคอ หรือเปลี่ยนเรื่องพูดใหม่
5. การสนทนาไม่ควรผูกขาดพูดแต่ฝ่ายเดียว หรือรับฟังฝ่ายเดียว ควรมีการพูดโต้ตอบในช่วงเวลาที่เหมาะสม
6. เรื่องที่นำมาสนทนาถ้าเป็นเรื่องที่เราไม่สนใจ ควรนั่งฟังอย่างสงบ ไม่ควรลุกหนีไปเลย ๆ
7. เรื่องที่นำมาสนทนา ไม่ควรเป็นเรื่องที่นินทาว่าร้ายผู้อื่น เพราะอาจทำให้คู่สนทนาไม่ไว้วางใจได้
8. การสนทนาต้องมีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส เพราะการสนทนาเป็นเรื่องของการผ่อนคลาย

3. ตัวอย่างบทสนทนา

ไปเที่ยวทะเล

"คุณแม่คะ...ปิดเทอมนี้พาน้องหวานไปเที่ยวทะเลนะคะ"

"หนูอยากไปเหรอลูก"

"ค่ะ คุณแม่"

"แต่ถ้าหากแม่จะพาหนูไป แม่ควรมีข้อแลกเปลี่ยน"

"อะไรคะ คุณแม่"

"ก็...ผลการสอบของหนูไงจ๊ะ"

"คุณแม่ต้องการอะไรคะ"

แม่ต้องการให้ลูกสอบได้ลำดับที่ และเกรดดี ๆ คือให้ได้ลำดับที่เลขตัวเดียว และเกรด 4 หมดทุกวิชา และลูกต้องเป็นคนดี ขยัน ช่วยเหลืองานบ้านด้วย"

"ค่ะ คุณแม่ลูกจะพยายาม"

"ดีแล้วลูก คนเราต้องมีความพยายามในการเรียนเพราะลูกยังเด็กอยู่ ต้องมีความเพียร ขยันในการทำงานทุกอย่าง"

เมื่อใกล้วันปิดภาคเรียน นักเรียนทุกคนพากันมาฟังผลสอบ น้องหวานมาฟังด้วยความตื่นเต้น เมื่อครูประกาศผลการสอบปรากฏว่า น้องหวานได้ลำดับที่ 7 และได้เกรด 4 หมด ทุกวิชาน้องหวานกลับบ้านด้วยความตื่นเต้น เพราะเขาจะได้ไปเที่ยวทะเล

คืนวันนี้น้องหวานนอนไม่หลับ เพราะพรุ่งนี้เป็นวันที่เขาจะคอยมานานแล้ว

“นอนไม่หลับหรือลูก”

“ค่ะ คุณแม่”

“ลูกตื่นเต้นมากที่จะได้ไปเล่นน้ำทะเลวิ่งจับปูลม และได้รับประทานอาหารทะเลด้วยค่ะ”

“นอนหลับได้แล้ว”

“พรุ่งนี้จะได้ไปแต่เช้า” น้องหวานจึงเชื่อกับคุณแม่และนอนหลับในที่สุด

(สุกัญญา สังข์น้อย 2537: 76)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพโปสเตอร์การสนทนาที่วาดเป็นการ์ตูน มาติดไว้กระดานหน้าชั้น ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 2-3 คน ให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับภาพนั้น แล้วโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเกี่ยวกับหลักทั่วไปในการสนทนา มาอ่านให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เทียว แล้วส่งตัวแทนแถวละ 1 คนออกมาช่วยสรุปเนื้อหาที่ฟัง โดยเขียนบนกระดานเป็นข้อ ๆ จนครบ จากนั้นให้นักเรียนในชั้นช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง ครูสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยใช้โปสเตอร์สรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้มาติดที่กระดาน แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ให้ตัวแทนกลุ่มมารับแถบประโยคคำสั่ง คือ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 แสดงบทบาทสมมุติการสนทนาระหว่างสมาชิกในครอบครัว กลุ่มที่ 2 แสดงบทบาทสมมุติการสนทนาระหว่างหัวหน้าชั้นกับสมาชิกในชั้นเรียน 3. ครูอธิบายขั้นตอนการจัดกิจกรรมแสดงบทบาทสมมุติ โดยให้ทุกกลุ่ม กำหนดเรื่องสนทนา จุดมุ่งหมายในการสนทนา นำสนทนา และสรุปผลการสนทนา ให้ทุกกลุ่มเริ่มกิจกรรมตามแถบคำสั่งตามกำหนดเวลา แล้วบันทึกสรุปผลการสนทนาลงในแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ไว้เป็นผลงานกลุ่ม 	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำภาพโปสเตอร์การสนทนาที่วาดเป็นการ์ตูน มาติดไว้กระดานหน้าชั้น ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 2-3 คน ให้เล่าเรื่องเกี่ยวกับภาพนั้น แล้วโยงเข้าสู่เรื่องที่จะเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเกี่ยวกับหลักทั่วไปในการสนทนา มาแจกให้นักเรียนทุกคนอ่าน 2 เทียว แล้วส่งตัวแทนแถวละ 1 คนออกมาช่วยสรุปเนื้อหาที่อ่าน โดยเขียนบนกระดานเป็นข้อ ๆ จนครบ จากนั้นให้นักเรียนในชั้นช่วยกันแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง ครูสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยใช้โปสเตอร์สรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้มาติดที่กระดาน แล้วให้นักเรียนบันทึกลงสมุด 2. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 2 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน ให้ตัวแทนกลุ่มออกมารับแถบประโยคคำสั่ง คือ <ul style="list-style-type: none"> กลุ่มที่ 1 เขียนบทสนทนาระหว่างสมาชิกในครอบครัว กลุ่มที่ 2 เขียนบทสนทนาระหว่างหัวหน้าชั้นกับสมาชิกในชั้นเรียน 3. ครูอธิบายขั้นตอนการเขียนบทสนทนา โดยให้ทุกกลุ่มกำหนดเรื่องที่จะเขียน กำหนดขอบเขตในการเขียน <ul style="list-style-type: none"> ให้ได้สาระสามารถสื่อความหมายได้เข้าใจ ให้ทุกกลุ่มเริ่มกิจกรรมตามแถบคำสั่งตามกำหนดเวลา แล้วบันทึกสรุปผลการสนทนาลงในแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ไว้เป็นผลงานกลุ่ม

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ให้ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำไปสเตอร์สรุปผลงานไปติดไว้บนกระดานตามหมายเลขช่องที่ครูเตรียมไว้ 2 ช่อง ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานทุกกลุ่ม และแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ยังบกพร่องให้สมบูรณ์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องบทสนทนาที่เป็นแบบทดสอบ มาเปิดให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เทียบ 2. ให้นักเรียนทุกคนเขียนสรุปความจากบทสนทนาที่ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง 	<p>4. ให้ตัวแทนกลุ่มเสนอผลงาน โดยนำไปสเตอร์สรุปผลงานไปติดไว้บนกระดานตามหมายเลขช่องที่ครูเตรียมไว้ 2 ช่อง ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานทุกกลุ่ม และแก้ไขเพิ่มเติมส่วนที่ยังบกพร่องให้สมบูรณ์</p> <p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นำเอกสารเนื้อเรื่องบทสนทนาเกี่ยวกับปัญหาบ้านเมือง มาแจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน 2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความจากบทสนทนาที่อ่าน แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ครูให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสนทนา 2. ภาพโปสเตอร์การ์ตูน 3. เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทั่วไปในการสนทนา 4. โปสเตอร์สรุปเนื้อหา 5. แถบประโยคคำสั่ง 6. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องบทสนทนาเรื่อง "อันนิสงส์การอุปสมบทบรรพชา" 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสนทนา 2. ภาพโปสเตอร์การ์ตูน 3. เอกสารเนื้อหาเกี่ยวกับหลักทั่วไปในการสนทนา 4. โปสเตอร์สรุปเนื้อหา 5. แถบประโยคคำสั่ง 6. เอกสารเนื้อเรื่องบทสนทนาเรื่อง "อันนิสงส์การอุปสมบทบรรพชา"

แบบทดสอบการเขียนสรุปความบทสนทนา

เรื่อง อานิสงส์ การอุปสมบทบรรพชา

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

ผู้ถาม : ดิฉันขอเรียนถามว่า การอุปสมบทบรรพชา มีอานิสงส์อย่างไรบ้างคะ...?

หลวงพ่ : การอุปสมบทบรรพชา มีอานิสงส์พิเศษ ผิดกับอานิสงส์อย่างอื่น เช่นการสร้างวิหาร ทนาก็ดี การถวายสังฆทานก็ดี การทอดผ้าป่า ทอดกฐินก็ดี อานิสงส์อย่างนี้บุคคลพึงจะต้องไม่ทนาก่อน

ผู้ถาม : หลวงพ่อช่วยยกอุทาหรณ์เพิ่มเติมอีกหน่อยเถิดค่ะ

หลวงพ่ : หมายความว่า ถ้าบุตรธิดาของตนบำเพ็ญกุศลให้แก่บิดามารดา แต่บิดามารดาไม่ได้ โภทนาในกุศลนั้นย่อมไม่ได้ แต่ว่าการอุปสมบทบรรพชาที่แปลกกว่านั้น องค์สมเด็จพระ-ทรงธรรมบรม ศาสดาทรงแสดงไว้ว่าสมมติว่า บุตรชายที่ออกจากกรรมมารดา วันนั้นบิดามารดาก็จากกัน ถูกกับพ่อ ถูกกับ แม่ ย่อมไม่รู้จักกันเวลาที่บุตรชายอุปสมบทบรรพชา บิดามารดาก็ไม่ทราบ แต่ว่าบิดามารดายอมได้อานิสงส์โดย สมบูรณ์

ผู้ถาม : ถ้าลูกชายมีภรรยาแล้ว จะได้อานิสงส์ลดลงไหมคะ

หลวงพ่ : ที่เขาสือกันว่า ถ้าลูกไปมีเมียเสียก่อนแล้วไปบวช พ่อแม่ได้อานิสงส์น้อยนั้นไม่จริงหรอก โยม บุญของพ่อของแม่ลดกันไม่ได้.

ผู้ถาม : ถ้าหากว่าบวชไม่ครบพรรษา จะบวช 1 เดือน หรือ 2 เดือน ได้ไหมคะ

หลวงพ่ : จะบวช 1 เดือน 2 เดือน หรือ 7 วันก็ได้ถ้าหากปฏิบัติดี

ผู้ถาม : เดียวนี้ไม่เห็นเขาเข้าวัดกันเลยคะ เวลชานนาคพระคู่สวดก็สอนเสียทั้งหมด

หลวงพ่ : ถ้าเป็นที่วัดฉัน ไม่ให้บวชเลย

ผู้ถาม : คนเดี๋ยวนี้ต้องทำมาหากิน ถึงเวลาจะบวช ก็บวชไปตามประเพณี ไม่ได้มีเวลาศึกษา ระเบียบวินัยข้อวัตรปฏิบัติเสียก่อน บวชอย่างนี้จะได้ไหมคะ

หลวงพ่ : ได้โยมได้อะจ้ะ บวชวันแรกก็หมดจากความเป็นพระแล้ว พระไม่ได้อยู่ที่ผ้า เหลือง และพระก็ไม่ได้อยู่ที่การโกนผม

ผู้ถาม : การให้อยู่วัดก่อนบวช คือการท่องบ่นสวดมนต์แล้ว ก็ปฏิบัติพระ ใช่ไหมคะ

หลวงพ่ : การอยู่วัดก่อนบวช เขาไม่ได้สวดมนต์เฉย ๆ เขาจะต้องเจริญพระกรรมฐานและต้อง ปฏิบัติให้อารมณ์จิตดีด้วย คือเข้าถึงธรรมพหุใหม่ ถ้าไม่พหุไม่ให้บวช พระพุทธเจ้าทรง

สิ่งไว้แบบนี้ละ ถ้ารู้สึกว่ายาก ก็ตัดสินใจไม่ให้บวชเลยทั้งหมดเรื่อง ถ้าพิจารณาแล้วว่าควรจึงให้บวชขึ้นชื่อว่าบวชนี้มีความหมายมากเหลือเกิน ใครมีลูกชายก็อยากจะให้บวช แต่ถ้าบวชแล้วไม่ประพฤติตามพระธรรมวินัยก็น่าหนักใจเหมือนกัน แทนที่จะได้บุญกุศลสมทกาศก็จะพาลให้ลงนรก มันไม่คุ้มกันเลย

ที่นี้ผมคิดว่าลูกหลานที่เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนา ยินดีในการปฏิบัติความดีในด้านพระธรรมวินัยยินดีในการเจริญพระกรรมฐาน เกิดความมุ่งมั่นในการปฏิบัตินั้น อานิสงส์ย่อมเกิดแก่ผู้นั้น

การบวชนี้ไม่แน่ว่าจะไปสวรรค์ ส่วนใหญ่ลงนรกหมด ดีไม่ดีถึงพ่อแม่ลงไปด้วย ถ้าปฏิบัติไม่ดีตามพระวินัย ครูบาอาจารย์ตักเตือนเขาก็โกรธ ไปบอกพ่อแม่พี่น้องไม่ได้เอาเรื่องที่ถูกทำโทษไปบอก เอาแต่ดีไปบอก พ่อแม่พี่น้องก็พากันโกรธว่าพระดำพระ

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายอำนวยการ บุปผชาติ ท.ช.ท.ม. 2 กุมภาพันธ์ 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 10 เรื่องการเขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์ เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์ที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์ได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสัมภาษณ์ได้
3. บอกสาระสำคัญจากบทสัมภาษณ์ที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากบทสัมภาษณ์ที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากบทสัมภาษณ์ที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์ที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสัมภาษณ์
  1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากบทสัมภาษณ์อย่างน้อย 2 เทียบ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
  2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
  3. พิจารณาสวนขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
  4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้เป็นส่วนวนของผู้เขียนสรุป และให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
  5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่า ได้ความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
  6. จัดภาษาส่วนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. หลักทั่วไปในการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาอย่างหนึ่ง แต่มีจุดมุ่งหมายโดยเฉพาะ คือเป็นการแยกบทบาทของการสนทนาอย่างเด่นชัด โดยฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ซักถาม ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเป็นผู้ตอบ หรือที่เรียกว่า "ผู้สัมภาษณ์" และ "ผู้ให้สัมภาษณ์"

จุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ แบ่งได้ 2 ประเภท คือ

1. สัมภาษณ์เพื่อหาข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเพื่อนำไปใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นการสัมภาษณ์ผู้มาสมัครงาน
2. สัมภาษณ์เพื่อให้ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แก่ผู้ให้สัมภาษณ์ คือจุดประสงค์เพื่อมุ่งให้ไม่ใช่มุ่งรับ การถามจึงถามเพียงเล็กน้อย และใช้โอกาสนี้ให้ความรู้ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ เช่นหัวหน้าเรียกผู้เข้ามาทำงานใหม่มาสัมภาษณ์ โดยถามประวัติเล็กน้อย แล้วถือโอกาสให้แนวปฏิบัติในการปฏิบัติงาน

คำถามในการสัมภาษณ์ โดยทั่วไปมีหลักการถาม 3 ประเภท คือ

1. คำถามตรงและคำถามเปิด คำถามตรงเป็นคำถามสั้น ๆ เช่น ประกอบอาชีพใด ในตำแหน่งใด เป็นคำถามที่ให้โอกาสผู้ตอบแสดงทัศนคติ หรือความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างเต็มที่
2. คำถามประเภทสะท้อนกลับ เป็นคำถามที่ผู้สัมภาษณ์พูดซ้ำ หรือทวนคำถามเดิม เพื่อให้ผู้ตอบได้ตัดสินใจอีกครั้งว่าคำตอบนั้นสมบูรณ์หรือไม่
3. คำถามประเภทแปลความหมาย เป็นคำถามที่ผู้สัมภาษณ์นำเอาคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์มาตีความ แล้วนำมารวมกับความคิดของผู้สัมภาษณ์ ซึ่งมักได้คำตอบไม่ตรงความจริง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพนักข่าว ที่กำลังรุมล้อมและซักถามบุคคลสำคัญในสังคม หรือบุคคลที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนมาก มาให้นักเรียนดู ครูสุ่มถามนักเรียน 2 - 3 คนว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร มีใครบ้าง และกำลังทำอะไร แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูสุ่มนักเรียนโดยการจับสลากชื่อให้ออกมาอ่านเอกสารเรื่องหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์ ให้เพื่อนฟัง 2 เทียบ 2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเป็นข้อ ๆ ไว้บนกระดาน ครูช่วยแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด 3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน กำหนดให้ทุกกลุ่มฟังการสัมภาษณ์สดระหว่างครูผู้สอนกับนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียนที่ครูเชิญมา หัวข้อที่สัมภาษณ์คือ "การแบ่งเวลาในการเล่นกีฬากับการเรียน" ครูบันทึกเสียงและถ่ายภาพไว้ในขณะที่สัมภาษณ์ไว้ด้วย 	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพนักข่าว ที่กำลังรุมล้อมและซักถามบุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนมาก มาให้นักเรียนดู ครูสุ่มถามนักเรียน 2 - 3 คนว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร มีใครบ้าง และกำลังทำอะไร แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารเรื่องหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์มา แจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บเอกสารคืน 2. ครูซักถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น ช่วยกันสรุปเป็นข้อ ๆ เขียนไว้บนกระดาน ครูช่วยแก้ไขเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง แล้วให้นักเรียนบันทึกลงในสมุด 3. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน ครูนำภาพถ่ายการสัมภาษณ์ ระหว่างครูผู้สอนกับนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ สามารถมองเห็นได้ชัดเจน ติดไว้ที่กระดานหน้าชั้น ครูแจกเอกสารเกี่ยวกับบทสัมภาษณ์ ที่ถอดจากเทปบันทึกเสียงแจกให้ทุกคนอ่าน ตามกำหนดเวลา แล้วเก็บเอกสารคืน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องจากการสัมภาษณ์นั้น โดยเขียนลงแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้ชัดเจน</p> <p>5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงาน การเขียนสรุปความจากการฟังสัมภาษณ์ โดยนำโปสเตอร์ไปติดไว้หน้าชั้นบนกระดานที่ครูแบ่งช่องไว้ให้ 5 ช่อง</p> <p>6. ครูนำแถบบันทึกเสียงที่อัดไว้มาเปิดให้นักเรียนฟังอีก 1 เทียบแล้วช่วยกันพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกัน ดิชม แก้ไขและเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูเปิดแถบบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ที่เป็นแบบทดสอบ มาให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เทียบ</p> <p>2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์ที่ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน เพื่อตรวจสอบ แล้วกล่าวดิชม แก้ไขและเพิ่มเติม</p>	<p>4. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเรื่องจากการสัมภาษณ์นั้น โดยเขียนลงแผ่นโปสเตอร์ที่ครูแจกให้ ด้วยตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่สามารถอ่านได้ชัดเจน</p> <p>5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มออกมาเสนอผลงาน การเขียนสรุปความจากการฟังสัมภาษณ์ โดยนำโปสเตอร์ไปติดไว้หน้าชั้นบนกระดานที่ครูแบ่งช่องไว้ให้ 5 ช่อง</p> <p>6. ให้นักเรียนอ่านบทสัมภาษณ์จากแผ่นใส 1 เทียบแล้วช่วยกันพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม ครูและนักเรียนช่วยกัน ดิชม แก้ไขและเพิ่มเติม</p> <p>ขั้นสรุป</p> <p>1. ครูเอกสารการสัมภาษณ์ที่เป็นแบบทดสอบ มาแจกให้นักเรียนทุกคนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน</p> <p>2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์ อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน เพื่อตรวจสอบ แล้วกล่าวดิชม แก้ไขและเพิ่มเติม</p>

กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบบททดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสัมภาษณ์ 2. ภาพนักข่าว 3. เอกสารเรื่องหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์ 4. วิทยากรที่เป็นนักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน 5. แถบบันทึกเสียงที่อัดเสียงวิทยากรกับผู้สัมภาษณ์ 6. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องของบทสัมภาษณ์ <p>"คุณแม่ลูก 4"</p>	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบบททดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของบทสัมภาษณ์ 2. ภาพนักข่าว 3. เอกสารเรื่องหลักทั่วไปในการสัมภาษณ์ 4. ไปสเตอร์ภาพถ่ายการสัมภาษณ์นักกีฬาดีเด่นของโรงเรียน 5. เอกสารบทสัมภาษณ์ที่ถ่ายจากแถบบันทึกเสียงวิทยากรกับผู้สัมภาษณ์ 6. เอกสารเนื้อเรื่องของบทสัมภาษณ์ <p>"คุณแม่ลูก 4"</p>

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากบทสัมภาษณ์

ของ "คุณแม่ลูก 4 คน"

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

บทสัมภาษณ์ของผู้หญิงคนหนึ่งที่ช่วยสามีทำธุรกิจและบทบาทของแม่ที่ต้องเลี้ยงดูลูกชายหญิง 4 คน ได้แสดงความคิดเห็นกับ โสพีแอนด์พีมีลี ฉบับที่ 8 ปีที่ 1 พฤศจิกายน 2539 ดังนี้

* การเป็นคุณแม่ลูก 4 แต่ละคนเป็นอย่างไรบ้างคะ

ลูกคนโต "สิพิมพ์" เป็นเด็กที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง เรื่องเรียนไม่ต้องห่วงผมเป็นเด็กที่เรียนหนังสือดีมาก เขาจะจัดเรื่องการเรียนรู้ของตนเองว่าจะเรียนอย่างไร ตัวอย่างส่วน "โนนพ" ต้องดูแลเรื่องเรียน เป็นเด็กที่ถ้าไม่ถึงเวลาสอบจะไม่ดูหนังสือ แต่เขาก็เป็นเด็กที่น่าชื่นใจทางอื่น คือเขาเป็นเด็กผู้ชายอยู่กับผู้หญิงได้ดีแต่เขาก็ไม่ตั้งตุงอะไร ความรู้สึกที่เขามีต่อผู้หญิงค่อนข้างดี เขาเป็นเด็กผู้ชายที่อ่อนโยน

ส่วนฝาแฝด "ปสกริม-ไซหวาน" แม้จะเป็นฝาแฝดแต่นิสัยนี้จะต่างกันมากเลย ปสกริมจะเป็นเด็กที่คล่องแคล่ว ทำอะไรได้รวดเร็ว รักความสะอาด ส่วนไซหวานจะมีนิสัยเฉื่อย ชี้เกียจ

* ลูกสองคนโตกำลังเป็นวัยรุ่นหนักใจอะไรไหมคะ

มีบ้างคะ แต่ยั้งดีที่ยังนึกถึงภาพตอนเราเป็นวัยรุ่นได้อยู่ว่าเป็นยังไง ชอบอะไรไม่ชอบอะไร เลยเอาความรู้สึกขณะนั้นมาคิด มันเลยทำให้เราเข้าใจเขาได้มากขึ้น

* เลี้ยงลูกแฝดเป็นยังไงบ้างคะ

สนุกดีคะ ตอนเขาเล็กจะเหนื่อยมาก พอเขาโตก็สบายเลี้ยงกันเอง เล่นกันเอง ที่จริงแฝดนี้เข้าจะมีความต่างกัน เขาก็ยอมรับในความต่างของเขา จะไม่เอามาเปรียบเทียบแล้วอย่างเรารู้จุดอ่อนเขา เขาก็พยายามแก้

* เขาทะเลาะกันบ่อยไหมคะ

ไม่ทะเลาะกันแต่จะมีการรอนกันบ้าง แต่สำคัญเขาจะไม่แข่งกันเลย เพราะเราจะบอกทุกคนในบ้านว่าห้ามเปรียบเทียบระหว่างแฝดว่าคนนั้นเก่งกว่า

* แต่สภาพแวดล้อมวัยรุ่นสมัยก่อนสมัยนี้ต่างกันค่อนข้างมากนะคะ

ใช่ค่ะ คิดว่าสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันกับการเลี้ยงลูกวัยรุ่นนี้น่ากลัวมาก ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด แล้วก็เรื่องการติดเพื่อน การใช้เวลากับติสต์ วิดีโอ ศูนย์การค้า เด็กใช้เวลาหมดไปกับสิ่งเหล่านี้เยอะ

เลี้ยงลูกสมัยนี้ลำบาก มีสิ่งดึงดูดเขาเยอะเขามีเพื่อนวัยเดียวกัน ชอบหรือสนใจเรื่องเดียวกัน เลยพากันไปหมด แต่อาศัยอยู่อย่างเดียวกัน เราได้ใกล้ชิดกับเขาหรือไม่ตั้งแต่เด็ก

เวลามีอะไรเขาก็คุยกันแลกเปลี่ยนกันได้ สิ่งเดียวที่คิดค้นเชื่อว่าเป็นภูมิปัญญาของลูกก็คือ การได้ใกล้ชิดลูกตั้งแต่เด็ก

* สมัยนี้เด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันเร็วมาก คิดอย่างไรในขณะที่ถูกสาวถูกชายกำลังเข้าสู่วัยรุ่น รู้สึกเป็นห่วงค่ะ เพราะเด็กรุ่นนี้รับวัฒนธรรมตะวันตกเต็มที่ เขาเห็นเป็นเรื่องธรรมดาเป็นสิทธิส่วนบุคคล ไม่สนใจคำครหา ในขณะที่สมัยก่อน สังคมจะควบคุมกำกับมากกว่า ที่น่าเป็นห่วงเพราะสื่อต่างๆ ในสังคมก็ไม่ช่วยให้เขาได้คิด แต่กลับให้เห็นภาพที่สวยงามของหญิงสาวชายหนุ่ม ทั้งในโฆษณาต่าง ๆ ในทีวี ทีวีวิดีโอ รวมทั้งหนังทีวี ภาพยนตร์หรือหนังสือที่เป็นเรื่องทางเพศ ในขณะที่ฝ่ายพ่อแม่ ผู้ใหญ่และทนาย ประเพณียังเป็นแบบโบราณอยู่พูดเรื่องเพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ชาย-หญิงด้วยภาษาที่โบราณ เป็นอะไรที่เด็กไม่ยอมรับฟัง

* ในสายตาของหนูพิมพ์ คุณแม่เป็นคนยังไงคะ
แม่เป็นคนไม่ดู แต่แม่จะสนใจเรื่องลูก ถ้าเป็นเรื่องลูก แม่จะไม่เฉย มีอะไรก็จะเข้ามาถาม เป็นคนมีเหตุผล มีปัญหาไม่ต้องปิดแม่

* แล้วแม่จะโกรธเด็ก ๆ เรื่องอะไรมากที่สุดคะ
พิมพ์ แม่จะโกรธพิมพ์เรื่องไปเที่ยวแล้วกลับดึก กลับไม่ตรงเวลาอย่างที่บอกกับแม่ไว้ แม่เพิ่งไปพิมพ์ไม่เอาเครื่องไป ก็เลยไม่โทร.กลับ

ภาพ แม่โกรธเรื่องภาพไม่ค่อยเก็บของ

ปลาทูพิมพ์ แม่ว่าปลาทูพิมพ์เรื่องมาก จะเอาอย่างโน้นอย่างนี้

ไซหวาน ไม่ค่อยมีค่ะ

* ระหว่างพอกับแม่ เด็ก ๆ กลัวใครมากกว่ากันคะ

พิมพ์ พิมพ์กลัว พ่อไม่ดู แม่ก็คุยกันได้ ถ้ายังคุยกันไม่ได้ พิมพ์หนีขึ้นห้อง

ภาพ กลัวพ่อครับ พ่อจะดูเรื่องเรียน เรื่องเที่ยวแต่ดูแบบเดียวก็หาย

ปลาทูพิมพ์ กลัวพ่อ เพราะบางทีพ่อใช้ให้ไปเก็บของข้างนอกตอนนั้นมันมืด กริมกลัวผี ไม่กลัวไป

พอก็ดู

ไซหวาน ถ้าพอกำลังโกรธใครอยู่ก็จะกลัว แต่ก็กลัวบ้างไม่กลัวบ้าง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* เวลามีปัญหา เด็ก ๆ เลือกที่จะปรึกษาใครคะ

พิม แล้วแต่เรื่องค่ะ ถ้าเป็นเรื่องเพื่อน เรื่องความคิด จะปรึกษาแม่ แต่ถ้าเป็นธุรกิจ นาฬิกา

เงิน ก็จะปรึกษาพ่อ

ภาพ แม่เข้าใจภาพเกือบทุกอย่าง มีอะไรก็ปรึกษาแม่ได้

ปลากริม-ไชหวาน แม่

* คุณพ่อคุณแม่ทำโทษอย่างไรคะ เมื่อลูก ๆ ทำผิด

พิม เคย ครั้งเดียวตอนพิมอายุ 5-6 ขวบ

ภาพ ไม่เคย

ปลากริม เคยตอนทำการบ้านไม่ได้ เขียนผิด แต่ตีเบา ๆ

ไชหวาน ไม่เคย

* อยากขออะไรจากคุณพ่อคุณแม่คะ

พิม แค่นี้พิมก็พอใจแล้ว

ภาพ ไม่มี

ปลากริม ขอของเล่นเยอะ ๆ

ไชหวาน ไม่ขอค่ะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 11 เรื่องการเขียนสรุปความจากคำปราศรัย เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากคำปราศรัยที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกหลักทั่วไปของคำปราศรัยได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำปราศรัยได้
3. บอกสาระสำคัญจากคำปราศรัยที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากคำปราศรัยที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากคำปราศรัยที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากคำปราศรัยที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากคำปราศรัย

1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากคำปราศรัยอย่างน้อย 2 เทียว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่าใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
3. พิจารณาสั้นขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
5. อ่านทบทวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่าได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
6. ชัดเวลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะคำปราศรัย

คำปราศรัย เป็นการพูดเฉพาะเรื่อง เฉพาะโอกาส เช่น คำปราศรัยในงานนิทรรศการสินค้าไทย ซึ่งคำปราศรัยอาจมีการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ข้อแนะนำของผู้กล่าวคำปราศรัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน หรือเป็นนโยบายเกี่ยวกับหน่วยงานได้การกล่าวคำปราศรัยกล่าวในโอกาสต่าง ๆ ดังนี้

1. คำปราศรัยในโอกาสวสาครบรรณภิ เช่น วันเด็ก วันปีใหม่ วันอนามัยโลก
2. คำปราศรัยในพิธีต่าง ๆ เช่น พิธีวางศิลาฤกษ์ พิธีเปิดการสัมมนา
3. คำปราศรัยเกี่ยวกับนโยบายเรื่องต่าง ๆ เช่น คำปราศรัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งประเภทต่าง ๆ

คำปราศรัยนโยบายการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติ

4. คำปราศรัยที่เป็นการพูดแสดงความยินดี แสดงอภัยระหว่างผู้ใหญ่ต่อผู้น้อย

เนื้อหาในการกล่าวคำปราศรัยมีลักษณะดังนี้

1. คำปราศรัยที่ใช้ในงานพิธี ให้กล่าวถึงความสำคัญของพิธีอย่างสั้น ๆ เช่น กล่าวถึงประวัติ ความเปลี่ยนแปลง ความสำเร็จ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. คำปราศรัยควรกล่าวถึงเหตุการณ์ที่เด่น ๆ เป็นเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความประทับใจ
3. คำปราศรัยควรงดเว้นการแสดงข้อคิดที่รุนแรง หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้ง
4. คำปราศรัยจะต้องให้ข้อคิดคำแนะนำประกอบอย่างสั้น ๆ และอวยพรผู้ที่มาร่วมในโอกาสนั้นพอ

สมควร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนการสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในด้านการพูด เช่น นายสมัคร สุนทรเวช ในขณะที่พูดบนเวทีให้นักเรียนดู ครูซักถามนักเรียนในภาพว่าเป็นใคร กำลังทำอะไร และมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับภาพ โดยครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูสุ่มตัวอย่างนักเรียน 1 คนเป็นตัวแทนให้ออกมาอ่านเอกสารเกี่ยวกับลักษณะของคำปราศรัยให้เพื่อนฟัง 2 เที่ยว แล้วเก็บเอกสารคืน ครูนำแถบประโยคคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังไปติดไว้ที่กระดานที่ละข้อ แล้วสุ่มจับฉลากชื่อนักเรียนให้ออกมาเขียนคำตอบไว้ข้างล่างคำถามบนกระดาน จนครบทั้ง 5 ข้อ</p> <p><u>แถบประโยคคำถาม</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำปราศรัย เป็นการพูดลักษณะใด 2. คำปราศรัยกับการสนทนาต่างกันอย่างไร 3. คำปราศรัยกล่าวในโอกาสใดบ้าง 4. การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด หรือข้อเสนอแนะของผู้กล่าวคำปราศรัย ให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังอย่างไร 5. เนื้อหาในคำปราศรัยควรมีลักษณะอย่างไร <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบบนกระดาน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยกันเพิ่มเติมคำตอบแต่ละข้อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วให้นักเรียนบันทึกผลสรุป</p>	<p><u>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</u></p> <p>ครูนำภาพนักการเมืองที่มีชื่อเสียงในด้านการพูด เช่น นายสมัคร สุนทรเวช ในขณะที่พูดบนเวทีมาให้ให้นักเรียนดู ครูซักถามนักเรียนในภาพว่าเป็นใคร กำลังทำอะไร และมีความรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับภาพ โดยครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน แล้วครูโยงเข้าสู่บทเรียน</p> <p><u>ขั้นสอน</u></p> <p>1. ครูนำแผ่นใสเกี่ยวกับลักษณะของคำปราศรัยมาฉายบนจอให้นักเรียนอ่าน โดยฉายซ้ำ 2 ครั้ง ครูนำแถบประโยคคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านจากแผ่นใสไปติดที่กระดานที่ละข้อ แล้วสุ่มจับฉลากชื่อนักเรียนให้ออกมาเขียนคำตอบไว้ข้างล่างคำถามบนกระดานจนครบทั้ง 5 ข้อ</p> <p><u>แถบประโยคคำถาม</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. คำปราศรัย เป็นการพูดลักษณะใด 2. คำปราศรัยกับการสนทนาต่างกันอย่างไร 3. คำปราศรัยกล่าวในโอกาสใดบ้าง 4. การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดหรือข้อเสนอแนะของผู้กล่าวคำปราศรัย ให้ประโยชน์แก่ผู้ฟังอย่างไร 5. เนื้อหาในคำปราศรัยควรมีลักษณะอย่างไร <p>2. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจคำตอบบนกระดาน โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยกันเพิ่มเติมคำตอบแต่ละข้อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วให้นักเรียนบันทึกผลสรุป</p>

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>3. ครูสั่งให้นักเรียนทุกคนตั้งใจฟัง แล้วนำเอกสารตัวอย่างคำปราชัยอ่านให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 ครั้ง ครูจับฉลากชื่อนักเรียนที่ละคนให้ออกมาเขียนสรุปความจากเรื่องที่ฟังลงบนกระดาษจนจบเรื่อง หลังจากนั้นให้ตัวแทนนักเรียนออกมาอ่านผลงานที่ช่วยกันสรุป</p> <p>1 เทียว</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบ ดิชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. เปิดแถบบันทึกเสียงคำปราชัยที่เป็นแบบทดสอบ ให้นักเรียนฟัง 2 เทียว</p> <p>2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความ จากคำปราชัยที่ฟังนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ให้นักเรียนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติม</p>	<p>3. ครูสั่งให้นักเรียนทุกคนตั้งใจอ่านคำปราชัยจากแผ่นใสที่ครูนำมาฉายบนจอ ซึ่งครูฉายซ้ำ 2 ครั้ง ครูจับฉลากชื่อนักเรียนที่ละคนให้ออกมาเขียนสรุปความจากเรื่องที่อ่านลงบนกระดาษจนจบเรื่อง หลังจากนั้นให้ตัวแทนนักเรียนออกมาอ่านผลงานที่ช่วยกันสรุป</p> <p>1 เทียว</p> <p>4. ครูและนักเรียนช่วยกันตรวจสอบ ดิชมและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์</p> <p><u>ขั้นสรุป</u></p> <p>1. ครูนำเอกสารคำปราชัยที่เป็นแบบทดสอบ มาให้นักเรียนอ่านตามเวลาที่กำหนด แล้วเก็บใบงานคืน</p> <p>2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความ จากคำปราชัยที่อ่านนั้น แล้วนำผลงานมาส่ง</p> <p>3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน ให้นักเรียนออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติม</p>

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบสังเกตการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำปราศรัย 2. ภาพของนักพูด นายสมัคร สุนทรเวช 3. เอกสารเรื่องลักษณะคำปราศรัย 4. เอกสารตัวอย่างคำปราศรัย 5. แถบประโยคคำถาม 6. แถบบันทึกเสียงเนื้อเรื่องคำปราศรัย 	<p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบสังเกตการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำปราศรัย 2. ภาพของนักพูด นายสมัคร สุนทรเวช 3. แผ่นใสเรื่องลักษณะคำปราศรัย 4. เอกสารตัวอย่างคำปราศรัย 5. แถบประโยคคำถาม 6. เอกสารเนื้อเรื่องคำปราศรัย

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากคำปราศรัย

ของ

สมัชชาคนจน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

สวัสดิ์พ่อแม่พี่น้องผู้ยากจนทั้งหลาย

ความจริงผมไม่อยากจะใช้คำว่า "สวัสดิ์" เลยเพราะผมรู้ว่าพวกเราอยู่กันด้วยความทุกข์ยากเหลือแสน นอกกลางปากคอนกรีต แม้จะอยู่ข้างทำเนียบรัฐบาล ก็ไม่สุขสบายเท่ากับนอนอยู่ที่บ้านของเรา เพราะที่นี่ยุ่งชุม ผ้าม่านมีน้อย น้ำทักไม่บริบูรณ์ การหุงหา การถ่าย ลำบากหนัก แต่ทำไมเราจึงต้องมาทนลำบากกันถึงเพียงนี้ เราต้องการประกาศศักดิ์ศรีของคนจนให้ปรากฏในแผ่นดินนี้ เรามาทวงสัญญาตามที่ทวงรัฐบาลได้บอกกับพวกเราไว้ว่ามีสิ่งจะและความจริงใจแค่ไหน

ตอนหาเสียงท่านไปหาเรา ไปนุ่งกางเกงคาดผ้าขาวม้า ให้ความหวังแก่พวกเรา ท่านอยู่กินกับพวกเราอย่างไม่รังเกียจ แต่คราวนี้เรามาถึงทำเนียบ ยังไม่เคยเห็นท่านมาเยี่ยมพวกเราเลย ส่งแต่ลูกน้องมาอำนวยความสะดวก เพื่อกันชาวบ้านคิดว่าไม่เอาใจใส่คนจนเท่าที่นั้น ท่านนั่งรถถังคันโก้ผ่านไปผ่านมาสองตากก็ไม่แล ท่านทนเห็นพวกเราลำบากได้นานถึง 29 วันแล้ว ท่านไม่มีความรู้สึกอะไรเลย

บุ๋บตาขายของเราทำชื่อเสียงให้ประเทศไทยรวมทั้งพวกเราด้วย ทหารรายได้เข้าประเทศมาเป็นศตวรรษแล้ว สภาพความเป็นอยู่ยังไม่ดีขึ้น เราทำให้ประเทศไทยติดอันดับส่งข้าวออก เป็นอันดับหนึ่งของโลก ทำให้คนไทยหลายคนกลายเป็นเศรษฐี โดยท่านานหลังพวกเราทำไหวต่อเท่าไรแล้ว เราไม่เคยได้รับเกียรติอะไรจากรัฐบาลเลย ถูกเอาเปรียบอย่างไรยากจนแค่ไหนอย่างไร ชาติแคลงอย่างไรลำบากแค่ไหน เราก็ยังทนรักแผ่นดินของเราเอาไว้ หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ท่านหาทหารรายได้เข้าประเทศมาตลอด ไม่เคยบริปากบ่น ไม่เคยทวงบุญคุณ ไม่เคยอวดดี ไม่เคยเรียกร้อง แต่ครั้งนี้เราทนไม่ไหวจริง ๆ อุตส่าห์เดินทางมาด้วยความยากลำบากถึงทำเนียบรัฐบาล เพียงเพื่อเรียกร้องให้ท่านช่วยบรรเทาความทุกข์ยากให้พวกเรา

พวกเราต้องแห้งลูกไปแล้วถึงสองคน แต่ก็ทนสู้ต่อไปเพื่อให้รัฐบาล เห็นอกเห็นใจแก้ไขทุกข์ยากให้พวกเรา เวลาท่านให้สัมภาษณ์ทีวี หนังสือพิมพ์ ก็พูดเพราะและสร้างความหวังเอาไว้มากมาย

พี่น้องครับ การเจรจาแก้ไขปัญหานั้นไปด้วยความล่าช้าเป็นอย่างมาก เพราะคนเจรจาได้รับนโยบายก็ถ่วงเอาไว้ เพราะรัฐมนตรีบางคนก็ไม่ยอมเจรจาด้วย รัฐบาลกำลังซื้อเวลาเพื่อให้ธรรมชาติมาไล่พวกเรากลับบ้าน เพราะอีกไม่กี่วันก็ถึงหน้าฝนแล้ว พวกเราต้องทำนา แลมอยู่ที่หน้าทำเนียบก็ยากลำบากเหลือหลาย

แต่ละท่านกินอันนอนหลับสบาย เดินทางสะดวก ไม่มีทุกข์ร้อนอะไร แต่พวกเราลำบากกันแทบตาย ท่านไม่สงสารพวกเรา ท่านเอาใจแต่คนรวย ตลาตหุ้นร่วงหน่อยเดียว ท่านวิ่งกันหัวปั่น แต่พวกเรายากจนกำลังจะอดตาย และทั้งแผ่นดิน ท่านกลับไม่เดือดร้อนเลย

พี่น้องครับ ผมไม่อยากพูดมากสำหรับการไม่มีความจริงใจ เพราะฉะนั้นวันนี้เพียงแต่จะชี้ให้เห็นความจริงที่เกิดขึ้นกับพวกเรา ขอให้พี่น้องทั้งหลายจงรู้ต่อไป เพื่อประกาศศักดิ์ศรีของคนจนผู้ยิ่งใหญ่ต่อไป สวัสดิ์ครับ

บำรุงกำลังอ่อนแรง หนังสือหลักไท 28 ก.พ.- 6 มี.ค. 2540

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอน

วิชาภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

แผนการสอนที่ 12 เรื่องการเขียนสรุปความจากคำแถลงการณ์ เวลา 2 คาบ 100 นาที

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนสรุปความจากคำแถลงการณ์ที่ได้ฟังหรืออ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกลักษณะทั่วไปของคำแถลงการณ์ได้
2. บอกขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำแถลงการณ์ได้
3. บอกสาระสำคัญจากคำแถลงการณ์ที่ฟังหรืออ่านได้
4. บอกส่วนขยายความจากคำแถลงการณ์ที่ฟังหรืออ่านได้
5. พุดสรุปความจากคำแถลงการณ์ที่ฟังหรืออ่านได้ครบตามขั้นตอน
6. เขียนสรุปความจากคำแถลงการณ์ที่ฟังหรืออ่านได้

เนื้อหา

1. ขั้นตอนการเขียนสรุปความจากคำแถลงการณ์
  1. ฟังหรืออ่านเรื่องจากคำแถลงการณ์อย่างน้อย 2 เที้ยว แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้ได้ว่า ใคร (อะไร) ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และมีผลอย่างไร
  2. พิจารณาเนื้อเรื่องทั้งหมดว่า อะไรเป็นสาระสำคัญ และอะไรเป็นส่วนขยายความ
  3. พิจารณาส่งขยายความว่า มีสาระย่อยกี่ประเด็น อะไรบ้าง
  4. นำสาระสำคัญและส่วนขยายความมาเขียนเรียบเรียงใหม่ ให้ต่อเนื่องเป็นเรื่องเดียวกัน โดยใช้คำเชื่อมเพื่อให้ได้ใจความกะทัดรัด
  5. อ่านบททวนเนื้อเรื่องที่สรุปว่า ได้รับความครบถ้วนตรงกับเรื่องเดิมหรือไม่
  6. ชัดเกลาสำนวนภาษาให้สละสลวย สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน

2. ลักษณะทั่วไปของคำแถลงการณ์

แถลงการณ์ เป็นข้อความที่ทางราชการแถลงเพื่อทำความเข้าใจกิจการของทางราชการหรือเหตุการณ์หรือกรณีใด ๆ ให้ทราบชัดเจนโดยทั่วกัน

1. แบบของแถลงการณ์ กำหนดไว้ดังนี้

ตราครุฑ

แถลงการณ์ (ชื่อส่วนราชการที่ออกแถลงการณ์)

เรื่อง.....

ฉบับที่.....(ถ้ามี)

(ข้อความ).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ส่วนราชการที่ออกแถลงการณ์)

(วัน เดือน ปี)

2. การเขียนแถลงการณ์ การออกแถลงการณ์ของทางราชการมักจะใช้เมื่อเกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดข่าวลือ หรือเกิดปัญหาอันอาจมีผลกระทบต่อส่วนราชการ ซึ่งจะต้องทำให้ประชาชนเข้าใจอย่างถูกต้อง เหตุการณ์เช่นนี้มักไม่เกิดขึ้นบ่อยนัก หนังสือราชการในลักษณะแถลงการณ์จึงมีน้อย ถ้าหากทางราชการประสงค์จะแจ้งเรื่องราวใด ๆ ให้ประชาชน เอกชน หรือส่วนราชการทราบ ก็มักใช้ประกาศหรือออกเป็นข่าวมากกว่า

แถลงการณ์ที่ปรากฏอยู่บ้างในส่วนราชการในปัจจุบันมักเป็นแถลงการณ์ของลูกจ้างในองค์การหรือรัฐวิสาหกิจที่สังกัดส่วนราชการในกรณีที่เกิดการประท้วงหรือเกิดปัญหาขึ้น แถลงการณ์เช่นนี้ไม่ได้ใช้แบบตามแนวของทางราชการ แต่จะระบุว่าเป็นแถลงการณ์ฉบับที่ 1 หรือ 2 หรือ 3 เป็นต้น ข้อความในแถลงการณ์จะเป็นการเรียกร้อง หรือเร่งรัดยื่นข้อเสนอกับผู้มีอำนาจหรือผู้บังคับบัญชาในระดับสูงของส่วนราชการให้ปฏิบัติหรือกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ข้อความในแถลงการณ์ มักจะบอกจุดประสงค์ของพนักงานลูกจ้างว่าเหตุที่มาชุมนุมหรือ

เหตุที่ออกแถลงการณ์เป็นเพราะอะไร และมุ่งบอกถึงความต้องการหรือเจตนาของพนักงานลูกจ้างว่ามีอะไรบ้าง โดยระบุเป็นข้อ ๆ เช่น ให้จ่ายเงินค่าจ้างให้ ให้จ่ายในเวลาที่เหมาะสมไว้ในแถลงการณ์ ให้สอบสวนผู้รับผิดชอบ หรือผู้เป็นต้นเหตุที่ทำให้พนักงานลูกจ้างไม่พอใจ จนเกิดการประท้วง หรือเกิดการออกแถลงการณ์ และข้อสุดท้ายมักจะระบุว่าไม่ให้ถือว่าการประท้วง หรือการหยุดงานเป็นการกระทำผิด เป็นต้น การออกแถลงการณ์ลักษณะนี้ เป็นการบอกความต้องการของกลุ่มที่ออกแถลงการณ์ ให้รับรู้กันทั่วไปนั่นเอง สำหรับส่วนราชการที่ดูแลองค์การ หรือรัฐวิสาหกิจที่มีการออกแถลงการณ์ มักจะมีการชี้แจงให้พนักงาน ลูกจ้าง และบุคคลอื่น ๆ เข้าใจโดยออกเป็นหนังสือราชการในรูปแบบประกาศหรือคำสั่งแจ้งหรือรูปแบบอื่นตามที่สมควร

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดแบบและแนวทางในการเขียนรายละเอียดของแถลงการณ์ไว้ดังนี้

- 2.1 แถลงการณ์ ให้ลงชื่อส่วนราชการที่ออกแถลงการณ์
- 2.2 เรื่อง ให้ลงชื่อเรื่องที่ออกแถลงการณ์
- 2.3 ฉบับที่ ใช้ในกรณีที่จะต้องออกแถลงการณ์หลายฉบับในเรื่องเดียวกันให้ลงฉบับ

ที่เรียงตามลำดับไว้ด้วย

- 2.4 ข้อความ ให้อ้างเหตุผลที่ต้องออกแถลงการณ์ และข้อความที่แถลงการณ์
- 2.5 ส่วนราชการที่ออกแถลงการณ์ ให้ลงชื่อส่วนราชการที่ออกแถลงการณ์ .
- 2.6 วัน เดือน ปี ให้ลงตัวเลขวันที่ชื่อเต็มของเดือน และตัวเลขของปีพุทธศักราชที่ออก

แถลงการณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ตัวอย่างคำแถลงการณ์

แถลงการณ์กรณีไฟไหม้โรงงานชัณโย

สหภาพแรงงานขนส่งสินค้าออก เป็นสหภาพแรงงานเอกชน ที่มีสมาชิกเกี่ยวข้องกว่า

2 หมื่นคน มีนายจ้าง ซึ่งเป็นบริษัทส่งข้าวออกต่างประเทศ 137 บริษัท ขอแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อค่ำวันที่ 17 ธันวาคม 2539 ในฐานะที่เป็นสหภาพแรงงานที่เก่าแก่ (25 ปี) ได้วิเคราะห์เหตุที่เกิดขึ้นดังต่อไปนี้

1. ลูกจ้างคนงานและสมาชิกสหภาพแรงงานชัณโย มิได้มีเจตนาที่จะเผาโรงงาน แต่เป็นด้วยความเลินเล่อรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ โดยปกติการจุดไฟเผ่าหุ่่นผู้บริหารฝ่ายไทยก็เป็นปกตินิสัยของฝูงชนที่ทำการประท้วงนัดหยุดงาน แม้อธิบดีท่านรัฐมนตรีกระทรวงแรงงานก็เคยเผ่าหุ่่นมาแล้ว แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริเวณโรงงานชัณโยนั้น เป็นกลางคืนประกอบด้วยคนงานบางคนดื่มสุรา และร้องว่าทำเพลง และแสงสว่างไม่เพียงพอจึงเกิดเหตุการณ์ที่ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้

2. โดยทั่วไป ทุกโรงงานที่มีฝ่ายบริหารชาวญี่ปุ่น ลูกจ้างคนงานไทยจะให้ความเคารพและนับถือด้วยความจริงใจ มีความสัมพันธ์ฉันมิตร จะเห็นได้ว่าการเลี้ยงสังสรรค์ประจำปีเกือบทุกโรงงาน ผู้บริหารชาวญี่ปุ่นจะร่วมสนุก และร่าเริงกับลูกจ้างคนงานฝ่ายไทยเกือบทุกคน ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลที่ลูกจ้างคนงานไทยจะเกลียดชังผู้บริหารชาวญี่ปุ่น

3. ตามเหตุข้อ 2 จึงใคร่ขอวิเคราะห์ว่า เรื่องแรงงานสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างนั้น บุคคลที่เป็นผู้จุดชนวนให้เกิดความเข้าใจผิด คือผู้บริหารฝ่ายไทย (โดยเฉพาะผู้จัดการฝ่ายบุคคล) มักจะเอาใจนาย ซึ่งเป็นชาวต่างชาติและแสดงภูมิรู้ว่่า ตัวเองผ่านการอบรมในเรื่องแรงงานสัมพันธ์มาแล้ว จึงทำให้กลายเป็นเหตุการณ์บานปลายเกิดขึ้นได้ในหลายโรงงาน

4. บริษัทชาวต่างชาติส่วนใหญ่ ที่เข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย ต่างเข้าใจนิสัยคนงานไทยเป็นอย่างดีว่าไม่มีการจงเกลียดจงชังนายจ้างชาวญี่ปุ่น เว้นแต่บางชาติเท่านั้นที่หลบหนี เช่น กรณีบริษัท ฮี เด็น เป็นต้น

5. กรณีที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ คงเป็นบทเรียนที่สำคัญ ของฝ่ายบริหารงานบุคคล และฝ่ายคนงาน ซึ่งทำคนรักประเทศชาติ ต้องการที่จะให้ชาวต่างชาติมาลงทุนสร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศชาติและประชาชนด้วยกันทั้งนั้น

สหภาพแรงงานขนส่งสินค้าออก ซึ่งเป็นสหภาพที่ยอมรับของชาวต่างประเทศ และองค์กรแรงงานระหว่างประเทศตลอดจนองค์กรพัฒนาเอกชน ดังจะเห็นได้ว่า ประธานสหภาพแรงงานขนส่งสินค้าออกได้รับเลือกจาก 8 สภาองค์กรลูกจ้างให้เป็นผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง ในการประชุมใหญ่ประจำปีของ ไอ แอล โอ ที่นครเจนีวา เมื่อวันที่ 2-20 มิถุนายนคนี้ และยังได้รับโล่รางวัลดีเด่นในฐานะนักสหภาพแรงงาน ที่มีส่วนสนับสนุน

และคุ้มครองแรงงานที่รับงานมาทำบ้าน จากองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาระหว่างประเทศ
แห่งเดนมาร์ค เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2539

คณะกรรมการสภาพแรงงานขนส่งสินค้าออก ขอให้ความมั่นใจนักลงทุนชาวต่างประเทศว่า จะไม่มีเหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน หากได้ปรับปรุงฝ่ายบริหารงานบุคคลของบริษัท และขอแสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ครั้งนี้

นายสุวิทย์ ระวังวงศ์
ประธาน
สภาพแรงงานขนส่งสินค้าออก
20 ธันวาคม 2539

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำตัวอย่างคำแถลงการณ์มาแจกให้นักเรียนดู แล้วพิจารณาลักษณะและรูปแบบคำแถลงการณ์นั้น 2-3 นาที แล้วเก็บตัวอย่างคำแถลงการณ์คืน ครูซักถาม ลักษณะ รูปแบบและการใช้ภาษาของคำแถลงการณ์ ครูนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูอ่านเอกสารเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป ของคำแถลงการณ์ ให้นักเรียนทุกคนฟัง 2 เที่ยว และนำโปสเตอร์เกี่ยวกับรูปแบบและตัวอย่างคำแถลงการณ์ติดไว้บนกระดานเพื่อใช้ประกอบการอธิบาย แล้วให้นักเรียนช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังนั้น ครูสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยใช้แผ่นใสสรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้ แล้วบันทึกผลสรุป 2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน และให้ทุกกลุ่มตั้งใจฟังแถบบันทึกเสียงคำแถลงการณ์ที่ครูเปิดให้ฟัง 2 เที่ยว 3. ให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันสรุปความจากคำแถลงการณ์ที่ได้ฟังนั้น โดยเขียนบนกระดานที่ครูแบ่งไว้ 2 ช่อง ให้อ่านเวลาเขียนสรุป 20 นาที ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานบนกระดานของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วติชม แก้ไขและเพิ่มเติมข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านผลงานให้เพื่อนฟังอีก 1 เที่ยว	<p>ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ครูนำตัวอย่างคำแถลงการณ์มาแจกให้นักเรียนดู แล้วพิจารณาลักษณะและรูปแบบคำแถลงการณ์นั้น 2-3 นาที แล้วเก็บตัวอย่างคำแถลงการณ์คืน ครูซักถาม ลักษณะ รูปแบบและการใช้ภาษาของคำแถลงการณ์ ครูนำเข้าสู่บทเรียน</p> <p>ขั้นสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแผ่นใสเกี่ยวกับลักษณะทั่วไป ของคำแถลงการณ์ มาฉายให้นักเรียนอ่าน. โดยครูฉาย ซ้ำ 2 ครั้ง และนำโปสเตอร์เกี่ยวกับรูปแบบและตัวอย่างคำแถลงการณ์ติดไว้บนกระดานเพื่อใช้ประกอบการอ่าน จากแผ่นใส ให้นักเรียนช่วยตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น ครูสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยใช้แผ่นใสสรุปเนื้อหาที่ครูเตรียมไว้ แล้วบันทึกผลสรุป 2. แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กัน และให้ทุกกลุ่มตั้งใจอ่านคำแถลงการณ์ที่ครูฉายแผ่นใสให้นักเรียนอ่าน โดยฉายซ้ำ 2 ครั้ง 3. ครูให้สมาชิกกลุ่มช่วยกันสรุปความจากคำแถลงการณ์ที่ได้อ่านนั้น โดยเขียนบนกระดานที่ครูแบ่งไว้ 2 ช่อง ให้อ่านเวลาเขียนสรุป 20 นาที ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาผลงานบนกระดานของทั้ง 2 กลุ่ม แล้วติชม แก้ไขและเพิ่มเติมข้อบกพร่องให้สมบูรณ์ ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มอ่านผลงานให้เพื่อนฟังอีก 1 เที่ยว

กลุ่มทดลองที่ 1 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง)	กลุ่มทดลองที่ 2 (เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน)
<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำแถบบันทึกเสียงคำแถลงการณ์ ที่เป็นแบบทดสอบ เปิดให้นักเรียนฟัง 2 เทียบ 2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความ จากคำแถลงการณ์ ที่ได้ฟัง แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน เพื่อตรวจสอบ ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำแถลงการณ์ 2. เอกสารเกี่ยวกับหลักทั่วไปของคำแถลงการณ์ 3. เอกสารตัวอย่างคำแถลงการณ์ 4. แถบบันทึกเสียงตัวอย่างคำแถลงการณ์ 5. แถบบันทึกเสียงเนื้อความคำแถลงการณ์ 	<p>ขั้นสรุป</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ครูนำเอกสารคำแถลงการณ์ ที่เป็นแบบทดสอบ แจกให้นักเรียนทุกคนอ่าน ตามเวลาที่กำหนด ครูเก็บใบงานคืน 2. ให้นักเรียนเขียนสรุปความ จากคำแถลงการณ์ที่ได้อ่าน แล้วนำผลงานมาส่ง 3. สุ่มผลงานนักเรียน 2-3 คน เพื่อตรวจสอบ ครูและนักเรียนช่วยกันแก้ไขและเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง <p>การวัดและประเมินผล</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สังเกตความสนใจและความตั้งใจในการอ่าน 2. ตรวจสอบการตั้งคำถามและตอบคำถาม 3. สังเกตการร่วมมือทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ตรวจสอบแบบทดสอบ <p>สื่อการเรียนการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เอกสารขั้นตอนการเขียนสรุปความของคำแถลงการณ์ 2. เอกสารเกี่ยวกับหลักทั่วไปของคำแถลงการณ์ 3. เอกสารตัวอย่างคำแถลงการณ์ 4. แผ่นใสตัวอย่างคำแถลงการณ์ 5. เอกสารเนื้อเรื่องคำแถลงการณ์

แบบทดสอบการเขียนสรุปความจากคำแถลงการณ์

ของ คณะงานบริษัทไทยภัตรา จำกัด

ข้อชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้ แล้วเขียนสรุปความให้ครบตามขั้นตอน

เรื่อง นายจ้างไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เขียน พิน้องประชาชนผู้รักความเป็นธรรม

พวกเรา เป็นคนงานของบริษัทไทยภัตราภรณ์ จำกัด ซึ่งตั้งแต่อุปถัมภ์เจ้าสมิงพราย อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ดำเนินการทอผ้า-ปั่นด้าย มากกว่า 40 ปี พวกเรายื่นข้อเรียกร้องขอเพิ่มเติมสวัสดิการเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2535 แต่นายจ้างก็ยื่นข้อเรียกร้องสวนขอลดสวัสดิการของพนักงานลงอีก ทั้งที่บริษัทมีกำไรมาโดยตลอด จึงทำให้ไม่อาจตกลงกันได้ พวกเราจึงประกาศนัดหยุดงานตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2538 จนถึงบัดนี้รวมเวลายาวนานกว่า 10 เดือนแล้ว แต่ปัญหายังไม่อาจยุติลงได้

พิน้องประชาชนที่เคารพ เมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2536 ขอความร่วมมือไปยังนายจ้างให้ยุติปัญหาการเลิกจ้าง การปิดงาน และการนัดหยุดงานโดยให้กลับเข้าทำงานตามปกติ ส่วนข้อเรียกร้องที่ตกลงกันไม่ได้ให้มาเจรจาย่างหลังด้วยเหตุด้วยผล แม้ข้อเรียกร้องของเราจะไม่ได้รับการตอบสนองแม้แต่ข้อเดียว พวกเราก็พร้อมให้ความร่วมมือกับรัฐบาล เพื่อความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติ และรักษาไว้ซึ่งบรรยากาศการลงทุนที่ดี โดยพวกเราได้แจ้งกลับเข้าทำงานต่อบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2536 เป็นต้นไป เพื่อให้ปัญหาต่าง ๆ ได้ยุติลงโดยเร็ว

พิน้องที่เคารพ ความสงบเรียบร้อยภายในชาติ ควรที่ทุกคนที่อาศัยผืนแผ่นดินไทยควรคำนึงถึง แต่นายจ้างบริษัทไทยภัตราภรณ์ จำกัด กลับไม่คิดเช่นนั้น เพราะภายหลังจากมีประกาศกระทรวงมหาดไทยออกมา ทางนายจ้างก็ได้ประกาศปิดงานงดจ้างลูกจ้างกว่า 800 คนตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2536 เป็นต้นไป ส่วนประกาศกระทรวงมหาดไทยมาก ไม่สนใจเลยไม่ให้ความร่วมมือใด ๆ กับกระทรวงมหาดไทยและรัฐบาล

เพื่อให้ปัญหายุติลงโดยเร็ว ในการเจรจาเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2536 ที่ศาลากลางจังหวัดสมุทรปราการ ลูกจ้างพร้อมจะถอนข้อเรียกร้องทั้งหมด และขอให้นายจ้างถอนข้อเรียกร้องของนายจ้างด้วยเช่นกัน แต่ปรากฏว่านายจ้างไม่ยอมถอนข้อเรียกร้อง และยืนยันจะลดสวัสดิการของลูกจ้างอยู่เช่นเดิม

พวกเราคนงานบริษัทไทยพัตราภรณ์ จำกัด เห็นว่าการกระทำของนายจ้างแห่งนี้เป็น การสวนทาง กับนโยบายของรัฐบาล จึงได้ทำหนังสือถึง พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ดำเนินการให้นายจ้างปฏิบัติตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2536 และพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งเป็นผู้ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทยรับปากว่า ให้พวกเราฟังคำตอบในวันที่ 9 สิงหาคม 2536 คือ วันนี้

ดังนั้น พวกเราคนงานบริษัทไทยพัตราภรณ์ จำกัด ทั้งหมด จึงพร้อมใจกันมารอฟังคำตอบของ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ว่าจะทำให้ นายจ้างบริษัทไทยพัตราภรณ์ จำกัด บริษัทตามประกาศกระทรวง มหาดไทย ที่ลงชื่อด้วยตัว พลเอกชวลิต เองได้หรือไม่

ด้วยจิตคารวะ

9 / 8 / 36

(แผ่นปลิวแจก ณ ที่ชุมนุม ถนนราชดำเนินนอก 9 สิงหาคม 2536)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ฉ
การคำนวณทางสถิติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 คะแนนการตรวจความสามารถการเขียนสรุปความภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

คนที่	ผู้วิจัย X	ผู้ช่วยวิจัย Y	X^2	Y^2	XY
1	14	15	196	225	216
2	16	15	256	225	240
3	13	14	169	196	182
4	15	14	225	196	210
5	15	16	225	256	240
6	12	13	144	169	156
7	17	16	289	256	272
8	16	16	256	256	256
9	15	16	225	256	240
10	18	17	324	289	306
	ΣX 151	ΣY 152	ΣX^2 2309	ΣY^2 2324	ΣXY 2312

การหาค่าความสอดคล้องของการตรวจให้คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่างการคำนวณทางสถิติ

หาค่าความสัมพันธ์ของการตรวจให้คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทยระหว่างผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } r_{xy} &= \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}} \\
 &= \frac{10 \times 2312 - (151 \times 152)}{\sqrt{[10 \times 2309 - (151)^2] [10 \times 2324 - (152)^2]}} \\
 &= \frac{23120 - 22952}{\sqrt{(23090 - 22801) - (23240 - 23104)}} \\
 &= \frac{168}{\sqrt{289 \times 136}} \\
 &= \frac{168}{198.25} \\
 &= 0.85
 \end{aligned}$$

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) จากคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย 12 ครั้ง ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มทดลองที่ 1 (กิจกรรมการฟัง) จากผู้วิจัย (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คนที่	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง												$\bar{X}$
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้วิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	10	13	14	14	14	14	15	14	14	14	13	15	13.67
2	12	13	13	12	12	13	14	14	13	14	14	14	13.17
3	12	11	11	12	12	13	13	13	15	13	14	14	12.75
4	12	10	14	13	13	12	13	14	14	14	13	14	13.00
5	16	14	14	14	15	15	16	16	15	16	14	15	15.00
6	10	10	10	11	12	12	13	14	14	13	14	14	12.25
7	14	12	12	13	14	13	14	15	14	14	13	14	13.50
8	14	14	13	13	13	12	13	14	14	13	14	14	13.42
9	14	12	13	12	12	13	13	12	13	12	14	13	12.75
10	14	14	13	12	12	13	13	14	14	14	14	13	13.33
11	16	14	14	13	12	12	14	15	15	15	14	14	14.00
12	14	13	13	14	14	12	14	13	14	14	14	14	13.58
13	14	13	12	12	11	12	12	14	14	14	13	14	12.92
14	14	12	13	12	14	14	15	16	14	15	14	15	13.92
15	14	12	12	12	14	12	14	14	13	14	14	13	13.17
16	12	12	12	12	13	13	14	12	13	13	13	14	12.75
17	10	11	11	11	12	13	13	14	14	13	14	14	12.50
18	14	12	14	13	13	12	13	13	12	13	12	14	12.92
19	10	14	14	13	14	13	14	14	14	14	15	14	13.58
20	16	17	13	14	14	14	15	14	16	16	16	14	14.92
21	12	12	12	13	13	13	14	14	14	14	14	13	13.17
22	18	16	14	14	14	15	15	15	16	16	15	15	15.25
23	18	15	14	14	16	14	15	14	16	15	16	14	15.00
24	12	13	14	13	13	13	14	13	15	14	14	14	13.50
25	12	11	10	12	12	12	13	15	15	14	14	13	12.75
26	12	13	14	14	12	13	13	13	14	14	14	13	13.25
27	14	12	13	13	14	14	14	14	15	14	14	14	13.75
28	18	16	15	13	14	14	15	14	15	15	15	14	14.83
29	16	14	14	14	14	14	16	14	16	16	15	14	14.75
30	14	13	14	13	12	12	14	13	14	14	13	14	13.33

ตารางที่ 5 (ต่อ)

คนที	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้วิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	X
31	12	13	14	12	13	12	14	13	14	14	14	14	13.25
32	12	12	13	14	14	14	14	15	15	13	15	14	13.75
33	10	12	11	12	12	12	13	14	13	14	13	13	12.42
34	16	15	16	16	14	15	16	14	16	15	15	14	15.17
35	14	15	15	13	14	14	15	16	14	15	16	14	14.58
36	18	16	14	16	15	14	16	15	16	16	16	14	16.50
37	16	16	16	15	14	14	15	15	15	15	14	15	15.00
38	12	13	14	13	14	14	14	14	15	14	14	14	13.75
39	14	12	13	14	14	13	14	14	15	13	15	14	13.75
40	14	14	13	14	12	13	14	13	14	14	14	14	13.58

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{X}$) จากคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย 12 ครั้ง ของนักเรียนแต่ละคน ในกลุ่มทดลองที่ 1 (กิจกรรมการฟัง) จากผู้ช่วยวิจัย (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คนที่	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง												$\bar{X}$
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้ช่วยวิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	12	14	14	14	13	14	15	15	14	13	14	15	13.92
2	12	14	14	13	13	13	15	15	14	14	14	15	13.83
3	11	12	12	13	13	13	14	13	14	14	14	14	13.08
4	12	11	13	13	13	11	14	14	14	14	13	14	13.00
6	16	13	14	13	14	14	14	15	14	15	14	14	14.08
6	13	10	11	11	13	12	14	14	14	14	13	14	12.75
7	13	11	13	12	14	13	14	14	13	14	13	14	13.17
8	14	13	13	12	14	14	14	14	13	14	13	13	13.42
9	14	13	13	12	12	13	13	14	13	12	14	13	13.00
10	14	13	13	13	12	13	14	14	14	14	14	13	13.42
11	15	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	14	13.67
12	13	13	13	13	13	13	13	14	14	14	14	14	13.42
13	14	13	12	13	12	13	13	14	13	14	13	14	13.17
14	13	12	12	11	13	14	17	13	14	14	13	14	13.00
15	13	12	12	12	13	13	13	14	13	14	14	13	13.00
16	11	12	14	12	12	13	14	13	13	13	13	14	12.83
17	13	12	13	12	12	13	14	13	13	13	13	13	12.83
18	12	12	13	12	13	13	14	13	12	13	13	13	12.75
19	15	14	13	13	14	13	14	14	15	14	15	14	14.00
20	13	15	15	13	13	14	13	12	13	13	13	13	14.25
21	13	15	15	13	13	14	15	14	15	15	15	14	14.25
22	17	15	14	14	15	15	15	14	15	15	15	14	14.83
23	13	15	14	14	14	14	15	15	16	15	15	14	14.50
24	13	13	13	14	13	13	14	14	15	15	15	14	13.83
25	13	12	12	13	13	13	14	14	15	14	14	13	13.33
26	13	13	14	13	12	13	14	13	15	14	14	14	12.00
27	14	12	14	14	14	14	14	13	15	14	14	14	13.83
28	16	14	14	14	14	14	15	14	15	15	14	14	14.42
29	16	14	14	14	13	13	15	16	17	15	15	13	14.50
30	14	13	14	14	13	13	14	14	14	14	14	14	13.75

ตารางที่ 6 (ต่อ)

คนที่	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง												X
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้ช่วยวิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
31	11	12	13	13	14	13	14	14	14	14	14	14	13.33
32	11	12	13	14	14	14	14	15	14	14	14	14	13.58
33	11	12	12	12	12	13	14	14	14	14	14	14	13.00
34	15	14	15	15	14	14	15	14	15	15	15	15	14.67
35	14	15	14	13	14	14	15	14	14	15	15	14	14.33
36	16	16	15	15	14	14	15	15	15	15	15	14	14.92
37	15	16	15	15	14	14	14	15	15	15	15	15	14.67
38	13	14	14	14	14	14	14	14	15	15	14	14	14.08
39	13	13	13	14	14	13	14	14	14	15	14	14	13.75
40	13	13	13	14	13	13	14	14	14	14	14	14	13.58

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 แสดงค่ามัธยเทศคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย 12 ครั้ง ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มทดลองที่ 2 (กิจกรรมการอ่าน) จากผู้วิจัย(จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คนที่	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน												$\bar{X}$
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้วิจัย) ครั้งที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	16	12	12	13	13	14	16	15	16	16	14	16	14.33
2	12	14	16	15	16	14	16	14	14	14	15	15	14.75
3	10	9	10	12	14	14	13	14	14	13	14	14	12.58
4	10	10	8	8	10	12	12	13	15	13	14	14	11.58
5	16	18	14	14	16	16	18	16	15	16	16	16	15.83
6	16	14	12	13	14	14	14	11	12	13	14	14	13.42
7	14	13	13	12	15	14	15	15	13	14	15	14	13.92
8	18	16	16	15	16	16	15	17	17	16	17	16	16.25
9	14	12	12	10	14	11	13	13	13	13	14	14	12.75
10	12	10	11	10	12	10	13	10	14	13	13	14	11.83
11	16	14	14	16	14	15	14	12	11	13	14	13	13.83
12	16	14	13	12	14	13	14	14	12	12	13	13	13.33
13	8	12	11	12	13	13	14	13	15	14	14	14	12.75
14	12	13	14	12	13	14	14	14	15	14	13	14	13.50
15	16	14	13	12	15	15	16	14	15	15	14	15	14.50
16	12	11	12	10	12	11	12	11	13	13	13	13	11.92
17	12	13	12	13	13	14	13	14	14	14	13	14	13.25
18	16	14	13	15	13	15	15	14	13	14	15	13	14.17
19	16	13	13	14	15	13	15	13	14	14	13	15	14.00
20	14	12	12	12	14	12	13	12	14	15	13	14	13.08
21	16	13	15	14	15	15	14	15	14	15	15	14	14.58
22	12	13	12	12	14	14	14	12	14	14	14	14	13.25
23	14	14	14	13	13	14	15	16	16	15	16	14	14.50
24	10	12	13	13	14	15	13	16	14	15	15	14	13.67
25	12	11	13	14	13	16	17	15	16	16	15	15	14.42
26	12	14	14	12	16	14	16	16	16	15	14	15	14.50
27	14	13	14	14	12	14	14	15	15	13	15	14	13.92
28	8	11	13	14	14	13	15	14	14	14	13	14	13.08
29	12	13	12	14	14	13	14	13	14	14	13	14	13.33
30	10	11	12	12	13	12	14	14	14	12	13	14	12.58

ตารางที่ 7 (ต่อ)

คนที	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้วิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	$\bar{X}$
31	12	14	14	12	12	11	13	14	13	13	13	14	12.92
32	14	13	14	12	11	13	13	12	10	12	13	14	12.68
33	14	15	16	13	15	15	16	14	16	15	14	14	14.75
34	10	11	13	13	12	11	13	13	13	14	13	14	12.50
35	12	14	11	10	14	14	12	13	14	12	14	13	12.75
36	16	16	14	16	16	14	15	15	15	15	15	15	15.33
37	14	12	14	14	14	13	13	12	12	13	14	14	13.25
38	12	14	15	12	14	14	15	16	16	15	14	14	14.25
39	16	14	14	14	15	13	13	15	15	13	13	15	14.17
40	16	15	16	14	15	16	15	14	13	15	14	15	15.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงค่ามัธยเทศคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย 12 ครั้ง ของนักเรียนแต่ละคนในกลุ่มทดลองที่ 2 กิจกรรมการอ่าน จากผู้ช่วยวิจัย (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คนที่	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน												$\bar{X}$
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากผู้ช่วยวิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	16	13	12	14	14	16	15	16	15	14	14	15	14.33
2	13	13	15	14	15	15	16	16	15	15	14	15	14.66
3	10	10	11	12	13	14	14	15	15	14	15	14	13.08
4	11	11	9	10	12	13	12	12	14	14	14	14	12.17
5	14	17	13	13	14	15	16	14	16	14	14	15	14.58
6	15	15	13	13	14	15	15	12	13	14	14	15	14.00
7	14	13	13	13	14	14	15	15	14	14	15	15	14.08
8	16	16	15	14	15	15	15	15	16	15	16	15	15.17
9	14	13	12	11	14	13	14	13	14	14	14	14	13.33
10	14	11	12	11	13	11	14	11	14	14	14	14	12.75
11	15	13	13	15	14	14	14	12	12	13	14	14	13.58
12	16	13	14	14	14	14	14	14	13	13	13	14	13.75
13	10	12	12	12	14	14	13	14	14	14	14	14	13.08
14	11	13	14	13	14	14	13	14	14	14	14	14	13.50
15	15	13	13	12	14	14	15	14	14	14	14	15	13.92
16	13	12	13	11	13	12	13	12	14	14	14	14	12.92
17	13	14	13	14	13	14	13	14	14	14	14	14	13.67
18	15	14	13	14	13	14	16	14	13	15	14	13	13.17
19	16	14	13	13	15	14	15	13	14	15	14	14	14.17
20	15	14	13	13	14	13	13	13	13	15	14	14	13.67
21	15	14	15	14	15	15	15	14	14	14	15	13	14.42
22	13	13	13	13	13	14	15	14	15	15	13	13	13.67
23	13	14	14	13	14	14	15	15	14	14	15	14	14.08
24	11	13	13	13	14	14	14	16	16	15	14	15	13.83
25	12	11	13	12	13	15	16	15	15	16	15	15	14.00
26	12	13	14	14	14	15	16	16	15	16	15	15	14.50
27	13	13	14	13	14	14	15	16	15	14	14	14	14.08
28	10	12	13	13	13	13	14	14	14	13	14	13	13.00
29	11	13	13	13	13	13	14	14	14	14	13	13	13.17
30	11	12	13	13	13	13	14	15	14	13	14	14	13.25

ตารางที่ 8 (ต่อ)

คนที	กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน												$\bar{X}$
	คะแนนการเขียนสรุปความ (จากคู่มือวิจัย) ชั้นที่												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
31	12	14	14	12	13	10	14	14	13	14	14	14	13.17
32	13	14	13	13	12	14	14	14	11	12	14	15	13.25
33	13	14	15	13	14	14	15	14	15	14	14	14	14.08
34	11	12	14	13	13	12	13	13	14	14	14	14	13.28
35	13	15	12	11	14	14	13	13	14	12	14	14	13.25
36	17	15	14	15	15	13	14	14	15	14	15	14	14.58
37	15	13	14	13	15	13	14	14	14	14	14	13	13.83
38	13	14	14	13	14	14	14	14	15	15	15	14	14.17
39	15	14	15	13	16	15	13	14	15	14	14	15	14.33
40	15	14	15	14	16	16	14	14	14	15	14	15	14.67

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 แสดงคะแนนเฉลี่ยของค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ของคะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย 12 ครั้ง ของนักเรียนแต่ละคนที่ได้รับจากผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย (จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน)

คนที่	คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย					
	คะแนนเฉลี่ยของค่า ($\bar{X}$)			คะแนนเฉลี่ยของค่า ($\bar{X}$)		
	กลุ่มหนึ่ง			กลุ่มอื่น		
	จากผู้วิจัย	จากผู้ช่วยวิจัย	ที่ได้รับ	จากผู้วิจัย	จากผู้ช่วยวิจัย	ที่ได้รับ
1	13.87	13.92	13.80	14.33	14.33	14.33
2	13.17	13.83	13.50	14.75	14.66	14.71
3	12.75	13.08	12.92	12.58	13.08	12.83
4	13.00	13.00	13.00	11.58	12.17	11.86
5	15.00	14.08	14.54	15.83	14.58	15.21
6	12.25	12.75	12.50	13.42	14.00	13.71
7	13.50	13.17	13.34	13.92	14.08	14.00
8	13.42	13.42	13.42	16.25	15.17	15.71
9	12.75	13.00	12.88	12.75	13.33	13.04
10	13.33	13.42	13.38	11.83	12.75	12.29
11	14.00	13.67	13.84	13.83	13.58	13.71
12	13.58	13.42	13.50	13.33	13.75	13.54
13	12.92	13.17	13.05	12.75	13.08	12.82
14	13.92	13.00	13.46	13.50	13.50	13.50
15	13.17	13.00	13.09	14.50	13.92	14.21
16	12.75	12.83	12.79	11.92	12.92	12.42
17	12.50	12.83	12.67	13.25	13.67	13.46
18	12.92	12.75	12.84	14.17	13.17	13.67
19	13.58	14.00	13.79	14.00	14.17	14.09
20	14.92	14.25	14.59	13.08	13.67	13.38
21	13.17	13.83	13.50	14.58	14.42	14.50
22	15.25	14.83	15.04	13.25	13.67	13.46
23	15.00	14.50	14.75	14.50	14.08	14.29
24	13.50	13.83	13.67	13.67	13.83	13.75
25	12.75	13.33	13.03	14.42	14.00	14.21
26	13.25	12.00	12.63	14.50	14.50	14.50
27	13.75	13.83	13.79	13.92	14.08	14.00
28	14.83	14.42	14.63	13.08	13.00	13.04
29	14.75	14.50	14.63	13.33	13.17	12.85

ตารางที่ 9 (ต่อ)

คนที่	คะแนนการเขียนสรุปความภาษาไทย					
	คะแนนเฉลี่ยค่า $(\bar{X})$			คะแนนเฉลี่ยค่า $(\bar{X})$		
	กลุ่มฟัง			กลุ่มอ่าน		
	จากผู้วิจัย	จากผู้ช่วยวิจัย	ที่ได้รับ	จากผู้วิจัย	จากผู้ช่วยวิจัย	ที่ได้รับ
30	13.33	13.75	13.54	12.58	13.25	12.92
31	13.25	13.33	13.29	12.92	13.17	13.05
32	13.75	13.58	13.67	12.58	13.25	12.92
33	12.42	13.00	12.71	14.75	14.08	14.42
34	15.17	14.67	14.92	12.50	13.08	12.79
35	14.58	14.33	14.46	12.75	13.25	13.00
36	15.50	14.92	15.21	15.33	14.58	14.96
37	15.00	14.67	14.84	13.25	13.83	13.54
38	13.75	14.08	13.92	14.25	14.17	14.21
39	13.75	13.75	13.75	14.17	14.33	14.25
40	13.58	13.58	13.58	15.00	14.67	14.84
	รวม		13.68	รวม		13.70

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนวณค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม
 กลุ่มทดลองที่ 1 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการฟัง

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร } S.D. &= \sqrt{\frac{\sum x^2}{n} - \left[\frac{\sum x}{n}\right]^2} \\
 &= \sqrt{\frac{7488.71}{40} - \left[\frac{546.46}{40}\right]^2} \\
 &= \sqrt{187.217 - 186.622} \\
 &= \sqrt{0.595} \\
 &= 0.77
 \end{aligned}$$

กลุ่มทดลองที่ 2 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการอ่าน

$$\begin{aligned}
 &= \sqrt{\frac{7537.34}{40} - \left[\frac{548.09}{40}\right]^2} \\
 &= \sqrt{188.433 - 187.744} \\
 &= \sqrt{0.689} \\
 &= 0.83
 \end{aligned}$$

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่ามัธยฐานเลขคณิตของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม

$$\begin{aligned}
 \text{สูตร } t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left(\frac{(N_1 - 1)S_1^2 + (N_2 - 1)S_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \right) \left(\frac{1}{N_1} + \frac{1}{N_2} \right)}} \\
 &= \frac{13.66 - 13.70}{\sqrt{\left(\frac{(40 - 1)0.77 + (40 - 1)0.83^2}{78} \right) \left(\frac{1}{40} + \frac{1}{40} \right)}} \\
 &= \frac{-0.04}{\sqrt{\frac{(39 \cdot 0.59) + (39 \cdot 0.69)}{78} (0.05)}} \\
 &= \frac{-0.04}{\sqrt{\frac{(23.01 + 26.91)}{78} (0.05)}} \\
 &= \frac{-0.04}{\sqrt{0.64 \times 0.05}} \\
 &= \frac{-0.04}{0.179} \\
 &= -0.233
 \end{aligned}$$

ประวัติผู้เขียน

นางสุจิต บัวผัน เกิดเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2493 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญา
การศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน เมื่อปีการศึกษา
2518 และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชา
มัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2538 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่ง
อาจารย์ 2 ระดับ 7 โรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย